

Vlaams
Parlement

stuk **15** (2010-2011) – Nr. 5-A
ingediend op 2 december 2010 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2011

Beleidsbrief
Inburgering en Integratie 2010-2011

Beleidsbrief
Binnenlands Bestuur 2010-2011

Beleidsbrief
Bestuurszaken 2010-2011

Beleidsbrief
Toerisme 2010-2011

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme
uitgebracht door de heer Kurt De Loor, mevrouw Linda Vissers
en de heren Marc Vanden Bussche en Johan Verstreken
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder.

Vaste leden:

mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Jan Verfaillie;
de heren Stefaan Sintobin, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;
de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder;
de heer Kurt De Loor, mevrouw Els Robeyns;
de heren Lieven Dehandschutter, Willy Segers;
de heer Peter Reekmans;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

mevrouw Vera Jans, de heer Jan Laurys, mevrouw Valerie Taeldeman, de heer Johan Verstreken;
de dames Katleen Martens, Marleen Van den Eynde, de heer Wim Wienen;
de heer Marc Vanden Bussche, mevrouw Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Else De Wachter;
de heer Bart De Wever, mevrouw Lies Jans;
mevrouw Patricia De Waele;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken;
de heer Karim Van Overmeire.

Stukken in het dossier:

15 (2010-2011): – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2 t.e.m. 4: Amendementen

12-A (2009-2010) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (2010-2011) – Nr. 1 en 2: Toelichtingen bij de begroting

14 (2010-2011) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

16 (2010-2011) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

730 (2010-2011) – Nr. 1: Beleidsbrief

731 (2010-2011) – Nr. 1: Beleidsbrief

732 (2010-2011) – Nr. 1: Beleidsbrief

734 (2010-2011) – Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

I. Inburgering en Integratie.....	7
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand	7
1.1. Uitgavenbegroting	7
1.1.1. Generieke besparingen	7
1.1.2. Begrotingsmaatregelen Inburgering en Integratie	7
1.2. Beleidsbrief Inburgering en Integratie.....	9
1.2.1. Inleiding.....	9
1.2.2. Strategische doelstelling 1. Meer nieuwe Vlamingen vinden een plaats in onze samenleving	9
1.2.3. Strategische doelstelling 2. De doelmatigheid van het aanbod is verder verbeterd	11
1.2.4. Strategische doelstelling 3. De efficiëntie en effectiviteit van het beleid zijn verhoogd.....	12
1.2.5. Regelgevingsagenda.....	13
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	13
2.1. Tussenkoms van de heer Bart Caron.....	13
2.2. Tussenkoms van de heer Ward Kennes	14
2.3. Tussenkoms van de heer Marnic De Meulemeester.....	16
2.4. Tussenkoms van de heer Willy Segers	17
2.5. Tussenkoms van de heer Kurt De Loor.....	17
2.6. Tussenkoms van mevrouw Linda Vissers	18
2.7. Tussenkoms van de heer Marc Vanden Bussche.....	19
3. Antwoorden van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand	19
4. Replieken van de commissieleden	23
5. Moties van aanbeveling	23
6. Indicatieve stemming	24
II. Binnenlands Bestuur	24
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.....	24
1.1. Begrotingsmaatregelen Binnenlands Bestuur	24
1.2. Beleidsbrief Binnenlands Bestuur	25

1.2.1. Interne staatshervorming.....	25
1.2.2. Volwaardig partnerschap over de grenzen van de beleidsdomeinen en de bestuursniveaus.....	26
1.2.3. Hogere bestuursefficiëntie door ICT en gegevensdeling.....	26
1.2.4. Sterke en verantwoordelijke besturen	27
1.2.5. Organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen	28
1.2.6. Correct taalgebruik en versterking van het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand rond Brussel.....	29
1.2.7. Binnenlands Bestuur in internationaal perspectief	29
1.2.8. Een ondersteunende administratie voor de lokale en provinciale besturen.....	29
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	30
2.1. Tussenkomsst van de heer Jan Verfaillie	30
2.2. Tussenkomsst van de heer Joris Van Hauthem	31
2.3. Tussenkomsst van mevrouw Patricia De Waele	33
2.4. Tussenkomsst van de heer Bart Caron.....	33
2.5. Tussenkomsst van de heer Marnic De Meulemeester.....	34
2.6. Tussenkomsst van de heer Jan Durnez.....	35
2.7. Tussenkomsst van de heer Kurt De Loor.....	35
2.8. Tussenkomsst van de heer Ward Kennes	36
2.9. Tussenkomsst van de heer Lieven Dehandschutter	37
2.10. Tussenkomsst van mevrouw Karin Brouwers	38
3. Antwoorden van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand	38
3.1. Interne staatshervorming.....	38
3.2. Partnerschap over de grenzen van beleidsdomeinen en bestuurs- niveaus.....	39
3.3. Verhogen van bestuursefficiëntie door gebruik van ICT, gegevensdeling en procesbeheer tussen Vlaanderen, de lokale besturen en de provincies	39
3.4. Sterke en verantwoordelijke besturen.....	40
3.4.1. Verdere uitvoering organieke decreten.....	40
3.4.2. Gezonde financiën.....	42
3.5. Lokale verkiezingen	42
4. Replieken van de commissieleden met antwoord van de minister	42
5. Moties van aanbeveling	46
6. Indicatieve stemming	46

III. Bestuurszaken	46
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand	46
1.1. Begrotingsmaatregelen Bestuurszaken	46
1.1.1. Generieke besparingen	46
1.1.2. Departement Bestuurszaken.....	46
1.1.3. Agentschap voor Overheidspersoneel.....	47
1.1.4. Agentschap voor Facilitair Management.....	47
1.1.5. Entiteit E-government en ICT	48
1.2. Beleidsbrief Bestuurszaken	48
1.2.1. Daadkrachtig management door samenwerking en synergie	48
1.2.2. Een open en innovatieve overheid voor een betere dienstverlening.....	50
1.2.3. Een vernieuwend personeelsbeleid.....	50
1.2.4. ICT en e-government.....	52
1.2.5. Administratieve vereenvoudiging, kwaliteitsvolle regelgeving en proces- en informatiebeheer	53
1.2.6. Clustering van expertise inzake goed opdrachtgeverschap...	54
1.2.7. Proactief vastgoed- en patrimoniumbeleid	55
1.2.8. Facilitaire ondersteuning	55
1.2.9. Een overheidsbreed dienstenplatform	55
1.2.10. Sterke partnerschappen voor maximale meerwaarde eindgebruiker.....	55
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	56
2.1. Tussenkomsst van de heer Marnic De Meulemeester.....	56
2.2. Tussenkomsst van de heer Kurt De Loor.....	56
2.3. Tussenkomsst van de heer Willy Segers	56
2.4. Tussenkomsst van de heer Ward Kennes	57
2.5. Tussenkomsst van mevrouw Patricia De Waele	57
2.6. Tussenkomsst van de heer Marc Vanden Bussche.....	58
2.7. Tussenkomsst van mevrouw Karin Brouwers	59
2.8. Tussenkomsst van mevrouw Annick De Ridder	59
3. Antwoorden van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.....	59
4. Repliek van commissieleden en aanvullend antwoord van de minister....	63
5. Moties van aanbeveling	64
6. Indicatieve stemming	64

IV. Toerisme.....	64
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.....	64
1.1. Begrotingsmaatregelen Toerisme.....	65
1.2. Beleidsbrief Toerisme.....	65
1.2.1. Strategische doelstelling 1. De aantrekkingskracht en de belevingswaarde van de toeristische bestemmingen in Vlaanderen vergroten	65
1.2.2. Strategische doelstelling 2. Stimuleren van het toeristisch ondernemerschap	68
1.2.3. Strategische doelstelling 3. Realiseren van een krachtadig marketingbeleid per macroproduct in functie van het verhogen van het economisch rendement.....	69
1.2.4. Strategische doelstelling 4. Volwaardige participatie aan toerisme voor iedere Vlaming mogelijk maken	70
1.2.5. Strategische doelstelling 5. Efficiëntie en effecten van het werk van de toeristische overheden verhogen	71
2. Toelichting van de herstructurering van Toerisme Vlaanderen door de heer Peter De Wilde, administrateur-generaal van het agentschap.....	73
3. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	76
3.1. Tussenkoms van de heer Jan Verfaillie	76
3.2. Tussenkoms van de heer Marnic De Meulemeester.....	76
3.3. Tussenkoms van de heer Stefaan Sintobin	79
3.4. Tussenkoms van de heer Lieven Dehandschutter	81
3.5. Tussenkoms van mevrouw Patricia De Waele	83
3.6. Tussenkoms van de heer Jan Durnez.....	86
3.7. Tussenkoms van de heer Bart Caron.....	84
3.8. Tussenkoms van mevrouw Els Robeyns	85
3.9. Tussenkoms van de heer Marc Vanden Bussche.....	87
3.10. Tussenkoms van de heer Johan Verstreken.....	88
3.11. Tussenkoms van de heer Ward Kennes	90
4. Antwoorden van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.....	90
5. Repliek van de commissieleden en aanvullend antwoord van de minister	96
6. Moties van aanbeveling	98
7. Indicatieve stemming.....	99
Gebruikte afkortingen	100

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme besprak op 16, 23 en 30 november 2010 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011.

De uitgavenbegroting 2011 werd besproken in samenhang met de beleidsbrief Inburgering en Integratie 2010-2011 (*Parl. St. Vl. Parl. 2010-11*, nr. 732/1), Binnenlands Bestuur 2010-2011 (*Parl. St. Vl. Parl. 2010-11*, nr. 731/1), Bestuurszaken 2010-2011 (*Parl. St. Vl. Parl. 2010-11*, nr. 730/1), en Toerisme 2010-2011 (*Parl. St. Vl. Parl. 2010-11*, nr. 734/1).

I. INBURGERING EN INTEGRATIE

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

1.1. *Uitgavenbegroting*

1.1.1. *Generieke besparingen*

De *minister* geeft in eerste instantie toelichting bij de generieke besparingen die gelden voor alle beleidssectoren. Hij verklaart dat de Vlaamse Regering de ambitie heeft om vanaf de begroting 2011 terug een gezond structureel budgettair evenwicht te bereiken en te behouden. Daarom waren er, bovenop de besparingsmaatregelen die reeds in 2009 en 2010 werden doorgevoerd, nog een reeks bijkomende besparingsmaatregelen noodzakelijk. Het betreft recurrente besparingen die dus een blijvend budgettair effect hebben. Het gaat daarbij enerzijds om een reeks generieke besparingsmaatregelen, die door de Vlaamse Regering algemeen geïmplementeerd zijn en die verder bouwen op de generieke maatregelen van 2010. Anderzijds zijn er een aantal punctuele besparingen die elke minister bijkomend moet realiseren zodat het vooropgestelde begrotingsdoel gehaald wordt.

De bijkomende generieke besparingsmaatregelen voor 2011 zijn het niet indexeren van alle niet-loongebonden kredieten en een bijkomende besparing op apparaatkredieten.

Wat dit laatste betreft, gaat het meer bepaald om 1,5% bijkomend op loonkredieten, wat betekent dat, samen met de 2,5% besparing van 2010, er een blijvende besparing van 4% werd doorgevoerd in vergelijking met de initiële begroting 2009. Verder gaat het om 2,5% bijkomend op werkingskredieten, hetgeen samen met de 5% besparing van 2010 in een blijvende besparing van 7,5% ten opzichte van begin 2009 resulteert.

Er gebeurt een eveneens bijkomende besparing van 5% op facultatieve subsidies; gecumuleerd met de 5% van 2010 geeft dit een blijvende vermindering met 10% ten opzichte van begin 2009. Verder is er een bijkomende besparing van 2% op gereguleerde subsidies, wat samen met de 2% van 2010 in totaal 4% besparing in vergelijking met begin 2010 geeft. Tot slot is er een bijkomende besparing van 10% op communicatie- en consultancykredieten, bovenop de 20% van 2010, zodat deze kredieten in totaal met 30% dalen in vergelijking met begin 2009.

1.1.2. *Begrotingsmaatregelen Inburgering en Integratie*

De generieke besparingsmaatregelen voor 2011 voor de sector Inburgering en Integratie leiden tot een kredietvermindering met ongeveer 2,8 miljoen euro. Dit omdat bij de berekening van de generieke besparingen alle toelagen vanuit inburgering en integratie beschouwd werden als facultatieve subsidies. Omdat de minister deze zware besparing beleidsmatig nefast vindt voor de werking van de structurele actoren in de integratie- en inburgeringssector – het gaat dan in hoofdzaak om het Vlaams Minderhedenforum, de integratiecentra en de integratiediensten, het Minderhedenforum, de onthaalbureaus en de

tolk- en vertaaldiensten – heeft hij beslist om voor hen de generieke besparing, die gezamenlijk ongeveer 2,3 miljoen euro bedraagt, te compenseren met de beleidsruimte die hij had op de provisie inburgering.

Daarnaast was de minister verplicht om een deel van de bijkomende punctuele besparingen ook ten laste te leggen van inburgering. In de lijn van de beleidskeuze om de beleidsmatige ruggengraat van de sector, dit zijn de structurele actoren, te vrijwaren en zelfs te versterken, werd voor de bijkomende punctuele besparing beslist om geen subsidiëring meer toe te kennen aan kortlopende projecten in het kader van het integratiebeleid met een experimenteel, aanvullend en/of vernieuwend karakter. Omwille van de budgettaire beperkingen zet de minister dus prioritair in op consolidatie en versterking van het huidige beleid en structureel minder op het experimenteel projectmatige. Het krediet voor deze projecten wordt dan ook op nul gezet, wat een recurrente besparing betekent van 586.000 euro. De rest van het krediet – 39.000 euro – was reeds bespaard ten gevolge van de generieke besparingen.

Bij de begrotingscontrole 2010 werd er een verschuiving doorgevoerd van middelen van de projectoproep ter versterking van het inburgeringsbeleid – de zogenaamde ‘managers van diversiteit’ – naar het krediet voor de integratiesector. Concreet ging het om de uitbouw en versterking van de decentrale tolk- en vertaaldiensten, de uitbreiding van vijf bestaande integratiediensten met een bijkomend personeelslid en de oprichting van acht nieuwe integratiediensten, de uitbreiding en omvorming van het Vlaams Minderheden-centrum tot het nieuw Vlaams Expertisecentrum Migratie en Integratie (VLEMI), en de subsidiëring van een bijkomend personeelslid bij het Minderhedenforum voor de werking rond participatie van woonwagenbewoners en Roma.

Het ging daarbij telkens om bijkomend personeel en dus loonkosten. Bij de begrotingscontrole 2010 werd – gelet op de timing – logischerwijze slechts rekening gehouden met de loonkost van een half jaar. Nu moet ook de rest van het benodigde krediet ingeschreven worden, zodat de jaarkost van deze bijkomende aanwervingen budgettair gedekt is. Dit vertaalt zich budgettair in de verhoging van het krediet voor de integratiesector met ongeveer 1.083.000 euro tot 16.802.000 euro.

Deze verhoging wordt gecompenseerd op de provisie inburgering (voor 298.000 euro) en op de werkingskredieten van het integratie- en inburgeringsbeleid, respectievelijk voor 130.000 euro en 655.000 euro. Bij de begrotingscontrole 2010 waren deze beide werkingskredieten eenmalig verhoogd, onder meer voor de ondersteuning van een aantal initiatieven gekoppeld aan het Europees Voorzitterschap. Die werkingsmiddelen komen vanaf 2011 terug vrij en worden dan ook herschikt.

Vanuit dezelfde beleidskeuze wordt bijkomend geïnvesteerd in de werking van de acht onthaalbureaus (zie krediet ‘uitkeringen in het kader van het inburgeringsbeleid’). Dit wordt geconcretiseerd onder de vorm van een nieuw financieringsmodel, waarbij de financiering gekoppeld wordt aan de geleverde prestaties op basis van de uitgetekende processen. Hierbij worden ook nieuwe opdrachten, zoals onder meer de uitbreiding van de loopbaanoriëntatie of een instaptoets maatschappelijke oriëntatie, verrekend. Het krediet stijgt hiervoor van 26.003.000 euro in 2010 naar 30.702.000 euro in 2011 of een stijging met 4.699.000 euro.

Deze stijging is enerzijds het gevolg van het terug op normaal niveau brengen van het krediet nadat de onthaalbureaus in 2010 eenmalig verplicht zijn geweest om in te teren op hun opgebouwde reserves, en anderzijds het resultaat van een verdere investering van nieuwe middelen afkomstig van de provisie inburgering.

De kredieten voor projectmatige initiatieven ter versterking van het inburgeringsbeleid – de middelen voor de projectoproep ‘managers van diversiteit’ – en de subsidies aan lagere overheden voor de aankoop en de aanleg van terreinen ten behoeve van woonwagengebouwen, dalen met respectievelijk 250.000 euro en 222.000 euro ten gevolge van de generieke besparingen.

Wat het krediet voor subsidies voor de aankoop en de aanleg van terreinen ten behoeve van woonwagengebouwen betreft, is de problematiek ondertussen welbekend. De vaststelling is echter dat het bijzonder moeilijk is en zeer lang duurt vooraleer initiatieven voor de aanleg, uitbreiding of renovatie van woonwagenterreinen omgezet worden in realisaties op het terrein. Dit had tot gevolg dat het krediet de voorbije jaren niet optimaal benut kon worden. In 2011 wordt toch terug ongeveer 2,8 miljoen euro ingeschreven voor nieuwe ondersteunende engagementen in de hoop dat er ditmaal ook invulling aan gegeven kan worden.

Tot slot merkt de minister op dat in 2011 verder geïnvesteerd zal worden in de ontwikkeling van de nieuwe Kruispuntbank Inburgering (KBI) als nieuwe centrale databank voor de opvolging van inburgeraars en cursisten NT2. Dit project kost aan externe ontwikkeling en opvolgingsonderhoud ongeveer 6 miljoen euro. Het grootste deel van deze investering gebeurde reeds in 2010, maar ook in 2011 zal het resterende deel van de provisie inburgering – 1.776.000 euro – aangewend worden voor de ontwikkeling van de nieuwe Kruispuntbank en het performant houden van de huidige Kruispuntbank totdat de nieuwe operationeel is, wat verwacht wordt vanaf eind 2012.

1.2. Beleidsbrief Inburgering en Integratie

1.2.1. Inleiding

Ter inleiding stelt de minister dat de totale middelen voor de uitvoering van het inburgerings- en integratiebeleid ruim 54 miljoen euro bedragen en de middelen voor de Huizen van het Nederlands ongeveer 4,7 miljoen euro.

De langetermijnvisie en -strategie houdt in dat de drie decreten – Integratiedecreet, Inburgeringsdecreet en het decreet Huizen van het Nederlands – organisatorisch beter op elkaar zijn afgestemd. De minister verwijst nog naar de Staten-Generaal voor Inburgering die op 29 november 2010 zal plaatsvinden en die zich zal buigen over de thema's onderwijs, werk en sociale cohesie/actief burgerschap. Hij verwacht hiervan op het individu gerichte aanbevelingen voor zowel de overheid als het middenveld. De conclusies zullen worden gebundeld in een groenboek.

De minister herinnert aan Vlaanderen in Actie (ViA), waarin een actiepuntenpunt betreffende de warme, solidaire samenleving staat.

1.2.2. Strategische doelstelling 1. Meer nieuwe Vlamingen vinden een plaats in onze samenleving

Het is de bedoeling dat meer mensen Nederlands leren en spreken, niet alleen in centra voor volwassenenonderwijs of basiseducatie, maar ook bijvoorbeeld bij de VDAB of in universitaire talencentra. Het is de bedoeling om te voorzien in een permanente monitoring. De minister wil meer objectieve gegevens over de talenkennis. Het zou goed zijn dat het interdepartementaal platform inburgering zich hierover zou buigen en samen met de lokale overheden de gegevens in kaart zou brengen.

De minister wil oplossingen voor de nog steeds bestaande knelpunten in het NT2-aanbod. Minister Smet heeft er zich toe geëngageerd dit op te lossen.

Verder bereidt de minister een campagne ‘Nederlands spreken’ voor. Taal is erg belangrijk. In Nederland luiden de slogans: ‘Het begint met taal’ en ‘Taal verbindt ons allemaal’. Taal is volgens de minister de sleutel tot de samenleving, tot deelname aan de democratie, om te kunnen communiceren met de burens, de lokale overheid, om te kunnen deelnemen aan het arbeidsproces. De campagne zal echter ook gericht zijn op de autochtone Vlamingen. Die spreken veel te vaak dialect met de inburgeraars en schakelen veel te vaak over op het Engels of Frans.

De minister streeft er naar dat meer inburgeraars een inburgeringstraject volgen. Het aantal inburgeraars stijgt jaarlijks maar men wil nog meer mensen bereiken, bijvoorbeeld ouders van schoolgaande kinderen en intra-Europese migranten. De nadruk moet liggen op het emancipatorisch effect, waarbij aangetoond wordt dat taalverwerving de weg is naar een betere toekomst. Er zullen gerichte bekendmakingsacties gevoerd worden waarbij onder meer internationale kanalen via de diplomatie worden ingeschakeld. Speciale aandacht zal ook gaan naar de Midden- en Oost-Europese migranten.

Inburgering moet al starten in het land van herkomst. Eind 2010 moet het concept voor dit beleid klaar zijn. In 2011 worden de materialen uitgewerkt en in 2012 wordt van start gegaan. Het beleid zal zich in eerste instantie richten op de gezinsvormers en -herenigers die zich aanmelden via de ambassades en consulaten in het buitenland. De federale minister van Buitenlandse Zaken is bereid die mensen een pakket aan te bieden op het ogenblik dat zij zich in de ambassade aanbieden om een visum te vragen. Er zal hen worden gewezen op het feit dat zij zich in ons land zullen moeten inburgeren en zij zich hierop – weliswaar op vrijwillige basis – kunnen voorbereiden.

De minister wil het civiele effect van inburgering verhogen. Hij verwijst naar de evaluatietoets maatschappelijke oriëntatie. Als iemand slaagt in het voortgezette traject en een getuigschrift ‘Nederlands tweede taal’ behaalt, moet de ontvangende samenleving die persoon verwelkomen. De minister rekent ook op het lokale niveau om daarin de regie te voeren. Daar is er een verenigingsleven, kennen werkgevers elkaar, kunnen de wijkcomités zorgen voor toeleiding enzovoort. Het Departement Bestuurszaken heeft van de minister de opdracht gekregen om na te gaan hoe de overheid zelf het civiele effect van de inburgering kan versterken. Dit heeft te maken met het Vlaams personeelsstatuut, de rechtspositieregeling van de lokale besturen, elders verworven competenties en de erkenning van buitenlandse diploma's.

De minister wil het Integratiedecreet uitvoeren. Het eerste uitvoeringsbesluit is goedgekeurd door de Vlaamse Regering en zal ingaan op 1 januari 2011. Voor wat de sociaal tolken betreft, zal in 2011 een implementatieplan worden voorgelegd. De derde fase zal worden overlegd met de sector en zal sterk inzetten op planlastvermindering en de regiefunctie voor de lokale besturen.

Het Minderhedenforum wordt vanaf 1 januari erkend als participatieorganisatie en vertegenwoordiger van de doelgroep.

De minister ziet in het erfgoedbeleid een hefboom voor integratie. Hij verwijst naar geslaagde voorbeelden in het buitenland, waarbij nieuwe Vlamingen actief in de erfgoedsector gaan werken. Zo loopt er bijvoorbeeld een project in Antwerpen.

De minister wil het debat over de rol van de islam niet uit de weg gaan. Het Steunpunt Gelijkekansenbeleid werkt aan een studie over de imams. De vzw Kom-Pas Gent neemt namens de Vlaamse overheid deel aan een internationaal onderzoek over de mogelijke rol van religieuze leiders in het integratieproces. De minister verwacht hierover in 2011 concrete aanbevelingen.

1.2.3. Strategische doelstelling 2. De doelmatigheid van het aanbod is verder verbeterd

De minister benadrukt opnieuw het belang van de taal en vraagt aandacht voor taalbeleid en taalpromotie. De Huizen van het Nederlands zijn gestart met tijdelijke projecten die toelaten om lokaal een taalpromotiebeleid uit te werken. Veel mensen volgen Nederlandse les maar er zijn er nog te veel die onvoldoende Nederlands spreken om actief aan de samenleving te kunnen participeren. Organisaties en diensten kunnen hierbij een rol spelen. Werkgevers kunnen ook een taalbeleid voeren. Men heeft bijvoorbeeld actieve instrumenten ontwikkeld met vzw De Rand, die gericht zijn op het beleid in de randgemeenten maar die evenzeer nuttig kunnen zijn voor inburgering. Alle kansen die er zijn om Nederlands te verwerven moeten aangegrepen worden.

Het inburgeringsaanbod moet nog meer een aanbod op maat worden. De inspecteurs hebben vorig jaar het aanbod maatschappelijke oriëntatie doorgelicht. Dit jaar wordt de begeleiding van het inburgeringstraject geïnspecteerd. De onthaalbureaus staan zelf positief tegenover dit initiatief, omdat zij zo concrete aanbevelingen krijgen die hen toelaten om hun aanbod te optimaliseren. Er zal worden gestart met een pilootproject rond de instaptoets maatschappelijke oriëntatie, waarbij nagegaan wordt op welke manier mensen kunnen aantonen dat zij vrijgesteld kunnen worden van inburgeringscursussen. Dit moet wel de uitzondering blijven. Andere voorbeelden van maatwerk zijn: een zelfstudiepakket maatschappelijke oriëntatie, specifieke mogelijkheden voor zwak gealfabetiseerde inburgeraars en meer aandacht in de les maatschappelijke oriëntatie voor noden van ouders van schoolgaande kinderen.

Voor het stimuleren van de participatie, verwacht de minister veel van het systeem van de inburgeringscoaches. Een dergelijk systeem werkt al in Nederland onder de benaming 'taalmaatjes'. Het gaat om mensen die vrijwillig met de inburgeraars een gezamenlijk traject afleggen gedurende bijvoorbeeld een jaar. Ze begeleiden die mensen bijvoorbeeld naar het postkantoor, het stadhuis, de gezondheidszorg enzovoort. In Catalonië wordt een gelijkaardig systeem toegepast.

In overleg met de minister van Onderwijs zal de minister nagaan hoe meer kinderen van inburgeraars kunnen toegeleid worden naar het kleuteronderwijs en het vrijetijdsaanbod. Hij zal het Inburgeringsdecreet aanpassen zodat kleuters tussen 2,5 en 5 jaar ook doelgroep worden van inburgering. De bedoeling is niet om hen een inburgeringstraject te laten volgen, wel om de onthaalbureaus de mogelijkheid te geven om ook die kinderen toe te leiden naar het onderwijs. Verder zullen ook initiatieven worden genomen om meer afstemming te bereiken op Vlaams niveau voor wat betreft de noden van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.

De minister beoogt een vlotte overgang van het primaire naar het secundaire traject. Aan de doorstroom naar onderwijs wordt samen met de minister van Onderwijs gewerkt. Ook de doorstroom naar zelfstandig ondernemerschap en naar vrijetijdsaanbod is belangrijk. Maatschappelijke participatie is ontzettend belangrijk en moet vanuit verschillende hoeken worden gestimuleerd. Wel moet er over worden gewaakt dat de opdrachten van de onthaalbureaus voldoende zijn afgestemd met de initiatieven van de integratiesector.

De sector van het sociaal tolken en vertalen wordt verder uitgebouwd. In 2011 is er sprake van projectfinanciering en van de tweede fase van de uitvoering van het Integratiedecreet, waarbij de werking structureel zal worden geïntegreerd in het VLEMI.

De problematiek van de woonwagenterreinen werd al uitvoerig besproken in deze commissie. Aan de administratie is gevraagd om alle projecten voor nieuwe woonwagenterreinen, waarvoor in het ruimtelijk uitvoeringsplan een bestemming is vastgelegd, in detail te bekijken en na te gaan waar knelpunten zitten. Ook is uitdrukkelijk gevraagd om de

problematiek in Europese context te bekijken en na te gaan wat onze buurlanden ondernemen en wat op Europees niveau dient opgevolgd te worden.

De herwerkte omzendbrief pleisterplaatsen is bijna klaar.

1.2.4. Strategische doelstelling 3. De efficiëntie en effectiviteit van het beleid zijn verhoogd

Het nieuwe financieringssysteem voor de onthaalbureaus is principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering en moet een efficiënte en resultaatgerichte financiering van de onthaalbureaus toestaan. Dezelfde oefening wil de minister maken voor de Huizen van het Nederlands en de integratiesector. Voor beide deelsectoren is het belangrijk de opdrachten eerst duidelijk te stellen. Daar wordt volop aan gewerkt.

Het subsidiekader ‘managers van diversiteit’ is bijgestuurd. Er was dit jaar één thema (huwelijksmigratie). Vanaf 2011 zullen de geselecteerde projecten worden uitgewerkt. In uitvoering van een aanbeveling van de Koning Boudewijnstichting die het subsidiekader had geëvalueerd, is een medewerker toegevoegd aan het VLEMI om de projecten op te volgen en de goede praktijken die er uit voortvloeien, beschikbaar te stellen voor anderen.

De minister wil ook in de integratiesector de planlast voor de lokale besturen vermindern. Dit zal aan bod komen bij de derde fase van het uitvoeringsbesluit bij het Integratiedecreet.

Vanaf 1 januari 2011 wordt het huidige Vlaams Minderhedencentrum omgevormd tot het Vlaams Expertisecentrum Migratie en Integratie. Zoals is bepaald in het uitvoeringsbesluit zal het VLEMI ook optreden als ondersteuningscentrum voor de onthaalbureaus.

Inzake handhavingsbeleid vindt de minister het nog te vroeg om het geldboetebesluit te evalueren. Er zijn nog te weinig boetes uitgeschreven en het zou niet correct zijn om op basis van de eerste gegevens al conclusies te trekken. De toepassing van het besluit wordt wel opgevolgd.

De minister maakt verder werk van coördinatie en systematische opvolging. Hij verwijst naar de ambtelijke Commissie Integratiebeleid die vanaf 1 januari 2011 wordt opgericht. Deze commissie zal een horizontaal beleidsplan integratiebeleid opstellen. De Vlaamse Woonwagencentrale zal een strategisch plan Woonwagengebieden voorstellen, waar niet alleen de problematiek van het tekort aan terreinen, maar ook de doorstroom naar onderwijs, participatie aan de arbeidsmarkt in aan bod moet komen. Er komt ook een werkgroep Midden- en Oost-Europese (Roma) migratie.

Ook in Brussel moet er een gecoördineerd inburgerings- en integratiebeleid komen. Men zal nagaan hoe de Brusselse organisaties die gesubsidieerd worden vanuit inburgering en integratie beter kunnen samenwerken om de beleidsopties voor Brussel te realiseren. Hier voor zal worden samengewerkt met de VGC.

De minister wil de bekommernissen van de Vlaamse Regering inzake asiel- en migratiebeleid verder aankaarten op federaal niveau. Hij verwijst nog naar de bekendmaking van de inburgering in het buitenland en naar de uitwisseling van ervaringen en goede praktijken met Nederland, Catalonië en Québec.

Na evaluatie van de huidige Kruispuntbank Inburgering is gebleken dat er nood is aan een nieuwe KBI. Het bestek is uitgeschreven. In principe zal de nieuwe KBI operationeel zijn op 1 september 2012.

Het verzamelen en inventariseren van betere gegevens zal gebeuren via een jaarboek ‘inburgering en integratie’. Het doel van dit jaarboek is om duidelijk te maken wat er alle-

maal gebeurt op vlak van inburgering en integratie. Het steunpunt Gelijke Kansenbeleid levert in 2011 het instrument ‘integratiekaart’ op: dit is een combinatie van kwantitatief en kwalitatief onderzoek inzake integratie. Tot slot zal de eerste versie van de lokale integratiemonitor ook in 2011 worden opgemaakt. Het is een instrument dat data over lokaal integratiebeleid beschikbaar moet stellen.

1.2.5. *Regelgevingsagenda*

Op het programma staat een aanpassing van het Inburgeringsdecreet: inburgering in het land van herkomst, uitbreiding van de doelgroep met de kinderen tussen 2,5 en 5 jaar, opdrachten van de onthaalbureaus bijsturen waar nodig en het inburgeringscertificaat. In 2011 wordt een ontwerp van decreet aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

2. **Vragen en opmerkingen van de commissieleden**

2.1. *Tussenkoms van de heer Bart Caron*

Het valt de heer *Bart Caron* op dat de minister de besparingen compenseert. Dat is een goede zaak. De minister vindt dit beleidsdomein duidelijk belangrijk en het lid steunt heel wat aspecten van het beleid. De intenties zijn veelal goed, alleen over een aantal uitvoeringsvoorwaarden verschilt de heer Caron van mening met de minister. De centrale kwestie is echter of al die integratie-inspanningen wel volstaan. Het is dan ook goed dat de minister een aantal effecten van het beleid wil monitoren.

Lang niet iedereen van de doelgroep volgt een inburgeringstraject. De minister heeft dan wel de bedoeling daaraan te verhelpen, maar er is nog heel wat nodig. Globaal genomen kan het lid de inburgeringsaanpak trouwens steunen. De linkerzijde is zich wel degelijk bewust van de problemen, alleen was haar aanpak voorheen misschien wat te soft. De toename van de omvang van en het aantal problemen noopt tot een efficiëntere aanpak. Ook Groen! is voorstander van een doorgedreven maar respectvolle sensibilisatie om het zoeken naar een partner in het land van herkomst te ontmoedigen, al kan het niet verboden worden. Een mentaliteitswijziging is nodig om de inburgering op langere termijn te laten slagen, om niet telkens opnieuw te moeten beginnen. In een globaliserende wereld zal de migratie niet afnemen, maar de overheid mag er niet blind voor zijn dat meer en meer Vlamingen zich vervreemd voelen in eigen land.

Voorts kan het beleid niet genoeg inzetten op de kennis van het Nederlands. Het gediversifieerd beleid is een goede zaak. Het lid betreurt de wachtlijsten voor de opleidingen NT2. Dat is deels het gevolg van de federale regularisatiecampagnes. Het toont wel aan dat heel wat allochtonen Nederlands willen leren. Taalkennis is en blijft een essentiële factor voor inburgering. Oost-Europese migranten, vooral Roma, behoeven een specifieke aanpak. Het lid wacht de nota van de minister daarover af.

De heer Caron pleit voor meer betrokkenheid van de lokale besturen bij de inburgering. In heel wat gemeenteraden komt het thema te weinig aan bod. Ook de lokale media spreken er weinig over, alleen de incidenten krijgen aandacht.

De participatie van de doelgroepen mag niet beperkt blijven tot het Vlaams Minderhedenforum. Het sociaal-culturele middenveld, het Vlaamse verenigingsleven is geworteld in de emancipatiegedachte. Arbeiders en vrouwen richtten verenigingen op om voor gezamenlijke problemen oplossingen te zoeken, om zichzelf te ontwikkelen. Dat verenigingsmodel kan ook helpen om allochtonen te emanciperen. Het verenigingsleven doet dat al een kwart eeuw, maar ondervindt er toch nog heel wat problemen bij. Verenigingen kunnen trouwens ook een bron van informatie zijn voor het beleid. Het lid suggereert de minister om over al die aspecten te overleggen met minister Schauvliege.

De sociaal-culturele sector hanteert de term ‘empowerment’: mensen en groepen krachtig maken om hun eigen lot in handen te nemen. Dat spoort met de voornemens van de minister in de beleidsbrief. De minister ontwikkelt heel wat nieuwe instrumenten: de instaptoets, het inburgeringscertificaat, inburgering in het land van herkomst. Het lid hoopt dat die nieuwigheden het basisidee van zelfontwikkeling niet naar de achtergrond duwen. De interne staatsvorming mag geen besparing betekenen op het instrumentarium van inburgering. Het ene proces mag het andere niet bemoeilijken.

Welke plaats neemt de commissie Integratiebeleid in het bestuurlijke apparaat in? Hoe denkt de minister de instroom in de inburgering te verhogen? Wanneer zal het inburgeringsbeleid in het buitenland bekendgemaakt worden? Hoe zal de minister de ouders van schoolgaande kinderen bereiken?

Het lid vreest dat de evaluatietest en de inburgeringscertificaten de druk bij nieuwkomers nog zullen verhogen. Hooggeschoolden zullen er niet zoveel moeite mee hebben, maar het heeft allicht een uitsluitend effect voor mensen zonder of met slechts een beperkte opleiding, uit rurale of achtergestelde milieus. De heer Caron is blij met de plannen voor inburgering en erfgoedbeleid. Hij kijkt uit naar de visietekst over de Huizen van het Nederlands.

Het lid somt tot slot enkele positieve elementen op: de inburgering op maat, de inburgeringscoaches, de geïntegreerde taaltrajecten, de woonwagenterreinen en de commissie daarover. Is er over de enveloppensubsidie van de onthaalbureaus en de procesmatige subsidie van integratiecentra en diensten, met de betrokkenen onderhandeld? Steunen zij het idee? Kan het parlement inzage krijgen in de brief aan de eerste minister waarover op pagina 42 van de beleidsbrief sprake is?

2.2. Tussenkoms van de heer Ward Kennes

De heer *Ward Kennes* zegt dat N-VA momenteel op federaal vlak de marsrichting bepaalt, maar CD&V zal zijn verantwoordelijkheid niet ontlopen. In het kader van de emancipatiegedachte wijst het lid erop dat sterke gemeenschappen sterke personen voortbrengen. Zwakke samenlevingsstructuren geven meer individuele problemen. De kleine groepjes overlevers die ze voortbrengen, zijn geen sterke, sociale, evenwichtige persoonlijkheden.

Kennis van het Nederlands is de sleutel tot integratie en participatie. De regering moet oplossingen zoeken voor de wachtlijsten NT2 en voor de taalachterstand van kinderen. Huwelijksmigratie die ervoor zorgt dat generatie na generatie de inburgering opnieuw moet gebeuren, is vooral een federale kwestie, maar ook Vlaanderen moet zijn verantwoordelijkheid nemen. Wat staat er in de convenants met de lokale besturen over huwelijksmigratie?

Waarom wordt er niet gewacht op het einde van het project ‘Inburgering in het land van herkomst’ vooraleer een decreet op te stellen? Inburgering in het land van herkomst mag niet systematisch in de plaats komen van inburgering in Vlaanderen. Samen met anderen lessen volgen, bevordert immers de sociale integratie.

Inburgeringscertificaten worden nodig geacht om het civiele effect van inburgering te verhogen. Voor CD&V is een billijke regeling voor de erkenning van buitenlandse diploma's minstens even belangrijk als de uitstaptoets maatschappelijke oriëntatie. De partij pleit dan ook voor één procedure voor de erkenning van buitenlandse diploma's, elders verworven competenties (EVC's) en eerder verworven kwalificaties (EVK's).

De Dag van de Inburgeraar wordt een lokale verantwoordelijkheid. Heeft de minister er vertrouwen in dat alle lokale besturen er voldoende aandacht en omkadering zullen aan besteden? Een plechtigheid zoals bij de nationaliteitsverwerving in sommige landen is niet nodig, maar inburgering moet wel aandacht krijgen.

Over het effect van het inburgeringscertificaat bij de werkgevers is het laatste woord nog niet gezegd. Hoe en waarvoor zal dit certificaat gebruikt worden? Bij het Agentschap voor Binnenlandse Bestuur loopt er een project om het civiele effect van inburgering te verhogen via het Vlaams personeelsstatuut en de rechtspositieregeling voor de lokale besturen. Zal het inburgeringscertificaat in de selectieprocedures erkend worden als EVC of EVK?

Het zelfstudiepakket zal in sommige gevallen de cursus maatschappelijke oriëntatie vervangen. De heer Kennes vindt dat zelfstudie slechts in uitzonderlijke gevallen mogelijk moet zijn. De nieuwkomer wordt dan immers niet gedwongen zijn isolement te doorbreken. Dat gevaar is groter voor een inburgeraar die voor gezinshereniging naar Vlaanderen komt dan voor iemand die om professionele of studieredenen naar hier komt.

In de onthaalbureaus van Antwerpen, Gent en Brussel lopen proefprojecten over de instaptoets. Zullen de onthaalbureaus die test zelf organiseren? Zal het een schriftelijke of een mondelinge test zijn? Indien schriftelijk, zijn er dan speciale voorzieningen voor mensen die analfabeet zijn maar Nederlands spreken en kunnen aantonen ingeburgerd te zijn? Welk niveau moet de cursist halen om een vrijstelling maatschappelijke oriëntatie te krijgen? Kan het parlement een kopie krijgen van de test?

Het inburgeringsaanbod op maat met een vlotte overgang tussen de trajecten, moet de uitval verminderen. Dat komt tegemoet aan de aandachtspunten in de HIVA-evaluatie van het inburgeringsbeleid. Uitstel of opschorting van het inburgeringstraject om praktische redenen als kinderopvang, moet zo weinig mogelijk worden toegepast. Flexibele trajecten en een zaterdag- en avondaanbod zijn zeker nodig.

Voor de inburgeringscoaches verwijst de minister naar het Nederlandse voorbeeld van de taalmaatjes. 2011 is het jaar van de vrijwilliger, misschien biedt dat mogelijkheden. Het lid dringt aan op voldoende overleg met het maatschappelijk opbouwwerk om overlap te vermijden. De inspanningen van de zelforganisaties om contacten tussen nieuwe en autochtone Vlamingen te bevorderen, mogen niet over het hoofd gezien worden. Daarbij kunnen zowel het allochtone als het autochtone middenveld een rol spelen.

CD&V pleit voor een rationeel gebruik van projectsubsiëring. De minister is het daarmee eens, deels om budgettaire redenen. Het Vlaams Minderhedencentrum zal middelen ontvangen voor de aanwerving van twaalf personeelsleden. Dat is verantwoord door de bijkomende opdrachten.

De staten-generaal over werk, onderwijs, sociale cohesie en actief burgerschap vergt een goede afstemming tussen de verschillende beleidsdomeinen. Het groenboek Integratie op basis waarvan de commissie Integratiebeleid een actieplan zal uitwerken, zal allicht aanleiding geven tot hoorzittingen en debat in dit parlement.

Voor de interculturalisering is er behoefte aan coördinatie en overleg met de welzijnssector. Het Vlaams Welzijnsverbond gaf aan dat er weinig personeel is met allochtone achtergrond, ondanks de krappe arbeidsreserve. De minister van Welzijn kondigt aan de hindernissen voor een grotere etnisch-culturele personeelsdiversiteit in kaart te brengen en na te gaan hoe allochtone arbeidskrachten beter naar zorgberoepen kunnen doorstromen. Zal het overleg over de interculturalisering van de welzijnssector in de commissie Integratiebeleid gevoerd worden?

De lokale overheid is de regisseur van het lokale integratiebeleid. Blijven de stedelijke integratiecentra gesubsidieerd worden door de stad en de Vlaamse overheid? Of gaan de middelen naar de stad die de keuzes over de besteding ervan maakt? Zullen de centra onafhankelijk van de stedelijke overheid blijven functioneren? Welke invloed zal de wijziging hebben op de regierol die het Vlaams Minderhedencentrum speelt voor de integratiecentra?

De commissie Integratiebeleid zal de acties van de verschillende beleidsdomeinen coördineren en evalueren. De timing van het decreet voor het opstellen van de strategische en operationele doelstellingen en het geïntegreerde actieplan is niet meer haalbaar. Zal de minister nog tijdens deze regeerperiode een geïntegreerd actieplan opstellen? Hoe zal de commissie Integratiebeleid samengesteld worden?

De lokale overheden krijgen de regierol, dus zeggenschap over bijvoorbeeld de lokale integratiecentra. Zal dit de synergie van het Vlaamse integratiebeleid hinderen? De integratiecentra, private instellingen, en de integratiediensten werken nauw samen. Zal de gemeenteraad het meerjarenconvenant van het integratiecentrum voortaan moeten goedkeuren? Kan de regierol geen conflicten scheppen tussen de prioriteiten van het lokale bestuur en de Vlaamse strategische doelstellingen? Dat zou de lokale centra in een lastig parket brengen. Hypothekeert de grotere invloed van de lokale overheid de regierol van het Vlaams Minderhedencentrum?

Het is goed dat de minister voortwerkt aan een gecoördineerd beleid en een eenduidige doelgroepdefinitie door de commissie Integratie laat opstellen. Voorts zijn positief: het geïntegreerde actieplan Integratie, de permanente onderzoekslijn en de lokale integratiemonitor. Operationele doelstellingen en evaluatie- en bijsturingmogelijkheden zijn essentieel voor een goed beleid. De aanzienlijke metingen in dit beleidsdomein zijn een voorbeeld voor heel wat andere domeinen.

2.3. *Tussenkoms van de heer Marnic De Meulemeester*

De heer *Marnic De Meulemeester* ontwaart in de begroting een opvallende besparing van 625.000 euro op het budget voor experimentele, aanvullende en vernieuwende projecten in functie van het Integratiedecreet. De verplichting van het Integratiedecreet om minstens 5 percent van het budget aan deze projecten te spenderen, wordt geschrapt via het programmadecreet.

De wachtlijsten NT2 zijn het belangrijkste knelpunt in het beleidsdomein Inburgering. Niet zozeer minister van Inburgering Bourgeois maar minister van Onderwijs Smet moet daar iets aan doen. De interesse in lessen NT2 stijgt inderdaad aanzienlijk, maar minister Smet heeft het probleem veel te lang ontkend. Wat is het nut van een zoveelste wervingscampagne als geïnteresseerden op de wachtlijst terechtkomen?

Inburgeringscoaches zijn vrijwilligers die door activiteiten met de inburgeraars het draagvlak voor interculturaliteit en inburgering bij de hele bevolking zullen verbreden. Op basis van een concept en aanbevelingnota die de minister nog voor dit jaar heeft beloofd, komt er een werving via een project van Managers van Diversiteit. Werft de projectwinnaar de vrijwilligers? Mag iedereen kandidaat-vrijwilliger zijn? Hoe selecteert men vrijwilligers?

Via de Managers van Diversiteit wil de minister projecten steunen die tweede en derde generatiemigranten sensibiliseren voor de gevolgen van transnationaal huwen. De projecten worden begin januari bekendgemaakt. Kan de minister al een tipje van de sluier lichten? Waarom ressorteert de Dag van de Inburgeraar niet het gewenste civiel effect?

Geheel in lijn met zijn groenboek Interne Staatshervorming wil minister Bourgeois het provinciale niveau weggommen uit de integratie. Nochtans bestaan er nu provinciale integratiediensten met veel deskundigheid en armslag. Hun taken moeten overgenomen worden door het Vlaamse niveau, intergemeentelijk of lokaal. Hoe ziet de minister dat concreet?

Een duidelijk kader voor woonwagenterreinen en de integratie van Roma is noodzakelijk. Het budget wordt teruggebracht van 3 naar 2,8 miljoen euro. Kan de minister daar meer uitleg bij geven?

2.4. Tussenkoms van de heer Willy Segers

De heer *Willy Segers* merkt op dat de minister het beleid van zijn voorgangers voortzet en verfijnt. Voor integratie is de kennis van de taal essentieel. Is er al overlegd over de wachtlijsten NT2? Het stijgend aantal inburgeraars bewijst dat het beleid goed zit, hoewel verfijning nodig blijft.

Het civiele effect van de inburgering is verhoogd. Het inburgeringscertificaat kan daar nog meer toe bijdragen. Terecht wordt het lokale niveau meer bevoegd voor het integratiebeleid, maar het is nog niet duidelijk hoe dat concreet zal verlopen. Bij de bespreking van het groenboek kan daar zeker voort over gedebatteerd worden. Voor de inbreng van de doelgroepen verwacht N-VA heel veel van de staten-generaal. Het is essentieel dat de vergadering samengesteld is zoals de minister voorstelt.

Het is goed dat de minister het debat over de rol van de islam in de samenleving durft voeren. De invloed van religieuze leiders mag zeker niet onderschat worden, ook op vlak van inburgering.

De doelmatigheid van het aanbod verder verbeteren, is een andere uitdaging. Maatwerk, trajectbegeleiding, diploma-erkenning en de instaptoets zijn daar goede instrumenten voor. Inburgering gaat verder dan lessen volgen, het houdt ook maatschappelijke participatie in. De minister focust daar terecht op. Hebben de maatregelen voor minderjarige nieuwkomers tot doel hen zo snel mogelijk op de schoolbanken te krijgen? Het is goed dat de minister de mogelijkheden voor kwaliteitsvolle woonwagenterreinen in kaart brengt en er een draagvlak voor zoekt. Dat alles trouwens in een Europees kader.

In het kader van de efficiëntie en effectiviteit valt de planlastvermindering op. De grotere rol van de lokale overheid kan daar zeker een rol in spelen. Er is een gecoördineerd Vlaams beleid dat stapsgewijs ingang vindt. De problemen worden systematisch bijgestuurd. De minister neemt daartoe nieuwe maatregelen. Een gecoördineerd inburgeringsbeleid voor Brussel is een goede zaak, te meer daar inburgeraars nadien soms naar Vlaanderen verhuizen.

De minister wil voorbeelden van buurlanden bestuderen en eruit leren. De beleidsbrief somt bovendien de bekommernissen van de Vlaamse Regering bij het federale asiel- en migratiebeleid op. Er zal zeker overlegd worden met een nieuwe Federale Regering. Het integratiebeleid zal nuttig gebruik kunnen maken van de kruispuntbank.

Het integratiebeleid is relatief nieuw en vergt continu bijsturingen. De instrumenten die de minister voorstelt, lenen zich daarvoor.

2.5. Tussenkoms van de heer Kurt De Loor

De heer *Kurt De Loor* zegt dat de uitgangspunten en de krachtlijnen van de beleidsbrief de goedkeuring van sp.a wegdragen. Het is goed dat de minister het belang van taalkennis benadrukt en, samen met de minister van Onderwijs, de wachtlijsten NT2 zal trachten op te lossen en de opleiding doelgerichter zal maken. De Huizen van het Nederlands zullen tijdelijke projecten opzetten voor een assertief taalpromotiebeleid. Hoeveel wordt daarvoor uitgetrokken? Wat betekent tijdelijk?

Het memorandum van het Vlaams Minderhedencentrum 'Twaalf werken voor de nieuwe Vlaamse Regering' houdt een pleidooi in voor het beter benutten van de taaldiversiteit in Vlaanderen. Het centrum roept op tot een open debat over de taaldiversiteit. Zal de minister dat organiseren? Hoe zal hij dat dan aanpakken? Wordt er al aandacht besteed aan anderstalige ouderen in woonzorgcentra?

De inburgering van ouders van schoolgaande kinderen heeft een link met het GOK-beleid in het onderwijs. Dat gebeurt dus best in nauwe samenwerking met de minister van Onderwijs. Hoe zal de minister de Midden- en Oost-Europese migranten, in het bijzonder de Roma, bereiken? Er is behoefte aan begeleiding, vorming en activering. Is er al nagedacht over inburgering specifiek voor Roma? Wie zal daarbij betrokken worden? Zullen de lokale besturen een rol spelen?

Wat zal de uitstaptoets maatschappelijke oriëntatie concreet inhouden? Welk profiel moeten de inburgeringscoaches hebben? Hoe zullen ze gerekruteerd worden? Komt er een algemene oproep? Of zal de rekrutering gebeuren via het middenveld?

Het volstaat niet het pakket 'Inburgering in het land van herkomst' te verspreiden bij ambassades en consulaten, het moet ook aan de man gebracht worden. Hoe zal dat verlopen? Bereidt het pakket enkel de inburgering in Vlaanderen voor, maakt het deel uit van het inburgeringstraject, of vervangt het deels het inburgeringstraject? Is het enkel informatief of verplichte stof? Zullen ongeletterden en laaggeschoolden begeleid worden bij het verwerken van de informatie?

Erfgoedparticipatie wordt terecht een onderdeel van een volwaardig inburgerings- en integratiebeleid. De minister kondigt een evaluatie en bijsturing van de omzendbrief over de pleisterplaatsen aan. Wanneer zal de nieuwe circulaire klaar zijn? Pleisterplaatsen zijn nodig in afwachting van kwaliteitsvolle woonwagenterreinen. Staanplaatsen aanbieden volstaat niet. Ook op andere domeinen, Jeugd, Welzijn, Cultuur enzovoort zijn ingrepen nodig. Het lid kijkt dus uit naar het strategische plan Woonwagengewoners. Hij hoopt dat de minister de 2,8 miljoen euro integraal en nuttig kan besteden.

2.6. Tussenkost van mevrouw Linda Vissers

Mevrouw *Linda Vissers* vindt dat er geen grote wijzigingen in het beleid gepland zijn voor 2011. Het is slecht gesteld met de integratie en de aanpassing van migranten in Vlaanderen. Vlaanderen kan het huidige immigratietempo niet aan. Een inburgeringsbeleid van een deelstaat die niets te zeggen heeft over de immigratiewetgeving, is bij voorbaat kansloos.

De toename van het aantal inburgeraars is in de eerste plaats een gevolg van de toename van de immigratie. Het aandeel van de oudkomers bij de cursisten daalt spectaculair tot nauwelijks 10 procent. In absolute aantallen halveerde de voorbije twee jaar het aantal oudkomers dat een inburgeringscursus volgde. Wat is de oorzaak van de tanende interesse van de hier verblijvende vreemdelingen voor het Vlaamse inburgeringsbeleid?

Vlaams Belang vreest dat een kosteloos en vrijwillig aanbod inburgering in het land van herkomst een aanzuigefect zal hebben. Zo presenteert de minister Vlaanderen immers als een land waar immigranten, mits ze bepaalde voorwaarden naleven, terecht kunnen. Experts achten het verspreiden van Nederlandse handboeken onder Nederlandsonkundigen trouwens nutteloos. Wat zal het aanbod precies inhouden? Hoe zal de minister voorkomen dat het een aanzuigefect zal hebben op nieuwe migranten? Hoe weerlegt hij de kritiek dat dergelijke handboeken in het buitenland pedagogische onzin zijn?

Het evaluatieonderzoek 'Inburgering in Vlaanderen' maakt duidelijk dat het inburgeringsattest niets zegt over de inburgering, maar enkel over de aanwezigheid van de cursist. Vlaams Belang heeft altijd benadrukt dat een inburgeringscursus zonder examen geen waarde heeft. Niemand weet of de cursisten iets opgestoken hebben van de cursus. Uit het onderzoek blijkt wel dat de helft van de inburgeraars blijft steken op een niveau van Nederlands dat het overlevingsniveau niet overstijgt. Nauwelijks 44 procent van de personen die de voorbije jaren een attest haalden, heeft werk.

Er komt een evaluatietest voor de cursus maatschappelijke oriëntatie. Zal deze evaluatietest verplicht zijn voor elke inburgeraar? Of is het slechts een facultatieve test, waarbij enkel de geslaagden een inburgeringscertificaat zullen ontvangen? Zullen er sancties verbonden zijn aan het niet deelnemen aan of slagen voor dergelijke test? Waarom komt er geen taaltest?

Het Integratiedecreet versterkt de participatie van de doelgroepen aan het integratiebeleid. Het Minderhedenforum heeft tot nog toe vooral de niet-inburgering in de samenleving verdedigd en de belangen van de islam behartigd. Het forum kant zich tegen de verplichting dat sociale huurders bereid moeten zijn Nederlands te leren, tegen een hoofddoekenverbod en zelfs tegen de terminologie van het Integratiedecreet. Het forum vindt dat het woord integratie oubollig is en te vaak geïnterpreteerd wordt als assimilatie.

Hoe voert het steunpunt Gelijkekansenbeleid het onderzoek naar imams in Vlaanderen? Wat is het doel van dat onderzoek? De minister schrijft dat zwak gealfabetiseerde inburgeraars, mede door het lange NT2-traject, er veelal niet in slagen het inburgeringstraject te voltooien en een attest te behalen. Waarom is dat specifiek voor deze groep zo? Hoe ver staat de minister met de concept- en aanbevelingennota over de inburgeringscoaches? Wanneer zullen daarvoor de eerste initiatieven genomen worden?

Volgens de minister is een van de kernopdrachten van de integratiesector de reguliere voorzieningen te begeleiden bij hun interculturalisering, het proces waarbij een organisatie haar structuren, personeelsbeleid en dienstverlening afstemt op de etnisch-culturele diversiteit in de samenleving. Dat is een vreemde uitspraak komende van een minister uit een partij die pretendeert nationalistisch te zijn en van Franstaligen in de Vlaamse Rand terecht verwacht dat ze zich aanpassen. Hoe ver moet die interculturalisering voor de minister gaan? Acht hij interculturalisering niet in tegenspraak met een beleid dat allochtonen vraagt zich aan te passen aan de samenleving?

De sociale tolkendienst is al te veel een toegeving aan de vreemdelingen die het vertikken Nederlands te leren. Hindert de tolkendienst niet eerder de integratie? Hoe zal de minister misbruiken vermijden van mensen die weigeren Nederlands te leren? Zal hij de hulp van de tolkendienst aan voorwaarden koppelen?

2.7. Tussenkoms van de heer Marc Vanden Bussche

De heer *Marc Vanden Bussche* vraagt of de Waalse inwijkelingen in de kuststreek onder het inburgeringsbeleid vallen. De meeste inwijkelingen integreren zich snel, maar er zijn wel een paar rabiante Vlamingenhaters die een inburgeringscursus kunnen gebruiken.

Het lid wijst op het verschil tussen woonwagenterreinen en kampeertreinen. Het is vooral een stedenbouwkundig probleem. De meeste terreinen moeten daartoe immers een andere ruimtelijke bestemming krijgen en dat is niet zo evident. Woonwagenterreinen worden volgens het lid best aangelegd in steden. Zij zijn daarvoor beter uitgerust en krijgen er centen voor. Gemeenten zullen zich maar kandidaat stellen als ze er middelen voor krijgen.

3. Antwoorden van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Minister *Geert Bourgeois* is blij dat iedereen de maatschappelijke relevantie van integratie erkent. De taboes verkleinen en de problemen worden bij naam genoemd. Het begrip tolerantie is niet gepast, want houdt in dat er op bepaalde personen of groepen neergekeken wordt. Het is beter te spreken over rechten en plichten, vrijheden en verantwoordelijkheden.

De wachtlijsten voor de cursussen Nederlands in de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie (CBE), vallen onder de bevoegdheid van minister Smet, die beloofd heeft er iets aan te doen. Ten gevolge van het federale immigratiebeleid is de instroom inderdaad toegenomen met wachtlijsten voor de cursussen NT2 tot gevolg. Dat is jammer want het is een kwetsbare groep die zonder kennis van het Nederlands geen werk vindt. Er zijn budgettaire problemen in onderwijs, maar minister Smet zal middelen verschuiven.

De promotiecampagne is niet bedoeld om nog meer cursisten aan te trekken, maar om het belang van het Nederlands te benadrukken. De campagne wil niet alleen de nieuwkomers maar ook de Vlamingen bewustmaken van de emancipatorische invloed van de kennis van het Nederlands.

Naast de middelen remt ook de strikte onderwijsregelgeving de zaak af. In Nederland worden er ook in de vakantieperiode cursussen gegeven. De CBE's bieden cursussen aan waarbij de mensen twee keer per week les volgen. In Nederland is dat frequenter. Vaak zijn de cursisten leergierig en willen ze aan een hoger tempo Nederlands leren. Dat geldt natuurlijk niet voor iedereen, daarom is maatwerk nodig. Het percentage instappers dat een attest behaalt, moet inderdaad omhoog. De minister wijt de huidige kloof tussen het aantal inschrijvingen en het aantal attesten toch ook aan de grote instroom.

De kennis van het Nederlands is de eerste stap naar deelname aan de samenleving, naar emancipatie. Ouders kunnen door Nederlands te leren hun kinderen meer kansen geven. De minister verwijst naar buitenlandse inspanningen in dat verband, onder meer de campagne 'De Nederlandse taal verbindt ons allemaal'.

De minister is ervan overtuigd dat de lokale besturen de regierol inzake integratie moeten krijgen. De schepen van Integratie van Leuven beaamt dat. De lokale besturen staan dicht bij het verenigingsleven, dicht bij de basis. Dat is de reden waarom de Dag van de Inburgeraar, een duur provinciaal initiatief, geschrapt is. Het was een soort hoogmis, met een toespraak van de gouverneur en eventueel van de minister. De meeste aanwezigen waren autochtone Vlamingen. Het is beter de inburgeraars te verwelkomen in de gemeenschap waar ze wonen. Bijna alle gemeenten verwelkomen nieuwe inwoners al. Zij zijn perfect in staat om ook de inwoners die een inburgeringscursus volgden, te verwelkomen. Eventueel met een kleine plechtigheid waarbij de nieuwkomers kunnen kennismaken met de voorzitter van hun buurtcomité, met de faciliteiten en verenigingen van de gemeente enzovoort. Dat hoeft echt niet veel geld te kosten.

Het Vlaamse verenigingsleven heeft inderdaad enorm bijgedragen tot de emancipatie. Het is dan ook evident dat het middenveld meewerkt aan het integratiebeleid. De minister zal daarover uiteraard afspraken maken met minister Schauvliege. De betrokkenheid van de nieuwe Vlamingen bij het verenigingsleven laat nog te wensen over. Dat bewijst nogmaals dat inburgering niet eindigt bij de cursus. Inburgeringscoaches en het verenigingsleven zelf kunnen ervoor zorgen dat de maatschappelijke participatie toeneemt. De samenleving heeft meer verantwoordelijkheid voor de 'empowerment' van nieuwkomers dan het aanbieden van cursussen. Lokale bestuurders zijn goed geplaatst om daaraan mee te werken, zij staan dicht bij de mensen. Ook dat zal deel uitmaken van de interne staatsvorming.

De commissie Integratiebeleid is een ambtelijke commissie. De samenstelling ervan is in het decreet vastgelegd. De Vlaamse Regering duidt vertegenwoordigers van de relevante departementen, EVA's en de andere actoren aan. Het Vlaams Minderhedencentrum en de VVSG zijn waarnemend lid. De ambtelijke werkgroep heeft tot doel een horizontale ondersteuning van het beleid te bieden.

Het concept van inburgering in het buitenland is klaar, maar moet nog praktisch uitgewerkt worden. Het is de bedoeling ermee te starten in 2012. Het pakket zal het lesge-

ven niet vervangen, het is slechts een voorbereiding op inburgering. Het klopt niet dat inburgering in het buitenland mensen naar Vlaanderen zal lokken of propaganda maakt voor Vlaanderen. Het pakket is geen pedagogische onzin maar een voorbereiding op de inburgering. Het is de bedoeling migranten voor te bereiden op wat hen te wachten staat, te anticiperen op het inburgeringstraject, maar dat zal hen niet vrijstellen van de inburgeringsverplichtingen.

Uiteraard zal de minister voor integratie-initiatieven bij ouders met schoolgaande kinderen samenwerken met minister Smet. De betrokkenheid van ouders is een algemener probleem. Frans onderzoek wijst uit dat 25 percent van de adolescenten geen contact meer heeft met één van beide ouders. Die is dan evenmin betrokken bij het schoolwerk van het kind. Ouders die de taal niet machtig zijn, komen niet naar het oudercontact, helpen hun kind niet, begrijpen de informatie van de school niet. Het is nodig, maar niet eenvoudig daaraan te verhelpen.

Het komt erop aan nieuwkomers sterk genoeg te maken om kansen te grijpen in het maatschappelijk leven. Ze hebben hulp nodig bij emancipatie. Uit studies blijkt dat kinderen van allochtone afkomst meer slaagkansen hebben in het secundair onderwijs als ze een autochtone vriend hebben. Dat bewijst dat een persoon door sociale contacten sterker staat. Dat is niet in tegenspraak met de uitspraken van de heer Kennes over de sterke samenleving. Ook in een sterke samenleving hebben individuen hulp nodig bij de emancipatie.

Voor de projecten voor assertief taalpromotiebeleid zullen er convenants met de Huizen van het Nederlands afgesloten worden.

Om het civiele effect van de inburgering te vergroten, is inderdaad de medewerking van de werkgevers nodig. De overheid moet het goede voorbeeld geven door de EVC's in haar eigen statuten een plaats te geven. Niet alleen de uitstaptoets, maar ook de EVC's zullen dus belang hebben. De instaptoets is een schriftelijke proef. Momenteel zijn er geen alternatieven voor analfabeten. Het is delicaat de vragen van die toets bekend te maken, want dat zou de resultaten ervan kunnen beïnvloeden.

Het onthaalbureau zal nagaan of het zelfstudiepakket niet gebruikt wordt om aan de inburgering te ontsnappen. Zelfstudie is slechts geschikt voor een kleine groep, vaak mensen die al ingeburgerd zijn. Het is slechts één aspect van de aanpak op maat.

Eigenlijk zijn er al vrijwilligers die nieuwkomers helpen. Zo biedt de Brugse vzw Integraal huiswerkbegeleiding. DeSOM in West-Vlaanderen start met een project voor inburgeringscoaches, nog voor de overheid ermee begonnen is. De minister hoopt dat deSOM resultaten boekt en zijn ervaringen deelt met andere initiatiefnemers. Hij stelt geregeld vast dat expertise, onder meer van de Huizen van het Nederlands, niet verspreid wordt. De minister denkt aan rolmodellen, bekende figuren die voor een jaar inburgeringscoach willen zijn. Een grote culturele organisatie heeft de minister al laten weten bereid te zijn mee te werken. Het Vlaamse concept van inburgeringscoaches zal klaar zijn in februari. Dan kan er een oproep gebeuren via de Managers van Diversiteit. Het profiel van de coaches moet nog opgesteld worden. De Catalaanse minister van Inburgering zei dat 10.000 Catalanen één uur per week inburgeringscoach zijn. In Nederland zijn er de taalmaatjes. Het zou mooi zijn als het initiatief ook in Vlaanderen zoveel succes kent.

De minister heeft ervoor gekozen te bezuinigen op projecten en de structurele subsidies ongemoeid te laten. Dat is een verantwoorde beleidskeuze en heeft ook positieve aspecten. Er komt een andere financiering van de onthaalbureaus met meer monitoring, meer outputcontrole. Alle wijzigingen zijn besproken met de betrokken organisaties. Het is goed dat er een budget behouden blijft om met de Managers van Diversiteit nieuwe initiatieven uit te proberen. Als die succesvol zijn, zullen ze structureel gesteund worden.

De minister hoopt dat de staten-generaal zal leiden tot een zo ruim mogelijke consensus over het beleid. Natuurlijk is er een verband tussen Integratie en Welzijn. De ministers van Welzijn, Cultuur en Werk zullen ook aan het slotdebat deelnemen. Het is evident dat inburgering pas echt begint na de cursus en het hele maatschappelijke veld beslaat. De inbreng van alle beleidsdomeinen is dus noodzakelijk.

Er wijzigt niets aan het subsidiemodel voor stedelijke centra en diensten, maar er loopt wel een studie over. Voor de lokale diensten is een aanpassing van het decreet nodig. Het lokale bestuur krijgt de regierol, het Vlaams Minderhedencentrum heeft een afstemmingsrol. Beiden moeten verzoend worden. Het decreet is daar nog niet op afgestemd. Hetzelfde geldt in Brussel waar de Vlaamse Gemeenschapscommissie een taak krijgt. Daar stemt de planningsperiode van drie jaar niet overeen met de vijf jaar voor het Vlaams Minderhedencentrum. Ook dat zal aangepast worden bij de herziening van het decreet in 2011.

De bepalingen over huwelijksmigratie moeten nog door de regering goedgekeurd worden. De minister kan daar momenteel nog niets over zeggen.

De besparing op het budget Woonwagenterreinen vormt een onderdeel van de generieke besparing op de facultatieve subsidies die elke minister toepast. Het budget bedraagt nog 2,8 miljoen euro. Tot nog toe is de begrotingspost nooit volledig uitgegeven. De minister zal met de heer De Loor blij zijn als al die middelen daadwerkelijk besteed kunnen worden.

Pleisterplaatsen zijn tijdelijke verblijfplaatsen. Er waren problemen met de ruimtelijke ordening omdat de administratie in een specifiek geval oordeelde dat de bestemming permanent gewijzigd was. De pleisterplaats was dus niet langer tijdelijk maar permanent. De minister zal in de circulaire goed omschrijven in welke omstandigheden en onder welke voorwaarden een terrein als pleisterplaats kan gebruikt worden. Zo mogen er geen vaste constructies op staan en mag het terrein maximum negentig dagen per jaar gebruikt worden.

Wat de taaldiversiteit betreft, benadrukt de minister dat er in Vlaanderen maar één publieke taal is, het Nederlands. Zonder kennis van het Nederlands mist men kansen op de arbeidsmarkt, in het privéleven, in het sociale leven. De taal in het privéleven is vrij, maar Nederlands is nodig om deel te nemen aan de samenleving, de democratie. Dat geldt ook voor de rust- en verzorgingssector. Tolken zijn af en toe nodig, onder meer om humanitaire redenen, maar mogen geen alternatief zijn voor de kennis van het Nederlands. Ze bieden niets meer dan tijdelijke hulp.

Het College van Ambtenaren-Generaal heeft advies uitgebracht over de Midden- en Oost-Europese migranten. De minister benadrukt dat het gaat om Europese burgers. Het zijn rechthebbenden en dus geen verplichte inburgeraars.

Franstaligen uit Brussel of Wallonië die zich aan de kust komen vestigen, vallen uiteraard evenmin onder het Inburgeringsdecreet. Tot nader order zijn zij Europese burgers, dus niet verplicht zich in te burgeren. Dat neemt niet weg dat hun massale aanwezigheid voor problemen zorgt. Het gemeentebestuur van De Panne heeft hulp gevraagd, maar ook de gemeente Menen doet dat. Hoewel de kwestie daar anders ligt: de gemeente telt heel wat immigranten uit Frankrijk met grote maatschappelijke problemen tot gevolg. De Huizen van het Nederlands zullen hun expertise ter beschikking stellen. De gemeente Koksijde kan, zo nodig, ook contact nemen met de Huizen van het Nederlands.

Mevrouw Vissers ontwaart geen nieuwigheden in het beleid, de heer Caron ziet er zeer veel. Zo blijkt maar weer dat het standpunt van waaruit iets bekeken wordt, heel wat bepaalt.

Het absolute aantal rechthebbenden dat deelneemt aan de inburgeringscursussen daalt slechts licht, hun percentage in het totale aantal daalt wel aanzienlijk. De sterke instroom ten gevolge van de federale regularisatie is daarvan de oorzaak.

Er is een test die de kennis van het Nederlands na een cursus NT2 nagaat. De uitstaptoets maatschappelijke oriëntatie staat open voor de rechthebbenden. Als ze slagen, krijgen ze een certificaat. De minister hoopt dat certificaat een maatschappelijke waarde te geven.

Het Minderhedenforum is een middenveldorganisatie die standpunten inneemt. De politiek neemt de uiteindelijke beslissing.

De rol van de islam in de samenleving moet onder ogen worden gezien. Ieder debat over integratie en inburgering gaat ook over de islam. Het onderzoek naar imams loopt nog. De minister zal in geen geval het debat uit de weg gaan. Heel wat moslims, vooral moslima's willen deel zijn van de pluralistische samenleving.

Het debat over de interculturalisering is nuttig. Wie in Vlaanderen komt wonen, moet deelnemen aan de Vlaamse publieke cultuur. Vlaanderen is een samenleving waarin ieders mening gerespecteerd wordt, met godsdienstvrijheid, vrijheid van meningsuiting, gelijkheid van man en vrouw en zonder discriminatie op grond van afkomst, geslacht, seksuele geaardheid. De samenleving mag daar geen enkele toegeving op doen. Voor die verworvenheden is te lang gestreden. Meer en meer islamieten willen zonder reserve lid zijn van die maatschappij. Een tweede belangrijk aspect van de publieke cultuur is de taal. Als alle culturen een publieke status krijgen, is er geen samenleving meer. De minister voert een beleid dat mensen uitnodigt om te participeren aan de publieke cultuur met respect voor een aantal fundamentele rechten en vrijheden. De publieke cultuur zal door de inbreng van de diverse privéculturen evolueren. Dat is altijd al zo geweest en vormt geen bedreiging maar een verrijking, zolang de publieke cultuur gehandhaafd wordt en de rechten en vrijheden gerespecteerd worden.

4. Replieken van de commissieleden

De heer *Bart Caron* verwijst naar de website 'Het begint met taal', maar ook naar de website van de Nederlandse Taalunie 'Nederlands wereldtaal', een initiatief ter gelegenheid van de dertigste verjaardag van de unie. Het lid is het ermee eens dat Nederlands geen marginale maar een volwaardige wereldtaal is. Desalniettemin is taaldiversiteit een kwaliteit, zij het in de privésfeer. Hetzelfde geldt voor de dialecten.

Het lid kijkt uit naar de versterking van de regierol van de lokale besturen in het inburgeringsbeleid en naar de teksten van de Commissie Integratiebeleid.

De heer *Ward Kennes* waardeert de slotbeschouwingen van de minister. Weet de minister al welke personen in de Commissie Integratiebeleid zitting zullen hebben?

Minister *Geert Bourgeois* repliceert dat het besluit pas vorige week vrijdag definitief goedgekeurd is. De brieven moeten nog verstuurd worden.

5. Moties van aanbeveling

Tot besluit van het debat over de beleidsbrief Inburgering en Integratie werden moties van aanbeveling schriftelijk aangekondigd door:

- de heren Willy Segers, Lieven Dehandschutter, Ward Kennes, Jan Verfaillie en Kurt De Loor en mevrouw Karin Brouwers;
- de heer Bart Caron;
- de heer Marnic De Meulemeester en mevrouw Annick De Ridder;
- de heer Joris Van Hauthem.

6. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 (bevoegdheid Inburgering en Integratie van minister Bourgeois) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen tegen 5 bij 2 onthoudingen.

II. BINNENLANDS BESTUUR

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

1.1. *Begrotingsmaatregelen Binnenlands Bestuur*

Voor wat de generieke besparingen betreft, verwijst de minister naar zijn toelichting van de generieke besparingen bij Inburgering en Integratie. De principes voor Binnenlands Bestuur zijn identiek. Concreet verminderen de kredieten van Binnenlands Bestuur door generieke besparingen in 2011 bijkomend met ongeveer 450.000 euro. Daarnaast werd aanvullend 2.080.000 euro krediet geschrapt.

En er werd nog 690.000 euro krediet herschikt naar Onroerend Erfgoed, meer specifiek naar de werking van de regionale landschappen rond landschappelijk erfgoed. Vermits deze regionale landschappen echter ook berusten op het lokale initiatief en de lokale samenwerking van gemeenten en provincies, blijven deze herschikte middelen dus wel aangewend ten voordele van de lokale en regionale besturen.

De budgettaire meest belangrijke wijziging binnen het begrotingsprogramma BH Lokale en regionale besturen is de belangrijke toename van de dotatie aan het Vlaams Gemeentefonds, en die aan het Vlaams Provinciefonds. In beide gevallen werd een groeivoet van 3,5 % toegepast, wat resulteerde in een toename van de dotatie aan het Vlaams Gemeentefonds met 68.550.000 euro ten opzichte van 2010 (toen 1.958.552.000) tot 2.027.102.000 euro, en een toename van de dotatie aan het Vlaams Provinciefonds met 3.021.000 euro ten opzichte van 2010 (toen 86.292.000) tot 89.313.000 euro.

De toegepaste groeivoet overstijgt in belangrijke mate de voor 2011 geraamde economische groei (1,7%) en de inflatie (2 %). Dit betekent dat de Vlaamse Regering van haar eigen bijkomende budgettaire middelen er verhoudingsgewijs meer toekent aan de gemeenten en provincies dan aan de meeste van haar andere beleidsbevoegdheden. Hiermee wordt het regeerakkoord uitgevoerd en voluit geïnvesteerd, ondanks de budgettaire beperkingen, in de financiering en bestuurskracht van de lokale besturen.

De tweede belangrijke wijziging betreft het krediet ingeschreven onder basisallocatie BD0 BH314 4322 in het kader van het lokaal fiscaal pact, dat in 2010 nog 42 miljoen euro bedroeg en nu op nul is gezet. Dit is het gevolg van de toepassing van het lokaal fiscaal pact. In dit pact van februari 2008 is de Vlaamse Regering namelijk het engagement aangegaan om de aanvullende dotatie aan het Gemeentefonds van 83 miljoen euro ter compensatie van de afschaffing van de Eliataks, als volgt te verhogen: in 2008 met 25 miljoen euro tot 108 miljoen euro; in 2009 met 41,5 miljoen euro tot 124,5 miljoen euro, plus de eventueel toegekende index; en in 2010 eveneens met 41,5 miljoen euro tot dezelfde 124,5 miljoen euro, plus de eventueel toegekende index. Na 2010, dus vanaf 2011, valt deze verhoging echter weg en bedraagt de totale Eliacompensatie volgens het pact terug minstens 83 miljoen euro, plus de eventueel toegekende index.

Echter, samenhangend stijgt bij Financiën en Begroting de eveneens in het pact overeengekomen compensatie voor de door gemeenten en provincies gederfde opcentiemen op de onroerende voorheffing ten gevolge van de door Vlaanderen ingevoerde vrijstelling

van onroerende voorheffing van het kadastraal inkomen van nieuw materieel en outillage. Deze provisie stijgt concreet van 21 miljoen euro in 2010 naar 41 miljoen euro in 2011. En volgens het groeipad bepaald in het pact zal deze provisie in 2013 75 miljoen euro bedragen.

Omdat in het lokaal fiscaal pact beide maatregelen mekaar in zekere zin chronologisch opvolgen, zijn ze ook budgettair gekoppeld. Zo wordt een deel van de groei van de provisie bij Financiën en Begroting in 2011 gecompenseerd op het krediet dat in de begroting Binnenlands Bestuur ingeschreven was onder basisallocatie BD0 BH314 4322. Concreet gaat het om een compensatie van 11,5 miljoen euro. Van het resterende bedrag, meer bepaald 30,5 miljoen euro, werd 30 miljoen euro herschikt naar de provisie Binnenlands Bestuur onder basisallocatie BD0 BH300 0100. Dit bedrag van 30 miljoen euro is bijvoorbeeld potentieel inzetbaar voor de financiering van een nieuw digitaal stelsysteem voor de lokale verkiezingen van 14 oktober 2012.

De materiële organisatie van die verkiezingen is intussen al in voorbereiding. Dit vertaalt zich budgettair onder de vorm van de stijging van het krediet voor ‘Werkingsuitgaven in verband met de gemeente- en provincieraadsverkiezingen’, tot 10.295.000 euro.

Vervolgens verwijst de minister naar het krediet bestemd voor de investeringsbijdragen aan intercommunale verenigingen voor de bouw van openbare crematoria. Het beleidskrediet daalt hier met 500.000 euro tot 1.101.000 euro omdat deze 500.000 euro een eenmalige injectie was in 2010 om het nieuwe crematorium te Kortrijk verder te kunnen afwerken en de bouw van het nieuwe crematorium Hofheide te Holsbeek te kunnen opstarten. Dit laatste zal afgewerkt zijn tegen 2012.

Ook het krediet ingeschreven onder basisallocatie BD0 BH318 6351, dat in hoofdzaak bestemd is voor investeringen aan niet-beschermde kerken, daalt door het wegvallen van een eenmalige injectie in 2010 met 1.000.000 euro. Daarnaast wordt er op dit krediet een besparing doorgevoerd van 160.000 euro. Tot slot wordt, zoals reeds vermeld, 690.000 euro ervan herschikt naar de subsidiëring van de landschappelijke erfgoedwerking van de regionale landschappen. Dit verklaart de daling van dit beleidskrediet (van 4.897.000 euro in 2010) met in totaal 1.850.000 euro tot 3.047.000 euro. Anderzijds werden zowel in 2009 als in 2010 belangrijke inspanningen gedaan om de toen bestaande wachtlijst te kunnen wegwerken, wat ook gerealiseerd is. Maar door de budgettaire beperkingen is het niet mogelijk om die verhogingen recurrent te behouden.

Bovendien is een continue stijging van de financiering vanuit het Vlaamse niveau van de investeringen in de ongeveer 1.800 kerken die Vlaanderen telt, budgettair geen haalbare oplossing. Daarom wordt deze problematiek breder bekeken samen met erfgoed en andere betrokken collega's en bestuursniveaus.

Tot slot werd, correlatief met de besparing op investeringen in niet-beschermde kerken, ook 160.000 euro bespaard op het krediet bestemd voor de investeringen in de ontmoetingsplaatsen van de vrijzinnige verenigingen.

1.2. Beleidsbrief Binnenlands Bestuur

1.2.1. Interne staatshervorming

De minister verwijst naar de verschillende gedachtewisselingen die in deze commissie al over het groenboek Interne Staatshervorming hebben plaatsgevonden. Het is in 2011 de bedoeling om te evolueren van een groen- naar een witboek en dat er per beleidsdomein implementatietrajecten worden uitgetekend.

De voorstellen voor het beleidsdomein Binnenlands Bestuur zijn de volgende: vereenvoudigen van de procedure voor de erkenning kerk- en geloofsgemeenschappen, evaluatie van de intergemeentelijke samenwerking, uittekenen van een kader voor regioscreening, focus van de provinciebesturen op grondgebonden materies, afschaffen van koppelsubsidies en verminderen van specifiek toezicht, kader voor vrijwillige fusie en planlastvermindering.

Met betrekking tot de gemeentelijke schaalvergroting, stelt de minister dat in 2010 een kader voor vrijwillige fusie werd uitgetekend, met onder meer financiële en inhoudelijke, technische en juridische ondersteuning. In 2011 zal men een modeldossier samenstellen dat toekomstige fusie moet mogelijk maken. Ook al is die oefening op korte termijn misschien niet nuttig, dan zal ze dat op langere termijn wellicht wel zijn. Er zal immers een basiswerk zijn dat desgevallend geactualiseerd kan worden.

1.2.2. Volwaardig partnerschap over de grenzen van de beleidsdomeinen en de bestuursniveaus

De minister verwijst naar de aanbevelingen van de Commissie Efficiëntiewinst Lokale Besturen (CELB) met betrekking tot wijziging van de organieke decreten, de planlastvermindering en de externe audit. Die aanbevelingen werden op 9 juli 2010 meegedeeld aan de Vlaamse Regering. In 2011 wil de minister de aanbevelingen uitvoeren met de opmaak van een decreet ‘vermindering plan- en rapporteringsverplichtingen’ en een voorstel met betrekking tot de externe audit voor de lokale besturen. Bovendien mogen nog een aantal reparaties worden verwacht aan de organieke decreten, dit om anomalieën weg te werken en efficiëntiewinsten te boeken.

De provinciegouverneurs krijgen een coördinerende opdracht om de werking van de gedeconcentreerde diensten van de Vlaamse overheid af te stemmen op die van andere bestuursniveaus.

De minister zal de inventarisatie afronden van ‘koppelsubsidies’ en ‘vormen van specifiek toezicht’. Bedoeling is om de koppelsubsidies af te schaffen en het specifiek toezicht te verminderen.

De huidige interbestuurlijke verhoudingen zullen kritisch worden herbekeken. Dit kan niet los worden gezien van de uitkomst van het debat over de interne staatsvorming. Belangrijk in dit verband zijn de regioscreening en de evaluatie van de intergemeentelijke samenwerking.

1.2.3. Hogere bestuursefficiëntie door ICT en gegevensdeling

De minister wil inzetten op elektronische uitwisseling van informatie en gegevensdeling tussen bestuursniveaus. De databank lokale statistieken zal verder worden uitgewerkt. Uit de lokale statistieken is een gemeentelijke profielschets voortgevloeid, die een schat aan informatie bevat voor wie betrokken is bij het gemeentelijke beleid, zowel mandatarissen, verenigingen als burgers. Alle gemeentebesturen hebben eenmalig een geprinte versie gekregen. Het is de bedoeling die gegevens telkens te actualiseren in een statusdocument.

De studie en testfase van het project ‘digitalisering bestuurlijk toezicht’ moet afgerond zijn in 2011. Bedoeling van dit project is om de procedures die nu nog vaak schriftelijk gebeuren, binnen afzienbare tijd elektronisch kunnen verlopen. De fiscale databank (gemeentelijke belastingreglementen) moet operationeel zijn in 2011 en de personeelsdatabank (personeelsgegevens gemeenten en OCMW) zal een effectieve start kennen in 2011.

De minister is ervan overtuigd dat de gemeenten nog veel winst kunnen boeken inzake het elektronisch ontsluiten van informatie voor burger en mandataris. Het is niet meer van deze tijd dat gemeentemandatarissen nog zelf stukken moeten gaan kopiëren op het

gemeentehuis. Men zal nagaan of juridische aanpassingen nodig zijn (bijvoorbeeld voor het elektronisch ter beschikking stellen van notulen aan raadsleden).

Een andere stap vooruit inzake ontsluiting van de gemeenteraden zou het uitzenden ervan op het internet kunnen zijn, zoals bijvoorbeeld in Koksijde. Op die manier kan de burger de gemeenteraden gemakkelijker actief volgen.

1.2.4. Sterke en verantwoordelijke besturen

De minister wil de organieke regelgeving aanpassen in functie van de slagkracht van de lokale besturen. Doelstelling is het realiseren van efficiëntiewinsten en het wegwerken van anomalieën. Ook wil hij mogelijke hinderpalen wegwerken om de verdere samenwerking tussen gemeente en OCMW mogelijk te maken. Meer en meer gemeenten zijn vandaag al bezig met het creëren van synergieën tussen gemeente en OCMW, bijvoorbeeld op vlak van ICT, logistiek, gemeentepersoneel, gemeenteontvanger en -secretaris. De ambitie is om voor het zomerreces van 2011 te komen tot een principiële goedkeuring op de Vlaamse Regering en een inwerkingtreding na de verkiezingen van oktober 2012.

Een belangrijk punt is dat van de effectieve implementatie van de nieuwe beleids- en beheerscyclus. Bij besluit van de Vlaamse Regering van 25 juni 2010 werd de definitieve regelgeving goedgekeurd. Tevens is er een ministerieel besluit van 1 oktober 2010. Hierin wordt bepaald hoe het meerjarenplan, het budget en de jaarrekening inclusief de toelichting van de gemeenten, OCMW's en de provincies er moeten uitzien. De regelgeving wordt op 1 januari 2014 van toepassing.

Op dit ogenblik wordt ondersteuning geboden aan twintig besturen (twaalf gemeenten en acht OCMW's) die daarover een pilootproject hebben lopen. Er zal in 2011 een ondersteuningspakket voor de andere besturen worden uitgewerkt. Er wordt ook gewerkt aan een digitale rapportering van meerjarenplannen, budgetten en jaarrekeningen (ICT-project).

CELB en VLABEST hebben terecht gesteld dat de huidige decretale bepalingen in verband met de externe audit van de lokale besturen onwenselijk en onhaalbaar zijn. Het gaat om een te uitgebreid pakket dat financieel niet haalbaar is. Bovendien gaat het om een controle bovenop de controle van de gemeentebesturen, die daarvoor goed uitgerust zijn. De kascontrole is niet de taak van de externe audit. Ook voor de jaarrekening zijn er al bestaande, goed werkende mechanismen via de provinciegouverneur. De focus van de externe audit moet daarom komen te liggen op de interne controlesystemen zelf van de lokale besturen. Het gaat dus om de audit van de processen zelf en de forensische audit. De financieringsproblematiek moet nog uitgeklaard worden. Hierover is er in het decreet niets bepaald, behalve dat er een bijdrage zou moeten zijn van de lokale besturen. Het zal alleszins niet de superdure audit worden zoals die in het decreet staat. Het is de bedoeling om tot een stapsgewijze uitbouw te komen en te koppelen aan de implementatie van de beleids- en beheerscyclus. In 2011 wordt gestart met de conceptuele en praktische uitbouw.

De rechtspositieregeling van de OCMW's werd definitief goedgekeurd bij besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 2010. In 2011 komt er een doelgerichte informatieverstrekking en ondersteuning van de OCMW-besturen, met een omzendbrief, webstek, infosessies enzovoort. De OCMW-besturen moeten de nieuwe rechtspositieregeling voor 1 juli 2011 in eigen rechtspositieregeling omzetten.

De personeelsmobiliteit zal worden gestimuleerd. Het gaat om mobiliteit tussen lokale besturen (gemeente, gemeentebedrijf, OCMW) maar ook om mobiliteit tussen lokale besturen en Vlaanderen. Een principenota zal binnenkort aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

Het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking zal worden geëvalueerd. De wetenschappelijke evaluatie is al beschikbaar. Er zal een koppeling worden gemaakt met de uitkomst van het debat inzake interne staats Hervorming. Er moet een versterking komen van de democratische controle, met onder meer een digitalisering van de informatie voor raadsleden.

Het Eredienstendecreet moet eveneens worden geëvalueerd. In 2010 is er een studiedag geweest over de herbestemming van ongebruikte kerkgebouwen en vond een eerste evaluatie plaats van het Eredienstendecreet van 2004. De administratie heeft een lijst bijgehouden van alle mogelijke opmerkingen en verbeterpunten. In 2011 wil de minister tegen Pasen met beleidsaanbevelingen komen, onder andere met betrekking tot de schaalgrootte van de kerkfabrieken en de financiering van tekorten door steden en gemeenten. Er is een werkgroep met de VVSG, de bisschoppenconferentie en de kerkfabrieken, onder voorzitterschap van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

Gezonde financiën blijven een belangrijk aandachtspunt. De decretale groeivoet van 3,5% van het Gemeentefonds en het Provinciefonds wordt bestendigd. Dit is ook het geval met de Eliacompensatie (zij het niet de aanvullende Eliacompensatie in het kader van het lokaal pact). Wat het Gemeentefonds betreft, wil de minister komen tot technische aanpassingen, bijvoorbeeld om ongewenste effecten van sommige verdelingsparameters weg te werken. Gezonde financiën blijven echter ook de verantwoordelijkheid van de lokale besturen zelf. Zij moeten ook zelf efficiëntie-oefeningen uitvoeren en aan benchmarking doen. De profielschetsen waarvan hierboven sprake kunnen toelaten aan benchmarking te doen. Men zal kunnen vergelijken wat de verschillende gemeenten realiseren, wat de middelen en mensen zijn die daarvoor ingezet worden enzovoort. De gemeentebesturen kunnen dat instrument gebruiken en er eigen data aan toevoegen.

Het personeelsbeleid is de hoeksteen voor een bestuurskrachtige overheid. De rechtspositieregeling van het OCMW-personeel wordt ondersteund. Er wordt gestart met de evaluatie van de rechtspositieregeling van het gemeentepersoneel. De opbouw van de tweede pensioenpijler zal worden ondersteund. Er werd een kaderreglement bereikt in het comité C met betrekking tot het aanvullend pensioen voor contractanten in de Vlaamse lokale sector. Men kan aansluiten bij de groepsverzekering met RSZ PPO als opdrachten-centrale. Eind juni hadden al 400 Vlaamse gemeenten, OCMW's en andere besturen de intentieverklaring goedgekeurd. Het is wel nog wachten op de Federale Regering en een federale kaderwet voor een aantal definitieve regelingen.

De studie inzake de functieweging van de decretale graden is afgerond. De functieprofielen van secretaris en financieel beheerder kunnen worden gehanteerd in het personeelsbeleid.

1.2.5. Organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen

In 2010 vond een principiële goedkeuring plaats van het voorontwerp van decreet op de lokale en provinciale verkiezingen. De Raad van State heeft termijnverlenging gevraagd van haar advies tot 16 november 2010. Belangrijke punten in het voorontwerp zijn de beperking van het aantal provincieraadsleden, minstens zes te verkiezen provincieraadsleden per kieskring en het ritsprincipe voor de eerste twee plaatsen op de lijst. De minister wijst nog op het moeilijk traject met de federale overheid inzake het elektronisch stemmen.

In 2011 moet er definitieve duidelijkheid komen over de kieswetgeving. De definitieve goedkeuring van het ontwerp van Kiesdecreet door de Vlaamse Regering zou uiterlijk op 17 december 2010 moeten gebeuren. De indiening van het ontwerp bij het parlement zou dan begin 2011 kunnen gebeuren en de behandeling zou alleszins voor het zomerreces van 2011 moeten zijn afgerond. Op die manier zullen alle kandidaten tijdig de nieuwe spelregels kennen.

Er zal in 2011 een definitieve beslissing moeten komen over het al dan niet elektronisch stemmen. Het verslag van de gunningscommissie met betrekking tot het prototype is klaar en ligt momenteel bij de Inspectie van Financiën. Vervolgens moet er zo snel mogelijk een gunningsbeslissing komen. Op het laatste overleg heeft de federale regering aangegeven daarmee door te willen gaan. Zoals bekend is het de Federale Regering die het dossier leidt en de gunning toekent. Op basis van de evaluatie van het prototype moet er een definitieve beslissing worden genomen voor het zomerreces van 2011. Mocht dat niet gebeuren, dan komt men terecht in een moeilijk scenario B, met name het aanhouden van de huidige stelsystemen (wat bijzonder moeilijk wordt) of de mogelijkheid van een terugkeer naar papier en potlood. De minister besluit dat hij de provisie heeft om het nieuwe elektronische systeem te gunnen, maar er zijn een aantal voorwaarden die moeten vervuld worden maar die Vlaanderen niet in eigen handen heeft.

Het budget om de verkiezingen zelf te organiseren werd goedgekeurd op 12 maart 2010 en bedraagt 10.295.000 euro extra. Het gaat om kosten die sowieso gemaakt moeten worden los van het al dan niet elektronisch stemmen (stemformulieren, juridische adviezen, informaticakosten, verzameling en verwerking van de resultaten, technische bijstand, organisatie van de verkiezingsdag, nazorg enzovoort). De resultaten zullen verwerkt worden met een sterke ICT-ondersteuning. Er is een website www.vlaanderenkiest.be en na de verkiezingen komen er infosessies voor nieuw gekozen mandatarissen.

1.2.6. Correct taalgebruik en versterking van het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand rond Brussel

De minister verklaart dat de correcte toepassing van de taalwetgeving in de dagelijkse bestuurspraktijk nauwgezet verder wordt opgevolgd. In de beleidsbrief geeft hij enkele voorbeelden van optreden tegen schending van de taalwetgeving. De ambtenaren van het agentschap blijven de betrokken gemeenteraden volgen en rapporteren er over.

1.2.7. Binnenlands Bestuur in internationaal perspectief

Het EU-voorzitterschap zal worden aangegrepen voor ervaringsuitwisseling. Eind september 2010 was er een ambtelijke ‘high level meeting’ over het thema ‘governance’, georganiseerd door de Belgische gewesten samen met de Duitstalige Gemeenschap. Op voorstel van de Vlaamse delegatie werd voor het hoofdthema de academische zitting geleid door prof. Geert Bouckaert. Er is verder een ‘speakers corner’ in samenwerking met vzw De Rand over de taalproblematiek. Er wordt pro-actief deelgenomen aan internationale fora. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB) kreeg het bezoek van de Oostenrijkse vereniging van lokale besturen.

1.2.8. Een ondersteunende administratie voor de lokale en provinciale besturen

De minister verwijst naar de nieuwe beheersovereenkomst (2011-2015) met het Agentschap voor Binnenlands Bestuur die door de Vlaamse Regering zal moeten worden goedgekeurd. Specifieke accenten daarin zijn het versterken van de beleidsondersteuning, een betere organisatie van het bestuurlijk toezicht, het inschakelen van ABB in processen van verbeterde interne controle en efficiëntie-oefeningen, een verbod van aangroei van vte tegenover de start van de regeerperiode.

Tot slot stelt de minister dat ABB de klemtoon moet leggen op informatie, communicatie en ondersteuning van de lokale besturen. Het agentschap moet een kenniscentrum worden voor het binnenlands bestuur. Het mag geen agentschap zijn dat met opgeheven vinger de lokale besturen betutteld. Het moet de lokale besturen wel coachen, begeleiden, informatie aanreiken enzovoort.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. *Tussenkoms van de heer Jan Verfaillie*

De heer *Jan Verfaillie* ziet in de begroting Binnenlands Bestuur geen grote uitschieters. Positief is dat zij middelen uittrekt voor de ondersteuning van de lokale besturen bij de invoering van de nieuwe beheers- en beleidscyclus, en voor de samenwerking tussen gemeente en OCMW.

Bij het Gemeentefonds wordt de groeivoet van 3,5% gehandhaafd, wat het fonds voor het eerst op een bedrag van meer dan 2 miljard euro brengt. Jammer is wel dat ongeveer de helft naar slechts 10% van de Vlamingen gaat: de inwoners van twee grote steden. Ook bij het Provinciefonds wordt de normale groei van 3,5% opnieuw gerespecteerd, wat heel belangrijk is voor de basisfinanciering van de lokale besturen. In de begroting is verder een krediet terug te vinden van 100.000 euro voor specifieke bijdragen aan gemeenten en OCMW's ter stimulering van efficiëntietrajecten. De CD&V-fractie juicht die beslissing toe.

De beleidsbrief van de minister geeft een duidelijk overzicht van de acties die hij het komende jaar wenst te ondernemen. Hij beklemtoont daarin de twee grote assen van zijn beleid, de interne staatsvorming en de inzet op sterke en verantwoordelijke lokale besturen. CD&V erkent dat het die twee punten zijn waarop men de komende jaren moet inzetten en resultaten boeken. Het is belangrijk dat gemeenten samenwerken, maar de spreker deelt niet de overtuiging van de minister dat alle heil moet verwacht worden van een nieuwe fusieoperatie. De vrijwillige fusies, waarmee de minister vooruitliep op zijn staatsvorming, leveren wellicht niets op. De heer Verfaillie is niet tegen fusies op zich, maar ze van bovenaf opleggen vindt hij onverantwoord.

Van groot belang voor de CD&V-fractie is de planlastenverlaging. Op dit moment moeten gemeenteraden tientallen plannen goedkeuren. Ze worden door slechts weinig raadsleden gelezen en bovendien vaak van elkaar gekopieerd door de studie bureaus die ze opstellen. Werken met een algemene leidraad in het begin van de bestuursperiode, gekoppeld aan concrete actieplannen, is efficiënter. Op die manier kan men immers de resultaten van het beleid beoordelen in plaats van de intenties. De heer Verfaillie stelt voor om die omvattende aanpak door te trekken naar alle beleidsdomeinen.

Belangrijk is verder de belofte om de verschillende vormen van specifiek toezicht af te schaffen. De minister stelt ook de nodige initiatieven in het vooruitzicht om de samenwerking tussen de verschillende overheidsniveaus te regelen. Het belang van een goed uitgebouwde interbestuurlijke samenwerking staat buiten discussie. De huidige opbouw van het Vlaamse binnenlands bestuur, waarin decretaal geregelde samenwerking tussen besturen slechts in beperkte mate mogelijk is, zorgt voor problemen.

Een ander belangrijk punt waar de beleidsbrief aandacht aan besteedt, is de samenwerking tussen gemeentebestuur en OCMW. Zowel in het Gemeentedecreet als in het OCMW-decreet werden dienaangaande reeds belangrijke stappen gezet, die vandaag niemand meer in twijfel trekt. Heel wat OCMW-voorzitters maken thans deel uit van het schepencollege, wat de samenwerking met en de zichtbaarheid van het OCMW alleen maar ten goede komt. Men moet er wel over waken dat het specifieke karakter van het OCMW niet in het gedrang komt.

Een punt dat voor aanpassing in aanmerking komt, is de grens van 20.000 inwoners als criterium om eenzelfde secretaris of financieel beheerder aan te stellen voor gemeente en OCMW. In sommige gemeenten met minder inwoners weegt de begroting van het OCMW immers relatief zwaarder, omdat het bijvoorbeeld een rusthuis heeft met 200 bedden.

De CD&V-fractie kijkt vol belangstelling uit naar de uitwerking van de personeelsmobiliteit tussen verschillende overheidsbesturen, ook al beseft het lid dat de lokale besturen door die maatregel bekwame mensen kunnen verliezen. Omgekeerd kunnen zij daardoor kwaliteit uit de Vlaamse administratie aantrekken.

Erg belangrijk voor de CD&V-fractie is ook de aangekondigde bijsturing van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking. De huidige rompslomp gaat te ver. Als voorbeelden geeft het lid de zesmaandelijksse rapportering aan de gemeenteraad in de plaats van de commissie, de achterhaalde decumulatieregelingen en de aanwijzing van afgevaardigden die telkens opnieuw dient te gebeuren. Al die punten moeten herbekeken worden.

Vervolgens attendeert de spreker op de acuut wordende problematiek van de herbestemming van kerkgebouwen die niet meer gebruikt worden voor de eredienst.

Daarop gaat hij in op de evaluatiecriteria van het Gemeentefonds. Thans varieert de waarde van de Vlaming van ongeveer 100 euro tot meer dan 1000 euro, stelt de heer Verfaillie, verwijzend naar zijn eerdere opmerking over de toekenning van de helft van het fonds aan twee steden. Hij begrijpt dat grote steden extra taken hebben, maar het kan niet dat ze door de steun die ze daarvoor krijgen, een interessanter fiscaal beleid kunnen voeren dan kleine gemeenten er omheen. De spreker geeft een voorbeeld. Een sociaal appartement krijgt een weging in het Gemeentefonds, maar een sociale woning niet. Een dergelijk criterium maakt het onmogelijk om plattelandsgemeenten te belonen voor initiatieven in de sociale woningbouw. Zij krijgen eenvoudig geen toestemming om appartementsgebouwen in te planten. Dat is onrechtvaardig.

De CD&V-fractie heeft er alle vertrouwen in dat het verloop van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen in 2012 opnieuw perfect zal zijn. De krachtlijnen van het aangekondigde nieuwe Vlaamse Kiesdecreet liggen al vast in het regeerakkoord, maar het ontwerp is nog niet ingediend. Ook over de veralgemening van het elektronisch stemmen is tegen de zomer een beslissing nodig, zij het dan op federaal vlak. De heer Verfaillie verwacht niet dat het nieuwe elektronische systeem er zal zijn tegen oktober 2012, zodat men volgens hem opnieuw met potlood en papier zal moeten stemmen.

De spreker besluit dat hij tal van positieve punten ziet in de beleidsbrief, maar dat er ook punten zijn die zijn fractie nauwgezet zal opvolgen. Hij noemt in dit verband het Kiesdecreet, de evaluatie van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking en de evaluatie van het Gemeentefonds.

2.2. Tussenkoms van de heer Joris Van Hauthem

Het is voor de heer *Joris Van Hauthem* duidelijk dat de minister de vrijwillige fusie van gemeenten mag opbergen. Als opties voor de vergroting van hun bestuurskracht blijven dus alleen de creatie van een tussenniveau en de verplichte fusie over. Het lid vraagt of het door de minister in zijn beleidsbrief aangekondigde kaderdecreet effectief wordt afgevoerd, als er tegen april 2011 geen kandidaten zijn.

De beleidsbrief bevestigt de gesloten lijst met grondgebonden bevoegdheden voor de provincies uit het regeerakkoord en de beleidsnota, maar in zijn toelichting voegde de minister daar historisch gegroeide gemeenschapsbevoegdheden aan toe. Toch blijft diens kijk op het provinciale niveau min of meer klaar, oordeelt het lid, zeker in vergelijking met de tussenliggende niveaus. Niemand weet vooralsnog wat met de resultaten van de regioscreening moet gebeuren. De heer Van Hauthem vindt alvast dat dit geen bijkomend niveau mag worden, tenzij de provincies verdwijnen.

De spreker heeft ook vragen bij de timing van de interne staatsvorming. Op grond van de ervaringen tijdens de commissiebespreking, vraagt hij aan de minister of hij erin

zal slagen nog dit jaar een witboek bij het parlement in te dienen, zoals hij had aangekondigd. Ook over de planlastenverlaging blijven de gesprekken lang aanslepen. De VB-fractie vindt het doel van één meerjarenplanning per lokale bestuursperiode een goede zaak, want de huidige werkwijze is structureel verkeerd. De heer Van Hauthem hoopt dat dit rond raakt voor de volgende lokale verkiezingen.

Vervolgens informeert hij wie zal opdraaien voor de afschaffing van de koppelsubsidies. Komen er compensaties en, zo ja, welke? Wat zijn de gevolgen voor de verschillende beleidsniveaus? Betekent de aankondiging van een inventaris dat de Vlaamse overheid thans niet weet waar koppelsubsidies bestaan? Dat zou niet bepaald een voorbeeld van goed bestuur zijn.

De minister verklaart het belfortprincipe genegen te zijn, maar in de praktijk wordt het vaak alleen in het begin van de overheveling van taken toegepast. Na verloop van tijd moeten de lokale besturen zelf opdraaien voor de kosten van nieuwe taken. De heer Van Hauthem hoopt dat het met de nieuwe bevoegdheden na de interne staatshervorming niet dezelfde kant opgaat.

Over de interbestuurlijke samenwerking wordt andermaal een evaluatiestudie aangekondigd. Het lid vraagt waarom men na al die jaren niet tot handelen overgaat.

De minister, die pleitbezorger is van decretale rust, wil de organieke regelgeving niet geheel herzien. Toch wil hij aanpassingen. Betekent dit dat men een reparatiedecreet mag verwachten?

Wat de gemeentelijke financiën betreft, pleit de heer Van Hauthem ervoor de werking van Gemeentefonds en Stedenfonds fundamenteel onder de loep te nemen en niet alleen 'enkele ongewenste neveneffecten weg te nemen die een aantal verdelingsparameters in het Gemeentefonds veroorzaken', zoals de beleidsbrief voorstelt. Het lid is het eens met de opmerkingen van collega Verfaillie over de verhouding tussen stad en platteland. Van het in de beleidsnota aangekondigde plattelandsfonds is geen sprake meer in de beleidsbrief. Hoe staat het daarmee? De heer Van Hauthem herinnert ook aan het kritische verslag van het Rekenhof over het Stedenfonds.

Vervolgens herinnert hij de minister aan zijn eerdere vraag hoeveel gemeenten de huisvuilbelasting werkelijk hebben afgeschaft, zoals in het lokaal pact was afgesproken, en die belasting niet gewoon een nieuwe naam zoals milieubelasting hebben gegeven. Hij stelde de vraag al bij de bespreking van de beleidsnota vorig jaar, maar kreeg nog altijd geen antwoord.

Het Kiesdecreet moet klaar zijn voor het zomerreces. In het voorontwerp, dat voorligt bij de Raad van State, werd voor de provincieraadsverkiezingen de bestaande, federaal geregelde indeling in districten overgenomen, omdat geen politieke consensus kon gevonden worden voor een nochtans wenselijke herschikking. Het aantal te verkiezen raadsleden loopt namelijk uiteen van 2 tot 22 en 24. Klopt de vrees van het lid dat de minister het door het Grondwettelijke Hof opgelegde minimum gaat hanteren en het minimum op 5 zal brengen, terwijl in andere gevallen de discrepantie blijft bestaan?

De minister stelt in zijn beleidsbrief vast dat Vlaanderen niet bevoegd is voor de regeling van de verkiezingen in de faciliteitengemeenten en voor het stemrecht van EU-burgers. Welk beleid zou hij ontwikkelen als hij wel bevoegd was? Hij zegt ook niet welk overleg hij gaat voeren om een en ander te regelen.

Klopt het dat er in 2012 opnieuw met potlood en papier zal gestemd worden als de aanbesteding voor het geautomatiseerde stemmen niet heeft plaatsgevonden tegen eind juni 2011? Of gaat men dan alsnog proberen de oude apparatuur aan de praat te krijgen?

2.3. Tussenkost van mevrouw Patricia De Waele

Mevrouw *Patricia De Waele* ondersteunt een groot aantal doelstellingen van de beleidsbrief, maar heeft wel enige opmerkingen bij de precieze uitwerking. Wat de interne staats-hervorming betreft, steunt zij de keuze voor twee niveaus, Vlaanderen en lokaal, maar ziet zij tegelijk niet in waarom nog zoveel aandacht gaat naar de regio's. Wat wordt er eigenlijk afgeschaft?

Ook mevrouw De Waele stelt vast dat de fusies vragen blijven oproepen. Volgens haar leidt schaalvergroting niet noodzakelijk tot efficiënter en goedkoper bestuur. De verschillende identiteit van deelgemeenten heeft tot gevolg dat men dezelfde voorzieningen op verschillende plaatsen moet gaan inrichten. In veel gevallen is de fusieoperatie van 1976 nog niet verteerd. Dat krijgt men als men gemeenten samenvoegt die weinig gemeen hebben. Zij herhaalt het pleidooi van haar fractie om bij vrijwillige fusies uit te gaan van de situatie van voor 1976. De fusiebonus noemt zij een poging tot omkoperij.

Haar fractie ondersteunt de planlastverlaging en de afschaffing van koppelsubsidies. Zij sluit zich wel aan bij de opmerking van collega Van Hauthem over de inventaris. Ongebruikte gebouwen voor erediensten herbestemmen, is toe te juichen. De LDD-fractie wil echter verder gaan en ook een kerkbelasting in overweging nemen.

Mevrouw De Waele sluit zich aan bij de pleidooien van haar voorgangers voor een aanpassing van de criteria van het Stedenfonds. Vlaanderen is volgens haar één grote stad. De afzonderlijke fondsen moeten samengevoegd worden tot één pot, waarvan alle Vlaamse gemeenten volgens objectieve criteria moeten kunnen genieten.

Vervolgens gaat ze in op het Gemeentedecreet. Het hersteldecreeet van mei 2009 bevat nog steeds discriminerende regels. Die moeten eruit gewerkt worden. Ook wordt het mandaat van het gemeenteraadslid uitgehold. De bevoegdheden van administratie en schepencollege daarentegen, namen toe. De LDD-fractie wil een debat, met het oog op wijzigingen.

Minister Bourgeois verklaarde in 2003 zelf dat wie tegen een kiesdrempel is op het niveau van het arrondissement, dat ook moet zijn op dat van de provincie. Het is dan ook eigenaardig dat in de beleidsbrief toch een provinciale kiesdrempel van 5% voorkomt, besluit mevrouw De Waele.

2.4. Tussenkost van de heer Bart Caron

In de streek van de heer *Bart Caron* is een buitengewoon interessante regioscreening aan de gang, die uitmondt in een aantal voorstellen. Het lid pleit voor een recht op experimenteren. Is de minister bereid daarvoor een kader te creëren?

De analyse in het groenboek is degelijk, maar de doorbraken zijn te weinig gericht op decentralisering. Dat komt wellicht door de rol van het CAG, dat vooral denkt vanuit zijn Vlaamse positie. Het resultaat is een gebrek aan evenwicht. Het lid vraagt zich ook af wat uiteindelijk van het groenboek zal overblijven, nadat hij in de commissie heeft vastgesteld hoe de meerderheidsfracties ermee omgaan. De heer Caron heeft liever geen constructie dan een slechte. Zij moet de tand des tijds kunnen doorstaan. Het lid steunt het pleidooi van de minister voor een drastische vermindering van de regeloverlast bij de lokale besturen.

De positie van het gemeenteraadslid is aan herwaardering toe. De huidige toestand is vaak demotiverend, signaleert de spreker. Het Gemeentedecreeet biedt de mogelijkheid om hem van bepaalde karweien te bevrijden, maar het gevaar bestaat dat er niets overblijft voor grondige bespreking. Het lid verwacht van de regering dat zij nadenkt over dit dilemma, net als over het volgende. Met de planlastenverlaging is de heer Caron het principieel eens,

maar hij is, samen met het middenveld, wel ongerust dat zij zal leiden tot het verdwijnen van de planning en dus van de lokale aandacht voor domeinen als cultuur en jeugd. Daarom pleit het lid voor betrokkenheid van die sectoren bij het strategisch meerjarenplan.

Hij is blij dat de minister de herbestemming van ongebruikte gebouwen voor erediensten wil onderzoeken. In verschillende steden zijn te veel kerkfabrieken, die bovendien erg ondemocratisch zijn. Een grondige herschikking is wenselijk, meent de heer Caron, die verklaart nochtans geen papenvreter te zijn.

Hij vindt het ongelooflijk dat de minister er niet alleen in geslaagd is de groeivoet van het Gemeentefonds in het regeerakkoord te krijgen, maar hem bovendien ook daadwerkelijk realiseert. De heer Caron vraagt wel verduidelijking bij het wegvallen van de compensaties voor de Eliaheffing. Verder steunt hij de inspanningen ten gunste van de tweede pensioenpijler.

Op het Kiesdecreet gaat hij deze keer niet in, al geeft hij wel al mee dat de vele compromissen de lokale democratie niet versterken.

2.5. *Tussenkost van de heer Marnic De Meulemeester*

De fractie van de heer *Marnic De Meulemeester* is gelukkig met het aanhouden van de groeivoet van 3,5% van het Gemeente- en het Provinciefonds, en met de 100.000 euro aan subsidies voor de stimulering van efficiëntietrajecten. Anderzijds worden dossiers als de afschaffing van de koppelsubsidies of de bijsturing van de fondsen ondergebracht bij de uitvoering van de interne staatshervorming en dus op de lange baan geschoven.

Open Vld waardeert wel dat dit debat in een zeer open sfeer gevoerd wordt. De hoorzittingen waren zeer verrijkend. De fractie van de heer De Meulemeester hoopt op concrete resultaten. Houdt de minister in dat verband vast aan zijn oorspronkelijke timing?

De Open Vld-fractie deelt de ambitie om de lokale bestuurskracht te versterken, maar stelt vast dat er nog geen initiatieven kwamen die daar ook werk van maken. De vrijwillige fusies zullen weinig of niets opleveren. De fractie kijkt wel uit naar het modeldossier en de eventuele uitwerking van het aangekondigde decreet.

Is de Vlaamse Regering bereid de lokale besturen consequent te versterken door meer lokale autonomie, meer lokale verantwoordelijkheid, minder Vlaamse controle en minder planlasten? Op dit laatste punt kijkt de Open Vld-fractie alvast uit naar het ontwerp van Planlastendecreet.

Kan Vlaanderen op 14 oktober 2012 digitaal stemmen? De spreker waarschuwt dat de aanslepende federale regeringsvorming de beslissing om de verouderde apparatuur te vervangen, hypothekeert. Bovendien is een aantal Franstalige partijen voorstander om met potlood en papier te blijven stemmen. Open Vld kijkt uit naar de afloop.

Hoever staat het dossier van de grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaamse en Waalse gemeenten? Het lid geeft het voorbeeld van het crematorium van Frasnes, waaraan de intercommunale van Westlede deelneemt. Die participatie werd door het toezicht toegestaan maar opereert verder in een juridisch vacuüm. De heer De Meulemeester acht het belangrijk dat dergelijke samenwerking kan voortgezet worden.

Voor de subsidies aan gebouwen voor de eredienst of de vrijzinnigheid wordt een prioriteitensysteem ingevoerd, dat op maat van de eerste categorie lijkt te zijn geschreven. Bij de vrijzinnigheid gaat het immers vooral om de aankoop en de aanpassing van gebouwen. Kan de lijst van werken waarvoor het koninklijk besluit van 1981 geldt, uitgebreid worden

naar andere projecten? Zo zijn er steeds meer gemeenten die neutrale afscheidsruimtes bouwen. Het is niet onlogisch dat de Vlaamse overheid ook dergelijke projecten zou subsidiëren.

Tot slot gaat de heer De Meulemeester nog in op het arrest van het Grondwettelijk Hof over het onwettig beperkte aantal zetels in sommige kiesdistricten voor de provincieraadsverkiezingen. Het hof sprak uitsluitend over Oudenaarde, Poperinge en Herk-de-Stad, terwijl de beleidsbrief het heeft over negen districten. Bovendien bekritiseerde men het aantal van drie mandaten, terwijl de beleidsbrief naar vijf gaat. Vanwaar die verschillen?

2.6. *Tussenkoms van de heer Jan Durnez*

De heer *Jan Durnez* merkt op dat het matteüseffect speelt bij de verdeling van het Gemeentefonds. Doordat de indexering als percentage wordt toegekend, vergroot het verschil tussen gemeenten die 100 en 1000 euro per inwoner ontvangen. Het bedrag dat de laatstgenoemde er na tien jaar indexering bij krijgt, is zelfs groter dan het hele bedrag van de eerstgenoemde.

De heer *Durnez* legt uit dat de kleine schaal van de districten terug te voeren is tot de oprichting van de vrederechten. Die kleine omschrijvingen zijn de basis gebleven van de kantons bij de provincieraadsverkiezingen. Hij spreekt voorts tegen dat het regeerakkoord bij de verhoging de suggestie van het Grondwettelijk Hof toepast. Dat laatste vond immers alleen twee of drie verkozenen te weinig en wees dus vier niet af.

Vervolgens gaat hij in op de regionale landschappen, waarvan de eerste 18 tot 19 jaar geleden zijn opgericht. Zij worden uit vijf bronnen gefinancierd: zowel VLM, FFEU, Natuur en Bos, provincies als gemeenten dragen bij. Daarmee vormen zij een schoolvoorbeeld van de verrommeling. De financiering op korte termijn is bovendien onzeker. Dergelijke organisaties hebben juist langetermijnovereenkomsten nodig, meent het lid.

Tot slot vraagt de heer *Durnez* opnieuw aandacht voor zijn eerdere pleidooi voor investeringen in de vorming van lokale ambtenaren.

2.7. *Tussenkoms van de heer Kurt De Loor*

De heer *Kurt De Loor* vraagt wanneer de minister zijn ontwerp over de planlastenverlaging aan de regering zal voorleggen. Is de inventaris van de bestaande koppelsubsidies al klaar?

Elektronische informatie-uitwisseling en maximaal gegevens delen, lijken het lid zeer goede uitgangspunten. Op welke manier gaat de minister de lokale overheden stimuleren om eraan deel te nemen? Ook de digitalisering van het bestuurlijk toezicht is een goede evolutie. In welke gemeenten zal het systeem proefdraaien? Het lid waarschuwt wel dat de elektronische ontsluiting van lokale en provinciale informatie de digitale kloof niet mag verbreden.

De heer *De Loor* vraagt meer uitleg bij de onrustwekkende passage over de verzelfstandiging van de zorgvoorzieningen van OCMW's. Welke zijn de oplossingen die men heeft gevonden in Wingene en Zedelgem? Het lid onderstreept het belang van openbare voorzieningen voor het pluralisme, de kwaliteit, de toegankelijkheid en de betaalbaarheid.

Ook hij vindt de groei van het Gemeentefonds positief. Wat de komende lokale verkiezingen betreft, is hij het eens met het pleidooi van de minister voor snelle duidelijkheid. Het lid wil weten of het financieel en technisch haalbaar is voor Vlaanderen om de apparatuur op eigen houtje te kopen als de federale overheid niet mee kan of wil. Hij informeert naar

de alternatieven voor het nieuwe elektronische systeem. De minister laat het hergebruik van de oude toestellen onderzoeken, maar wat is precies het plan B? De heer De Loor wil in elk geval een algemene terugkeer naar het manuele systeem vermijden.

Hij kan niet genoeg het belang onderstrepen van de geplande infosessies voor de nieuwe mandatarissen. Een dergelijke investering is essentieel voor de kwaliteit van de democratie. Tot slot is hij verheugd dat de beheersovereenkomst met ABB zal focussen op de proactieve ondersteuning van de lokale besturen.

2.8. Tussenkoms van de heer Ward Kennes

De heer *Ward Kennes* benadrukt het verschil tussen planning en planlasten. Het eerste kan perfect zonder het tweede. Hij herhaalt zijn eerdere pleidooi voor een discreet onderzoek naar de opportuniteit van fusies in heel Vlaanderen en dan vervolgens de vastgestelde kansen met de betrokken gemeentebesturen te bespreken zonder voorafgaande verbintenissen. De huidige mediagevoelige aanpak is immers bij voorbaat tot mislukken gedoemd.

Vervolgens onderstreept hij dat het specifieke karakter van een OCMW niet zozeer bestaat in een eigen structuur, maar veeleer in de doelstelling van een goed sociaal beleid aan de hand van individuele steun. Die laatste vereist een deontologie met aandacht voor discretie. In de samenwerking tussen gemeente en OCMW moet plaats zijn voor werk op maat van de lokale situatie. Die verschilt naargelang het OCMW al dan niet zorginstellingen heeft of naargelang het aantal ondersteunden.

Wat het Nederlandstalig karakter van de Rand betreft, volstaat een ambtelijke aanpak op zich niet om mensen op het terrein van iets te overtuigen. Er moet ook op andere punten worden gewerkt, zoals het straatbeeld. Het evenement van 8 december is een heel goed idee. De toelichting van het Vlaamse beleid aan de internationale gemeenschap moet immers geregeld herhaald worden.

In de Kempen bestaat een gekke kieskring in de vorm van een banaan van Meerle tot Veerle, of van Hoogstraten tot Laakdal. Het lid suggereert om die te herbekijken en een kieskring die samenvalt met de Kempen te overwegen.

Het zijn de provincies die bevoegd zijn voor de islamitische eredienst. Als het decreet wordt herzien, zijn er goede redenen om de bevoegdheid te laten overgaan naar de gemeentelijke overheid, meent het lid. Voor de orthodoxe eredienst, met zijn kleinere aantal gelovigen en geografisch ruimere rekrutering, is de provinciale schaal geschikter dan voor de islamitische. Het lid informeert nog of de Vlaamse overheid betrokken is bij de werkgroep die de minister van Justitie oprichtte voor de behandeling van de adviezen van de dienst Veiligheid van de Staat over lokale geloofsgemeenschappen die een erkenning vragen.

Vervolgens vraagt hij naar de precieze taakomschrijving van de werkgroepen beheer kerkelijk patrimonium, ruimtelijke impact, en financiering en bestuurskracht van kerkfabrieken. Hoe werden hun leden geselecteerd? Wat is de samenstelling? De heer Kennes kijkt ook uit naar de evaluatie van het Eredienstendecreet. Wanneer worden, naast schaal-grootte en professionalisering, de andere thema's bekendgemaakt? Kan de commissie geïnformeerd worden vóór de evaluatie met Pasen wordt afgerond?

Een van de onderwerpen moet het criterium van de woonplaats voor de leden van een kerkbestuur zijn. De protestantse eredienst heeft daar namelijk problemen mee, omdat de gelovigen uit meerdere gemeenten samenkomen. Waarom is het genoemde criterium nodig? Verder pleit de spreker voor de ontwikkeling van een handboek over de fusie van kerkfabrieken, waarvoor belangstelling bestaat bij parochiefederaties.

Is de onderbenutting van gebouwen voor de eredienst, gezien de kosten voor de gemeenschap, nog langer verantwoord? Moet er geen keuze gemaakt worden tussen gebouwen die voor de eredienst bestemd blijven en andere die herbestemd kunnen worden? Werken met een gedeelde functie kan slechts in een beperkt aantal gevallen, meent de heer Kennes. Hij kijkt alvast uit naar de verdere initiatieven van de werkgroep herbestemming. Het lid informeert ook naar het betrekken van het Leuvense Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur, dat thans nog vooral bezig is met roerend erfgoed.

Naar aanleiding van de vaststelling dat de subsidies voor eredienstgebouwen een dalende tendens vertonen, vraagt de heer Kennes of de wachtlijst ondertussen is weggewerkt. Tot slot heeft hij nog een vraag over de toekenning van zendtijd aan erkende erediensten. Hij heeft begrepen dat de middelen niet toenemen, maar er zouden anderzijds wel nieuwe kandidaten kunnen bijkomen in de volgende erkenningsronde. Zal dat geen strijd om de middelen opleveren tussen de levensbeschouwelijke zenders?

2.9. Tussenkoms van de heer Lieven Dehandschutter

De heer *Lieven Dehandschutter* pleit voor verder overleg over de interne staatsvorming, evenwel zonder te dralen, want tegen de volgende lokale verkiezingen is duidelijkheid nodig. Hij benadrukt dat mensen en middelen altijd mee moeten verschuiven met bevoegdheden en taken die worden overgeheveld. Naast de structurele veranderingen levert de vermindering van planlasten en rapportageverplichtingen winst op voor iedereen, ook voor de cultuur- en jeugdsector. Zij moeten weten dat ze hun plaats zullen hebben in het geïntegreerde meerjarenplan.

Over vrijwillige fusies maakt ook hij zich geen illusies. Toch voelt iedereen aan dat de bestuurskracht moet verhogen en dus zal de volgende Vlaamse Regering de vraag naar de noodzaak van een grootschalige operatie van opgelegde fusies voorgeschoteld krijgen. De intergemeentelijke samenwerking vormt op zich geen alternatief. Het decreet uit 2001 moet trouwens nodig herbekeken worden.

De zoektocht naar synergie tussen gemeentelijke en OCMW-diensten is de evidentie zelf. Het lokaal sociaal beleid maakt de afstemming van hun werking nodig. Gemeenschappelijke diensten zijn positief, er moet verder aan gewerkt worden.

Ook de bijsturing van de externe audit is een pluspunt. Verder is het nodig om de OCMW's, in het bijzonder die van kleinere gemeenten, te ondersteunen bij de invoering van de nieuwe rechtspositieregeling. Positief is ook de mobiliteit van het overheidspersoneel. Evaluatie en aanpassing van het Eredienstendecreet zijn wenselijk.

De N-VA-fractie juicht de groeivoet van 3,5% van het Gemeentefonds toe, zeker in de huidige context van besparingen. Dat in de nieuwe beheersovereenkomst met het ABB de coachende taak van de administratie zal worden onderstreept, beantwoordt aan een wens van de gemeenten.

Wat de verkiezingen betreft, hoopt de heer Dehandschutter dat men ten minste het digitale stemmen kan behouden op de plaatsen waar dat vorige keer al zo gebeurde, al verkiest hij dat men in heel Vlaanderen elektronisch stemt. Voor de provinciale kieskringen moet de regering in haar Kiesdecreet rekening houden met het Grondwettelijk Hof, meer bepaald wat het minimum aantal kandidaten per kiesdistrict betreft. Het lid wijst er daarbij op dat de kloof tussen heel kleine en heel grote kiesdistricten in elk geval kleiner zal worden, omdat ook het totale aantal provincieraadsleden verminderd wordt.

Tot slot feliciteert de N-VA-fractie de minister met zijn beleid in de Vlaamse Rand. De combinatie van die bevoegdheid met Binnenlands Bestuur biedt tegelijk mogelijkheden en verantwoordelijkheden.

2.10. Tussenkost van mevrouw Karin Brouwers

Mevrouw *Karin Brouwers* informeert wie voortaan de externe audit zal uitvoeren. Gaat men alleen fouten vaststellen of ook aanbevelingen formuleren? Verder heeft het lid een vraag over de voorgenomen bijsturing van het besluit inzake de rechtspositieregeling. Waarom beperkt men de taak van de gemeenteraad niet tot de stemming over wat de gemeente meer biedt dan de minimale punten, in de plaats van de huidige verplichting dat alle gemeenten ook de sokkel overnemen? Daarmee zou het besluit van de gemeenteraad veel korter en eenvoudiger worden, suggereert mevrouw Brouwers.

Tot slot pleit zij voor blijvende betrokkenheid van de gemeenteraad bij de evaluatie van de decretale graden, al was het maar met een advies. Als alleen het schepencollege daarvoor bevoegd wordt, dreigt immers politisering.

3. Antwoorden van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

3.1. Interne staatshervorming

Minister *Geert Bourgeois* stelt dat de vrijwillige fusies niet vooruitlopen op de interne staatshervorming. Hij werkt een kader uit, maar als er geen kandidaten zijn, vormt het ontwerp verder geen prioriteit. Hij erkent, samen met de leden, dat er feitelijk weinig enthousiasme is. Anderzijds geven lokale besturen wel discreet toe dat schaalvergroting nodig is, wat bevestigd wordt in een recente enquête van het Belang van Limburg bij de Limburgse burgemeesters.

De tendens naar samenwerking is overal levend, maar die aanpak stuit op grenzen. Om te beginnen zijn er te veel en te heterogene vormen. Ze zijn ook afhankelijk van de deelname van een grotere entiteit als een stad. Goede samenwerking blijkt immers te veronderstellen dat de gemeenten zelf ook over voldoende capaciteit beschikken. Daar komt nog het democratisch deficit van de samenwerkingsverbanden bij, waarin alleen meerderheden het voor het zeggen hebben en de oppositie niet haar normale rol kan spelen.

De opmaak van het modeldossier, opgestart naar aanleiding van de interesse bij Beveren en Kruibeke, wordt voortgezet, want die juridische en praktische kennis over een zeer complexe aangelegenheid zal hoe dan ook nodig zijn voor toekomstige fusies. De minister voorspelt dat schaal en bestuurskracht alsmaar actueler zullen worden, en acht het daarom belangrijk dat het debat over de fusies gevoerd wordt als onderdeel van de interne staatshervorming.

Wat de timing betreft, ziet het ernaar uit dat de publicatie van het witboek eind 2010 niet zal gehaald worden. De minister wacht nog altijd op de amendementen van de VVSG op het tweede deel van het groenboek Interne Staatshervorming. Op verzoek van de VVP werd ook het tweede bestuursforum uitgesteld. Anderzijds waarschuwt hij voor te lang uitstel, want alles hangt met alles samen.

Minister Bourgeois concludeert uit de voorbije bespreking dat de commissie de regioscreening een nuttige oefening vindt. Hij betreurt dat de provincies rondbazuinen dat regio's een nieuwe bestuurslaag vormen, terwijl dat niet in het groenboek staat. Regioscreening is een methodiek, onderstreept hij, die niet mag ontaarden in een regionaal kerntakendebat dat tien jaar duurt. Er moeten integendeel voorstellen uit voortkomen, opgebouwd van onderuit.

De minister benadrukt dat het debat moet gaan over alle bestaande samenwerkingsverbanden, niet alleen de spontaan gegroeide maar ook de door provincie of gewest opgelegde. Vereenvoudiging is het einddoel. Hij gaat met heel veel aandacht kennis nemen van de resultaten van het experiment in de regio Leiedal. De regioscreening, die pas kan starten als het witboek klaar is, zal tijd in beslag nemen. De minister schat tot 1,5 jaar.

Hij is er niet zo zeker van dat de Regionale Landschappen voorbeelden van verrommeling zijn. Zij worden inderdaad door diverse instanties gesubsidieerd, maar het voordeel was wel dat men voor erfgoed geen nieuwe, bijkomende structuur heeft moeten creëren.

3.2. *Partnerschap over de grenzen van beleidsdomeinen en bestuursniveaus*

Minister Bourgeois stelt vast dat de commissie het eens is over het grote belang van de planlastenverlaging. Hij verklaart nadrukkelijk dat daarmee de logica van de planning niet wordt verlaten en attendeert op de titel van zijn beleidsbrief. De nieuwe beleids- en beheerscyclus zal open en democratische monitoring toelaten.

Op de timing inzake planlastverlaging zit geen sleet. In de Commissie Efficiëntiewinst van de Lokale Besturen (CELB) werden, samen met alle stakeholders, de principes uitgewerkt. De bespreking van het voorontwerp van decreet is aan de gang, met het oog op een principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering nog dit jaar. De minister onderstreept dat herhaaldelijk en constructief werd overlegd met de sectoren Jeugd en Cultuur. Hun betrokkenheid wordt heel ernstig genomen.

De inventarisering van de koppelsubsidies blijkt erop uit te draaien dat er maar een echte koppelsubsidie bestaat, namelijk in Erfgoed. Daarnaast enten de provincies en sommige steden en gemeenten wel facultatieve subsidies op Vlaamse besluiten. Op basis van de analyse van de resultaten zal een beslissing genomen worden, belooft de minister. Bij de afschaffing van een koppelsubsidie moeten uiteraard ook de middelen verschuiven.

Minister Bourgeois neemt akte van de bezorgdheid van de heer Van Hauthem over het belfortprincipe. Hij wijst op het voornemen van de regering tot verregaande planlastenverlaging en op de toegang voor lokale besturen tot Vlaamse digitale platforms. Maar steden en gemeenten moeten ook zelf efficiëntieoefeningen uitvoeren om zich aan te passen aan nieuwe taken en uitdagingen, net zoals alle overheden.

De regeling van de interbestuurlijke samenwerking is op dit moment niet de meest hoogdringende opdracht. De minister wil niet heel snel een nieuw decreet maken. Hij wil, met het oog op coherentie, eerst de uitslag van de interne staatshervorming afwachten.

3.3. *Verhogen van bestuursefficiëntie door gebruik van ICT, gegevensdeling en procesbeheer tussen Vlaanderen, de lokale besturen en de provincies*

De Vlaamse Regering is van plan grote vooruitgang te maken bij de inzet van ICT, gegevensdeling en procesbeheer in de samenwerking met steden en gemeenten. Vlaanderen beschikt over een licentie van Adobe – afgesloten onder zeer goede voorwaarden – voor het gebruik van het digitale tekenplatform. De onderhandelingen over iets soortgelijks voor de lokale besturen, lopen.

In het kader van de nieuwe beleids- en beheerscyclus startte de minister een project op om financiële rapporten zo gebruiksvriendelijk mogelijk binnen te halen. Andere initiatieven die op het getouw staan, zijn de fiscale databank, de personeelsdatabank en de lokale profielschetsen.

Het toezicht wordt nog tijdens deze bestuursperiode gedigitaliseerd, met het oog op papierbesparing, snelheid en efficiëntie. Er wordt een offerte uitgewerkt, maar er is nog geen beslissing over proefprojecten. De minister is zich wel bewust van de digitale kloof en wil informatie daarom toegankelijk houden voor mensen die niet op het internet zitten. Die overweging mag de modernisering echter niet afremmen.

3.4. Sterke en verantwoordelijke besturen

3.4.1. Verdere uitvoering organieke decreten

Wat de organieke decreten betreft, wijst de minister op de oprichting van de CELB, die voorstellen moet doen. Er is een reparatiedecreet met betrekking tot het Gemeentedecreet op komst, bevestigt hij. Hij wil niet alles omgooien, maar wel onregelmatigheden wegwerken, efficiëntiewinst boeken en de onvolkomenheden die hij in de beleidsbrief noemt, aanpakken.

De minister erkent dat de gemeenteraden op zorgwekkende wijze evolueren. Zij zijn belangrijke aangelegenheden kwijtgeraakt aan de autonome gemeentebedrijven die tal van besturen om fiscale redenen oprichten. Het openbare debat en de democratie verliezen daarbij. Er zijn ook meer bevoegdheden overgeheveld naar het college van burgemeester en schepenen dan voorheen. Die laatsten zijn professioneler geworden, waardoor er geen evenwicht meer is met de gemeenteraadsleden, die niet beschikken over de ondersteuning door een staf.

Daarbij komen nog de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, die inderdaad moeten rapporteren aan de raad, maar het zijn dan ook zij die inmiddels het beleid voeren op een aantal belangrijke punten, bijvoorbeeld op het vlak van leefmilieu. Vervolgens zijn er nog de federale verbanden zoals de politiezones, die niet altijd samenvallen met de gemeentelijke omschrijvingen. Als gevolg hiervan wordt het moeilijker kandidaten te motiveren. De minister heeft geen pasklare oplossing en pleit voor een gezamenlijk nadenken.

De Vlaamse Regering heeft nog niet beslist wie de externe audit zal uitvoeren. Er zijn diverse voorstellen ontwikkeld door de VVSG, de VVP en de minister. Belangrijker is evenwel dat de doorlichting onafhankelijk verloopt en dat wordt afgestapt van de methode die thans in het decreet staat. Die is namelijk overbodig naast de eigen controle, die van de gemeenteraad en die van de gouverneur, en bovendien ook veel te duur. In de plaats is procescontrole nodig ter detectie van verbeterpunten. Natuurlijk moet zij ook forensisch kunnen opereren bij klachten of problemen. De minister probeert af te spreken met het agentschap om het nieuwe systeem geleidelijk uit te bouwen.

Hij erkent dat de rechtspositieregeling zeer ingewikkeld is, maar zij vormt ook het resultaat van een zeer delicate evenwichtsoefening met de VVSG en de vakbonden. Hij is bang dat de geplande mobiliteit niet bevorderd zal worden door er stukken uit te gaan halen. Wat de eveneens delicate evaluatie van de decretale graden betreft, moet nagegaan worden of dit door gemeenteraad of college kan gebeuren. Dat is nog niet uitgemaakt.

In de verzelfstandiging van zorgvoorzieningen zijn na jaren twee dossiers gedeblokkeerd, met name in Wingene en Zedelgem, waar de OCMW's geconfronteerd werden met zware infrastructuurinvesteringen en met de dure rechtspositieregeling van het personeel. In de oplossing werd toegestaan onder bepaalde voorwaarden samen te werken met vzw's, waarbij de sociale doeleinden voorop blijven staan, onderstreept de minister.

De principes van pluralisme, kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid worden gewaarborgd door de aanwezigheid van het OCMW in de bestuursorganen van de ver-

eniging en door de bijzondere meerderheden in de statuten op het vlak van prijszetting en toewijzing. De minister laat onderzoeken of een decretale regeling nodig is.

In de samenwerking tussen gemeente en OCMW worden in deze bestuursperiode reuzenstappen gezet. Het nu nog vrijwillige lidmaatschap van de OCMW-voorzitter van het college is al in tweede derde van de gemeenten het geval, en wordt straks overal verplicht. Zeer veel steden en gemeenten streven al naar synergie op het vlak van personeel, logistiek, ICT en dergelijke. Het volgende decreet moet absoluut bijkomende mogelijkheden creëren, ook al hoeven dat niet altijd verplichtingen te zijn. Thans wordt onderzocht hoever men kan gaan in het licht van het regeerakkoord, waarbij men natuurlijk niet om de federale regelgeving heen kan.

Een ander vlak waar de minister op succes rekent, is dat van de personeelsmobiliteit. Zij is goed voor elke overheid, men moet haar niet vrezen. Een dergelijke mogelijkheid vergroot de creativiteit en maakt de overheid aantrekkelijker.

De minister deelt de democratische bezorgdheid over de intergemeentelijke samenwerking. In de intergewestelijke samenwerkingsverbanden wordt het probleem gevormd door het ontbrekende toezicht. Begin december is er overleg met het kabinet van minister Furlan over een oplossing voor het juridische vacuüm.

Minister Bourgeois noteert dat alle commissieleden tevreden zijn dat de herbestemming van kerkgebouwen wordt aangepakt. Hij verwacht tegen Pasen 2011 een rapport van de drie werkgroepen, die respectievelijk patrimoniumbeheer, ruimtelijke impact, en financiering en bestuurskracht behandelen.

Het invoeren van een eventuele kerkbelasting is een federale aangelegenheid. De minister wijst op de problemen met privacy, ook al beaamt hij dat het debat moet gevoerd worden. Het aantal kerkfabrieken is een van de punten die in de werkgroepen aan bod komt. Hijzelf wil komen tot één structuur per stad of gemeente en hoopt op een concreet voorstel tegen Pasen.

Wat de subsidiëring van werken aan neutrale afscheidsruimtes betreft, herinnert hij eraan dat het investeringsfonds, dat minister Galle destijds oprichtte, is toegevoegd aan het Gemeentefonds, in tegenstelling tot de kerken. In de plaats van nog een ander onderdeel eruit te halen, verkiest de minister de hervorming van het Gemeentefonds zelf. De middelen ontbreken trouwens voor een bijkomend fonds.

Het is de bedoeling om alle geloofsgemeenschappen, ook de islamitische en orthodoxe, naar de gemeenten over te hevelen. De federale werkgroep van Justitie over de adviezen van de dienst Veiligheid van de Staat is opgericht op Vlaamse vraag. De gewesten maken er deel van uit, maar hij is nog niet samengekomen.

De voorzitters van de drie genoemde werkgroepen zijn ambtenaren, maar er maken ook kabinetsleden deel van uit, samen met vertegenwoordigers van de VVSG en de bisschoppen. De andere deelnemers zijn experts. De werkgroepen is gevraagd tegen Pasen beleidsvoorstellen te formuleren.

De minister heeft geen antwoord op de vraag waarom de woonplaats een criterium is voor het lidmaatschap van een kerkfabriek. Hij vermoedt dat de vroegere decreetgever de band met de lokale gemeenschap belangrijk vond. Het is een van de punten die zal bekeken worden bij de evaluatie van het decreet. De fusie van kerkfabrieken staat expliciet op de agenda van de werkgroepen. De minister stelt voor hun aanbevelingen af te wachten.

Het klopt dat er een wachtlijst is bij de financiering inzake eredienstgebouwen. Hij is goed voor 5,5 miljoen euro, terwijl de minister nog 400.000 euro op zijn begroting heeft. Volgend jaar komt er wel 3 miljoen euro bij. Hij geeft prioriteit aan veiligheidswerken.

De erkenning van het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur is opgenomen in de beleidsnota Erfgoed. Zijn huisvesting in de Abdij van het Park wordt ondersteund met restauratiepremies.

Voor de zendtijd van pas erkende godsdiensten verwijst de minister naar zijn collega van Media.

3.4.2. *Gezonde financiën*

Wat het Gemeentefonds betreft, stelt de minister vast dat de reacties over de aangroei positief zijn, maar dat wel kritische bedenkingen worden geformuleerd over de verdeling. De minister heeft zelf al verschillende keren gewezen op de zeer ongelijkmatige verdeling. Terwijl sommige gemeenten 10% van hun inkomsten uit het Gemeentefonds halen, is dat voor twee van hen 40%.

Hij stelt voor om in de tweede helft van de bestuursperiode, waarin men geen hogere groei dan de decretale 3,5% per jaar mag verwachten, te kijken of een hervorming mogelijk is. De reden waarom sociale appartementen worden meegerekend en sociale woningen niet, is omdat ze gezien worden als indicator van de centrumfunctie. Maar uiteindelijk zijn er zoveel criteria dat ze elkaar opheffen. Vereenvoudiging is wenselijk. Daarnaast moet rekening gehouden worden met het grote verschil dat is gegroeid tussen de diverse steden en gemeenten.

Van de eerdere vraag van de heer Van Hauthem over de huisvuilbelasting heeft hij geen spoor teruggevonden, maar hij beantwoordde daarover wel een schriftelijke van collega Robeyns. Daarin legde hij uit dat het overgrote deel van de gemeenten zich conformeerde aan het lokaal pact. Voor meer details verwijst hij naar zijn schriftelijk antwoord van 12 oktober 2010.

3.5. *Lokale verkiezingen*

Wat de kiesdistricten betreft, heeft het Grondwettelijk Hof gezegd dat een minimum van vier zetels in orde is, maar de regering heeft geopteerd voor minimaal zes. Ook de kiesdrempel van 5% staat in het regeerakkoord. De faciliteiten en het stemrecht voor EU-burgers zijn federaal geregeld. Er is al overleg geweest met het kabinet van ontslagnemend Turtelboom, vooralsnog zonder resultaat.

Met betrekking tot het elektronisch stemmen worden de mogelijkheden geschetst in het begin van de beleidsbrief. Ofwel gaat men door met het lopende federale traject, ofwel worden – met alle risico's van dien – de oude pc's hergebruikt, ofwel wordt het potlood en papier. De minister gaat ervan uit dat het eerste nog haalbaar is. De kredieten zijn alvast beschikbaar, maar de federale gunning heeft vorige vrijdag niet plaatsgevonden. De minister rekent erop dat het volgende vrijdag wel in orde komt. Hij wijst er in dit verband op dat de federale overheid enorm veel tijd heeft verloren in dit dossier en dus geheel verantwoordelijk is voor de krapte.

Wat de ondersteuning van nieuwe mandatarissen betreft, is het de wens van de minister dat het agentschap in deze periode uitgroeit tot een kenniscentrum voor binnenlands bestuur en tot een ondersteunende factor voor de lokale besturen. Hij verkiest proactieve coaching boven toezicht.

4. Replieken van de commissieleden met antwoord van de minister

De heer *Marc Vanden Bussche* suggereert dat men de zesjaarlijkse controle van een gemeente zou kunnen laten ondersteunen door de ontvanger van een andere gemeente, naar analogie met het systeem dat notarissen hanteren. Dat is effectief en bovendien kostenbesparend. Net als bij de notarissen zou men bij een negatieve beoordeling al eerder een nieuwe controle kunnen uitvoeren, deze keer op kosten van de gemeente die de knipperlichten negeerde en zich aan wanbeheer schuldig maakte.

Minister *Geert Bourgeois* neemt de suggesties van de heer Vanden Bussche over de controle mee naar de bespreking van de financiering, die niet concreet ingevuld is in het huidige decreet. Dat zegt namelijk niet hoeveel de gemeenten moeten bijdragen. Doelstellingen zijn alleszins de kosten zo laag mogelijk te houden en een korps op te bouwen van zeer goed geschoolde, integere en onafhankelijke mensen. Als dat kan, is de verschuiving van mensen een oplossing. Hoe dan ook moeten zij, ook als het gaat om de ontvanger van de buurgemeente, aan alle genoemde voorwaarden beantwoorden.

De heer *Jan Durnez* blijft erbij dat de Regionale Landschappen problematisch blijven als geen enkel bestuur de hoofdverantwoordelijkheid heeft. Vervolgens attendeert hij op mogelijke problemen bij personeelsmobiliteit door uiteenlopende weddenschalen. Verder ondersteunt hij de oefening met betrekking tot het Gemeentefonds, in de hoop dat er tegen 2014 een model klaarstaat. Tot slot hoopt hij dat de omslag naar begeleiding de toezichthoudende overheid niet doet verdwijnen, want de onderwijservaring leert dat die combinatie niet eenvoudig is.

De verrommeling die de heer Durnez signaleert, doet zich volgens de *minister* voor op Vlaams vlak, en is niet het gevolg van de inbreng van erfgoed in de Regionale Landschappen. De personeelsmobiliteit vereist inderdaad een regeling voor het behoud van rechten, bijvoorbeeld inzake verloning.

De heer *Sas van Rouveroy* merkt op dat solliciterende buitenstaanders aan de diploma-vereisten moeten voldoen, terwijl de interne mobiliteit kan vertrekken van een graad die bereikt is via ervaring en anciënniteit alleen. De uitbreiding van de personeelsmobiliteit tot de overheid als geheel, die verdedigbaar is, houdt voor kleinere gemeenten ook het risico in dat men mensen verliest door gebrek aan bevorderingsmogelijkheden. Die kwetsbaarheid moet men goed in het oog houden.

Minister *Geert Bourgeois* blijft erbij dat mobiliteit op zich een goede zaak is. Een dergelijke, moderne aanpak maakt de overheid aantrekkelijk. De minister onderstreept dat hij de overheidsarbeidsmarkt niet wil afschermen: vacatures kunnen blijven openstaan voor buitenstaanders. Over de bevorderingen moet nagedacht worden, erkent hij.

Hij verzekert de heer Durnez nog dat het toezicht blijft bestaan, zij het elektronisch en dus efficiënter.

De heer *Sas van Rouveroy* herinnert met betrekking tot de verdeling van het Gemeentefonds aan een definitie van gelijkheid volgens professor Mast: ongelijk beoordelen van wat ongelijk is. Er is een ongelijke verdeling met een grote voorafname van de steden Antwerpen en Gent. Grootsteden hebben echter een bijzondere opdracht. Dat neemt niet weg dat de verdeling tegen het licht kan worden gehouden, de criteria zijn zeker voor verfijning en verbetering vatbaar. Maar men kan alleen vermijden dat er winnaars en verliezers zijn als het fonds bijkomend wordt gespijsd. Dat is volgens het lid een vraag van alle 308 lokale besturen. Hij denkt dat alle steden en gemeenten voorstander zijn om de fiscale armoede nog meer in beeld te brengen bij de criteria. Tot slot in dit verband, vraagt het lid voor wanneer de hervorming gepland is.

Wat de verdeling van het Gemeentefonds betreft, zijn de juridische beginselen van gelijkheid en discriminatie de *minister* bekend. Ongelijke toestanden moet men niet op een gelijke manier behandelen. Hij stelt alleen vast dat het verschil vandaag zeer groot is. De grote en centrumsteden moeten wel degelijk de nodige middelen krijgen om hun functie te vervullen, maar sommige gemeenten zijn echt armlastig. De minister geeft het voorbeeld van een gemeente voor wie een investering van 1 miljoen euro overeenkomt met het hele jaarbudget. Hij herhaalt dat hij de verdeling in de tweede helft van de regeerperiode, na de gemeenteraadsverkiezingen, objectief wil aanpakken en daarbij wil komen tot een vermindering van het aantal criteria. Op kortere termijn wil hij al een paar kleine aanpassingen doen om te grote schommelingen van jaar tot jaar tegen te gaan.

De heer *Sas van Rouveroy* suggereert om de Limburgse enquête bij de burgemeesters uit te breiden naar alle gemeenten. De administratie zou dat kunnen uitvoeren, op vertrouwelijke – anonieme – wijze. Men krijgt daardoor namelijk een zicht op de interesse in fusies. In dat verband lijkt het modeldossier een goed initiatief.

De *minister* antwoordt dat hij onmogelijk een discrete enquête over fusies kan organiseren. Hij heeft wel aan de vijf gouverneurs gevraagd om bij gemeentebesturen waarvan ze horen dat zij geïnteresseerd zijn, discreet als tussenpersoon op te treden. Er zijn zelfs al gesprekken gevoerd.

De heer *Sas van Rouveroy* vraagt of de minister van plan is in te gaan op de aanbeveling van VLABEST om de methodiek van de regioscreening in een decreet vast te leggen? Is het de betrachting om ook het middenveld, meer bepaald burgers en bedrijven, te betrekken en, zo ja, hoe? Binnen 1 tot 1,5 jaar zit men vlak voor de lokale verkiezingen. Is die periode niet te woelig om met gemeenten en provincies de resultaten te bespreken?

Minister *Geert Bourgeois* ziet niet meteen welke implicaties de regioscreening heeft op de lokale verkiezingen. De methodiek is nog in volle ontwikkeling, in samenwerking met de gouverneurs. Er wordt nog bekeken of een decreet nodig is op dat vlak.

De heer *Sas van Rouveroy* meent dat de zorgwekkende toestand van de gemeentelijke democratie niet alleen initiatief van de minister vergt maar ook van het parlement, dat het op dat punt minder moeilijk heeft. Dat komt onder meer door het veel betere statuut van het parlementslid.

Mevrouw *Patricia De Waele* vond het antwoord van de minister op haar bezorgdheid over de uitholling van de bevoegdheden van de gemeenteraad niet voldoende. De agenda's van de vergaderingen zijn herleid tot de minder zwaarwichtige dossiers. Het zwaartepunt ligt ondertussen bij de ambtenarij en het schepencollege. Wat wil de minister daaraan doen?

De heer *Ward Kennes* spreekt zijn collega De Waele tegen. De gemeenteraden behandelen nog steeds de begroting, ruimtelijke uitvoeringsplannen, de bestekken van grote investeringen en het personeelskader. De logica van het Gemeentedecreet is dat de belangrijke, grote beslissingen wel degelijk naar de raad gaan, terwijl het college de dagdagelijkse zaken opvolgt. Daartussen zijn nog commissievergaderingen, waarin men meer in detail kan overleggen.

Mevrouw *Patricia De Waele* repliceert dat bepaalde gemeenteraadsleden op grond van het hersteldecreeet uitgesloten worden van commissies.

De heer *Ward Kennes* weerlegt dat. Elk raadslid is welkom op elke commissievergadering van zijn gemeente. Hij erkent wel dat niet elke aanwezigheid betaald wordt.

Volgens mevrouw *Patricia De Waele* gaat het veel verder. Men heeft namelijk ook geen stemrecht, wat toch tot nadenken stemt.

Mevrouw *Annick De Ridder* merkt op dat stemrecht in de commissie voor oppositieleiden geen verschil maakt. Dat is wel het geval voor de delegatiebevoegdheid, geeft zij toe, want die doet inderdaad een deel van de agendapunten verdwijnen richting college.

De *minister* verklaart erg bekommerd te zijn over de bevoegdheden van de gemeenteraad en het statuut van het gemeenteraadslid. Wat de gemeentelijke democratie betreft, klopt het dat de gemeenteraad nog steeds zijn zeg heeft over begroting en fiscaliteit, maar het is even waar dat zij politiebevoegdheden kwijt is en straks ook die over de brandweer en nog andere aan autonome gemeentebedrijven en vormen van intergemeentelijke samenwerking. De minister denkt dat iedereen, meerderheid en oppositie, er belang bij heeft dat de gemeenteraden voldoende substantie blijven hebben. Hij wijst er nog op dat in het Gemeentedecreet maatregelen zullen opgenomen worden om het gebruikscomfort van de gemeenteraadsliden te verhogen.

De heer *Sas van Rouveroy* stelt dat de rechtspositieregeling voortvloeit uit afspraken tussen de Vlaamse overheid en de vakbonden. Het lid pleit ervoor dat er bij de federale overheid op wordt aangedrongen dat ook gemeenten en vakbonden juridisch bindende akkoorden kunnen sluiten zonder dat het gewest tussenkomt. De bestaande regeling is erg gedetailleerd en moeilijk werkbaar voor de besturen, oordeelt het lid.

De *minister* erkent dat de juridische regeling voor overeenkomsten inzake personeel tussen gemeenten en vakbonden, met bekrachtiging door het gewest en te veel details, niet goed is. Een en ander is echter het resultaat van onderhandelingen.

Mevrouw *Patricia De Waele* merkt nog op dat zij geen antwoord heeft gekregen op haar vraag over de kiesdrempel van 5%, waar de minister zich destijds tegenstander van verklaarde. Hij heeft evenmin geantwoord op de vraag wat hij ging doen aan de anomalieën in het herstedecreet die zij signaleerde. Zij noemt de overstap naar een andere fractie. Verder is de controle van de toepassing van het decreet niet geregeld, evenmin als de bestraffing van gemeenten die er zich niet rigoureuus aan houden.

De *minister* stelt dat het veranderen van fractie in de loop van de bestuursperiode geregeld is in het Gemeentedecreet en dat er daarover tijdens de vorige legislatuur lange discussies werden gehouden. Men is niet over één nacht ijs gegaan. Volgens het ontwerp van Kiesdecreet zal men geen 5% moeten halen over de hele provincie, maar wel om aan de apparentering deel te nemen.

De heer *Lieven Dehandschutter* signaleert dat in zijn provincie overheidsgeld gebruikt wordt om het publiek in advertenties verkeerd te informeren over de interne staatsvorming. Dat doet de wenkbrauwen fronsen.

De *minister* is het ermee eens dat de provincies geen correcte publieke campagne voeren in het kader van het groenboek interne staatsvorming.

De ongerustheid van de heer *Kurt De Loor* over de verzelfstandiging van zorgvoorzieningen is niet afgenomen. Hij rekt op een politiek debat naar aanleiding van het ontwerp dat de minister aankondigde.

Wat de verzelfstandiging van zorgvoorzieningen betreft, wijst de *minister* erop dat ook de sp.a het akkoord in Wingene heeft goedgekeurd, nadat zij zich jaren had verzet. Hij attendeert er verder op dat het zelfs helemaal niet zeker is dat men een volledige privatisering kan tegenhouden. Zijn oplossing was in elk geval verstandig en biedt voldoende waarborgen. Hij verklaart zich wel bereid te bekijken of een decretale regeling nodig is voor het praktische kader dat hij heeft uitgewerkt en waarvoor gemeenten hem dankbaar zijn.

5. Moties van aanbeveling

Tot besluit van het debat over de beleidsbrief Binnenlands Bestuur werden moties van aanbeveling schriftelijk aangekondigd door:

- de heren Lieven Dehandschutter, Kurt De Loor, Jan Verfaillie, Ward Kennes en Willy Segers en de dames Karin Brouwers en Els Robeyns;
- de heer Joris Van Hauthem;
- de heer Marnic De Meulemeester.

6. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 (bevoegdheid Binnenlands Bestuur van minister Bourgeois) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen bij 4 onthoudingen.

III. BESTUURSZAKEN

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

1.1. Begrotingsmaatregelen Bestuurszaken

De *minister* verklaart dat de begroting Bestuurszaken de apparaatkredieten en beleidskredieten omvat van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST), de gouverneurs, arrondissementscommissarissen en gewestelijke ontvangers, het departement Bestuurszaken, het agentschap voor Overheidspersoneel, het agentschap voor Facilitair Management en de entiteit e-government en ICT-Beheer. Hij beperkt zich hier tot de beleidsmatig belangrijkste budgettaire wijzigingen.

1.1.1. Generieke besparingen

Voor wat de algemene uitgangspunten van de generieke besparingen betreft, verwijst de minister naar zijn toelichting van de generieke besparingen bij Inburgering en Integratie. Voor Bestuurszaken bedragen de generieke besparingen 2.958.000 euro. Dit wordt als volgt verdeeld: 3000 euro voor VLABEST; 175.000 euro voor de gouverneurs, arrondissementscommissarissen en gewestelijke ontvangers; 526.000 euro voor het Departement Bestuurszaken; 172.000 euro voor het agentschap voor Overheidspersoneel; 563.000 euro voor het agentschap voor Facilitair Management; en 1.519.000 euro voor de entiteit e-government en ICT-Beheer.

Daarnaast wordt via specifieke ingrepen nog 1.489.000 euro bijkomend bespaard. De minister diende immers 6 miljoen euro bijkomende besparingen binnen zijn bevoegdheden door te voeren als aandeel in de solidaire bijkomende inspanning die de Vlaamse Regering heeft geleverd om de vooropgestelde begrotingsdoelstelling te realiseren. De bijkomende besparing wordt als volgt verdeeld: 112.000 euro voor het Departement Bestuurszaken (op beleidsvoorbereidende studies); 177.000 euro voor het agentschap voor Overheidspersoneel: (schrapping wissellere); 1.200.000 euro voor het agentschap voor Facilitair Management (het gaat om een ‘efficiëntie-oefening’ en er worden prioriteiten gelegd inzake onderhoud en werken zonder meerwaarde van en in gebouwen in eigendom of gehuurd).

1.1.2. Departement Bestuurszaken

De belangrijkste budgettaire wijziging bij het Departement Bestuurszaken is de creatie van een nieuw krediet voor rendementsondersteuning voor de tewerkstelling van personen

met een arbeidshandicap bij de Vlaamse overheid. Deze rendementsondersteuning bestaat reeds sinds 2007 en is vergelijkbaar met gelijkaardige maatregelen voor de private sector, zoals de Vlaamse Inschakelingspremie (VIP), toegekend door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, of de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP), toegekend door de VDAB. Met deze maatregel, die in de vorige legislatuur werd ingesteld, wil de minister het aantal werknemers met een arbeidshandicap in de Vlaamse administratie verder blijven verhogen.

De maatregel omvat twee luiken. Enerzijds ontvangt de entiteit, die een werknemer met een arbeidshandicap in dienst neemt, een financiële stimulus onder de vorm van een bijkomend bedrag loonkrediet. Maar anderzijds wordt er ook een integratieprotocol opge maakt, waarin de effecten van de handicap van het betrokken personeelslid op zijn of haar werk in kaart worden gebracht en waarbij tegelijk met de betrokken entiteit wordt afgesproken welke maatregelen men zal en moet nemen om het nieuwe gehandicapte personeelslid optimaal te ondersteunen.

De middelen voor deze rendementsondersteuning waren tot op heden terug te vinden in het globale krediet dat bij het agentschap voor Overheidspersoneel was ingeschreven ter aanmoediging van de interne arbeidsmobiliteit. Om de budgettaire impact van deze maatregel transparanter te maken, worden de middelen nu ingeschreven onder de vorm van een afzonderlijk krediet. Omdat alle andere kredieten van het gelijke kansen- en diversiteitbeleid onder het Departement Bestuurszaken ressorteren, wordt ook dit nieuwe krediet ondergebracht bij het departement. Tegelijk wordt het krediet verder verhoogd met 122.000 euro ten opzichte van de begroting 2010 zodat het nu 800.000 euro bedraagt en verdere groei toelaat.

Naast het feit dat er nog enkele kleinere interne verschuivingen van werkingsmiddelen gebeuren, vermeldt de minister nog dat er op het krediet voor beleidsvoorbereidende studies een bijkomende specifieke besparing wordt doorgevoerd van 112.000 euro.

1.1.3. Agentschap voor Overheidspersoneel

De minister verwijst naar de reeds vermelde verschuiving van de middelen voor rendementsondersteuning naar het Departement Bestuurszaken. Daarnaast wordt een nieuw krediet ingeschreven voor de betaling van de loonkosten van de ambtenaren die ter beschikking gesteld worden van de vzw Gemeenschappelijke Sociale Dienst Lokale Besturen in Vlaanderen (GSD-V). In dit kader verwijst de minister ook naar artikel 75 van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2011.

Ook wordt verwezen naar artikel 76 van het Programmadecreet 2011 waardoor de DAB Overheidspersoneel vanaf 2011 ook de loonkosten kan betalen van de monitoren die het agentschap tijdelijk in dienst neemt voor de kinderopvang die men globaal organiseert tijdens de schoolvakanties voor de kinderen van Vlaamse ambtenaren in het kader van de combinatie 'gezin/werk'. Nu moeten deze loonkosten namelijk betaald worden met reguliere loonmiddelen van het agentschap. Dit terwijl de bijdragen van ouders en entiteiten in de kosten van deze globaal georganiseerde kinderopvang begrotingstechnisch terechtkomen in de DAB, maar wettelijk dus niet door de DAB gebruikt konden worden voor de betaling van de loonkosten van de monitoren. Dat probleem wordt nu opgelost. Tegelijk wordt de dotatie aan de DAB met 30.000 euro verhoogd om de erg succesrijke kinderopvang verder te kunnen uitbreiden.

1.1.4. Agentschap voor Facilitair Management

Er wordt een provisie van 6.130.000 euro ingeschreven voor kosten verbonden aan de ingebruikname vanaf 2011 van het nieuwe Vlaams Administratief Centrum (VAC) te Leuven. De kosten betreffen zowel de recurrente huurkost in 2011, als een aantal eenma-

lige uitgaven. Analooq wordt er een eerste provisie ingeschreven voor het nieuwe VAC te Brugge.

Verder worden de middelen, die bij het agentschap gereserveerd waren voor onderhoud en investeringen in de sites van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) te Merelbeke/Melle en te Oostende, nu overgedragen naar het Instituut zelf. Dit vertaalt zich in een verschuiving van 3,15 miljoen euro beleidsmiddelen en 2,625 miljoen euro betaalmiddelen naar de nieuwe basisallocatie KBO KD036 4143 bij het landbouw-, visserij- en plattelandsbeleid.

Tot slot werd er 1,2 miljoen euro bijkomend bespaard op het werkingskrediet voor onderhoud en werken zonder meerwaarde. Het is daarbij de bedoeling om inzake onderhoud en ‘kleine’ werken te komen tot een betere kostenefficiëntie en tot een prioriteitenstelling.

1.1.5. Entiteit e-government en ICT

Naast de impact van de generieke besparingen is hier de belangrijkste budgettaire wijziging het wegvallen van 750.000 euro eenmalige middelen bij de investeringsuitgaven informatica buiten de DAB ICT.

1.2. Beleidsbrief Bestuurszaken

De minister verwijst naar de tien strategische doelstellingen met betrekking tot het beleidsdomein Bestuurszaken en zal zijn presentatie opbouwen aan de hand van die doelstellingen.

1.2.1. Daadkrachtig management door samenwerking en synergie

De minister zal verder werk maken van de ambtelijke samenwerking om de verkokering tegen te gaan. Hij verwijst naar het Charter over de politiek-ambtelijke samenwerking, waarin een duidelijke afbakening wordt gemaakt van de bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden van het kabinet en van de administratie. Het charter gaat uit van de primauteit van de politiek, bevat een deontologische code, zowel voor de administratie als voor de kabinetten, regelt de omgangsvormen tussen ambtenarij en kabinetten. Er is als aanvulling op het charter bovendien een afsprakenkader tussen elke minister en zijn administratie.

De minister wijst op de rol van het College van Ambtenaren-Generaal (CAG). Het CAG vervult een brugfunctie, is de spreekbuis voor de ambtenaren, zorgt voor afstemming, geeft adviezen uit eigen beweging of op vraag van de Vlaamse Regering en staat in voor de coördinatie tussen de verschillende beleidsdomeinen. Het is de bedoeling de rol, mandatering en de eventuele juridische inbedding van het CAG periodiek te evalueren.

Voor 2011 haalt de minister het belangrijke Meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid aan. Het is de bedoeling efficiëntiewinsten te realiseren, bovenop de bekende besparingen. Het Meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid bevat een tiental sleutelprojecten die uitgewerkt zijn in projectplannen.

De Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid (CEEEO) heeft een nieuwe start genomen. De CEEEO ontwikkelt verder haar strategische visie, doelstellingen en doorbraakdomeinen en formuleert die in haar rapport ‘Een slagkrachtige overheid in Vlaanderen’. De CEEEO fungeert ook als extern klankbord voor de regering en zorgt voor ‘governance’, dialoog en betrokkenheid van experts en andere actoren. Voor 2011 ligt de klemtoon op een proactieve en creatieve ondersteuning van het Meerjarenprogramma Slagkrachtige Over-

heid samen met de verschillende entiteiten, en op een organisatiebrede monitoring van de maatregelen ter beheersing van het aantal ambtenaren binnen de Vlaamse overheid.

Een andere doelstelling is de interne planlast verminderen en efficiëntie inschrijven in de planningsinstrumenten. Er is sprake van een verfijnd model voor de beheersovereenkomsten en men bereidt een algemeen gebruik van de ondernemingsplannen voor, met koppeling aan de jaarlijkse doelstelling van de leidend ambtenaren. Het ondernemingsplan wordt verankerd als volwaardig managementinstrument. De evaluatieprocedure voor topambtenaren wordt verder uitgewerkt en meer pragmatisch gemaakt.

Efficiëntie-effecten zullen worden gemeten. Er zal een project worden opgestart om methodiek te ontwikkelen om beheerskosten die voortvloeien uit nieuwe regelgeving in kaart te brengen. Nieuwe of geactualiseerde indicatoren inzake betere regelgeving en administratieve vereenvoudiging zullen worden opgenomen als onderdeel van het project Vlaamse Overheidsrapportering.

Het is de bedoeling de autonomie te verhogen en meer flexibiliteit te verlenen over het beheer van de middelen. Een werkgroep onderzoekt de mogelijkheden om de werkingsenveloppe van de personeelskredieten en interne werkingskredieten samen te voegen. In 2011 wil men een aangepaste procedure uittekenen voor efficiënt beheer van apparaatskredieten en eventuele andere kredieten. Men onderzoekt of deze vereenvoudiging organisatiebreed ofwel gefaseerd en eventueel gekoppeld aan andere voorwaarden moet gebeuren.

Met het oog op het ontwikkelen en invoeren van een 'single audit concept' voor Vlaanderen zijn al een aantal besprekingen gevoerd. Het Rekenhof heeft voor de zomer van 2010 een rondetafelconferentie georganiseerd met diverse actoren (Inspectie van Financiën, IAVA en auditcomité, bedrijfsrevisoren). Er zijn eerste afspraken gemaakt rond het eenvoudiger uitwisselen van informatie tussen de verschillende controleorganen. Voor 2011 wil men nagaan welke aanpassingen aan de huidige controleprocessen nodig zijn en zal men de auditactiviteiten op elkaar afstemmen met oog op een lagere auditlast.

Een degelijk systeem van organisatiebeheersing wordt verder uitgebouwd. Een werkgroep 'Interne Controle/Organisatiebeheersing' werkt aan een toekomsttraject voor organisatiebeheersing. Het Agentschap voor Overheidspersoneel (AgO) reserveert de nodige ruimte voor adviesvragen naar aanleiding van het streven naar hogere maturiteit. Een werkgroep coördineert verder de verfijningen van de thema's in handreikingen (formats en werkwijze). Een overzicht van alle rapporteringen die verwacht worden ten aanzien van Bestuurszaken, worden opgenomen in het KIR-controleprogramma (Kwaliteit van Informatie en Rapportering). Met het KIR-project beoogt IAVA de ontwikkeling van een controleprogramma dat specifiek gericht is op het informatie- en rapporteringsproces. Ook het Rekenhof werkt hieraan mee. Vanaf 2011 wordt de concrete uitvoering van auditopdrachten in dit verband gepland.

Het bedrijfscontinuïteitsmanagement wordt verder uitgebouwd. In dit kader wordt een draaiboek bedrijfscontinuïteitsmanagement opgesteld. In 2011 wordt verder gewerkt aan een afstemming en coördinatie van de calamiteiten- en noodplanning voor de Noordwijk en het Martelarenplein.

Met betrekking tot de externe audit bij de lokale besturen verwijst de minister naar zijn uiteenzetting bij Binnenlands Bestuur. Het is de bedoeling te komen tot minstens één audit voor elk lokaal en provinciaal bestuur in de lokale bestuursperiode.

Met het oog op een deugdelijk bestuur, wordt in 2011, naar analogie met de codes Lippens en Buysse voor beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde bedrijven in de private sector, een code inzake deugdelijk bestuur uitgewerkt voor de Vlaamse overheid ('government governance').

Er zullen verder stimulansen worden gegeven voor een waardegedreven bedrijfscultuur. Er werd een visienota ontwikkeld over de organisatiecultuur in de Vlaamse overheid. In 2011 ligt het accent op de uitvoering van het Meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid met een sleutelproject rond HR-beleid en bedrijfscultuur.

1.2.2. Een open en innovatieve overheid voor een betere dienstverlening

De minister wil een kwalitatieve dienstverlening garanderen. Het is de bedoeling een algemeen dienstverleningscharter te operationaliseren. Het CAG zal hierop aangesproken worden want er zijn momenteel te weinig agentschappen die over een dergelijk charter beschikken. Bestaande voorbeelden zijn de dienstverleningscharters van de VDAB en van Flanders Investment & Trade. Als modelvoorbeeld verwijst de minister naar de charters van de rechtbanken in Engeland.

Met het oog op het meten en vergelijken van beleidseffecten bestaat er een sleutelproject 'Barometer slagvaardige overheid'. Door de studiedienst van de Vlaamse Regering werd in het voorjaar 2010 een nulmeting uitgevoerd. In 2011 zal verder werk worden gemaakt van het project. Begin 2011 zal een nieuw monitoringrapport worden voorgesteld.

De minister verwijst naar de Nederlandse Overheidsreferentiearchitectuur (NORA). Daarin worden de grote principes van de overheid vastgelegd, zoals de missie en visie, de operationele doelstellingen en de communicatie daarover. De geïnteresseerde weet daarvoor wat de overheid inzake dienstverlening te bieden heeft. Het is de bedoeling dat voor Vlaanderen het raamwerk met strategische architectuurprincipes wordt aangevuld tot volwaardige architectuur voor alle entiteiten.

De overheid moet luisteren naar de samenleving. Er is een meldpunt administratieve lasten, dat in 2010 45 meldingen ontving, hoofdzakelijk via het federale kafkameldpunt. In 2011 zal men verder vorm geven aan het Vlaams consultatiebeleid door het toepassen van aanbevelingen die voortvloeien uit het onderzoek over 'kwaliteitsvolle regelgeving door middel van geïntegreerde consultatie van belanghebbenden'.

Er wordt voortgebouwd op een degelijk beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek. Er bestaan wat dit betreft een aantal onderzoeksprojecten door universiteiten en er zijn ook de studies van het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (SBOV).

Het integriteitsbeleid zal ook in 2011 voortgezet worden. Een geactualiseerde deontologische code wordt ingevoerd en een Virtueel Bureau Integriteit Vlaamse Overheid wordt geïnstalleerd. De bedoeling is om de verschillende actoren (coördinator Integriteitszorg, IAVA, AgO, GDPB, afdeling Regelgeving, dienst Emancipatiezaken, de Vlaamse Ombudsdienst enzovoort) concreet en structureel te laten samenwerken. Er zal een meldpunt integriteitsschendingen worden opgericht en men zal onderzoeken in welke mate men de – reeds erg goede – Vlaamse klokkenluidersregeling nog kan optimaliseren, dit in overleg met de Vlaamse ombudsman. Een mogelijke optimalisatie is de uitbreiding van de regeling tot de lokale besturen.

De minister wil het innovatieklimaat binnen de Vlaamse overheid verder stimuleren. Hij verwijst naar de innovatieprijzen voor initiatieven die van de eigen werkvloer komen en die grote verbeteringen inhouden. De bestaande instrumenten worden in 2011 geëvalueerd met het oog op eventuele verbeteringen.

1.2.3. Een vernieuwend personeelsbeleid

Er wordt verwezen naar het nieuw sleutelproject 'Strategisch Personeelsbeleid', toegevoegd aan het project 'Slagkrachtige Overheid'. Het bestaande HR-instrumentarium wordt bijgestuurd. Personeelsbehoeften worden proactief in kaart gebracht en gekoppeld aan processen. De minister wil een beter zicht hebben op de evolutie van het personeel bij

de Vlaamse overheid. Het kader met betrekking tot de personeelsplanning wordt gekoppeld aan de ondernemingsplannen. Functieniveaumatrix zal personeelsbehoeften benaderen vanuit processen in plaats van diploma's of kennisdomeinen. Entiteiten die niet zijn aangesloten bij Vlimpers (Vlaams Intermodulair Personeelssysteem) zullen worden aangemoedigd om in te stappen in een geautomatiseerde data-aanlevering.

De minister vindt het aantrekken van talentvolle medewerkers een erg belangrijke uitdaging voor de overheid. Hij verwijst naar een project om niet nodeloos kandidaten voor gelijkaardige functies binnen de Vlaamse openbare besturen te hertesten. Er is een project elders verworven competenties (EVC). De federale overheid laat dit nu toe. Voor het bedrijfsleven is dit al langer het geval. Voor 2011 worden kwaliteitscriteria uitgewerkt voor alle selectoren die werken voor de Vlaamse overheid. Er wordt verder ingezet op het invullen van knelpuntfuncties en er zal verdere bekendheid worden gegeven aan testcentra voor ervaringsbewijzen.

De minister is van oordeel dat er inzake leiderschapscultuur nog progressie kan worden gemaakt. In 2010 was er een opleiding voor coachende vaardigheden. In 2011 wil men een werkwijze voor de mandaatevaluatie voor topkaders uittekenen.

De huidige situatie inzake interne personeelsmobiliteit is in kaart gebracht. In 2009 ging het om 110 mensen op een totaal aantal aanwervingen voor alle niveaus samen van 1547. Dit is dus niet bijster veel. Voor 2011 wil men werken aan een juridische basis om de interbestuurlijke mobiliteit te realiseren. Verder wil de minister het instrument 'herplaatsing' bijsturen. Dit instrument bereikt momenteel onvoldoende resultaat. Men heeft ook een beeld gemaakt van de vergrijzing en de te verwachten uitstroom binnen de Vlaamse overheid. Een belangrijke sleutel, met name de bepaling van de minimum pensioenleeftijd, ligt wel federaal. Heel wat ambtenaren vertrekken al op 60 jaar. Een en ander is financieel op termijn niet houdbaar. De minister wil bekijken welke maatregelen hij kan treffen om personeelsleden te stimuleren langer gemotiveerd en professioneel actief te blijven.

Competitieve arbeidsvoorwaarden worden gekoppeld aan een doordachte loopbaanstrategie. Men heeft ingezet op een jaarlijkse evaluatie van topambtenaren met gereduceerde kostprijs. In 2011 zal een onderzoek starten over de verschillen in arbeidsvoorwaarden tussen statutaire en contractuele personeelsleden. De evaluatie van de topambtenaren moet verder worden geëvalueerd.

De minister vindt het belangrijk om de loopbaanmogelijkheden binnen de Vlaamse overheid aantrekkelijker te maken. Mensen die zich tot expert in hun domein ontwikkelen, moeten aangemoedigd worden om bij de overheid te blijven. Zij moeten binnen de overheid boeiende uitdagingen kunnen blijven vinden.

In 2010 werd er samengewerkt tussen verschillende actoren die te maken hebben met welzijn, dit met het oog op een geïntegreerd welzijnsbeleid. Het gaat om het Departement Bestuurszaken, Jobpunt Vlaanderen, AgO, de arbeidsgeneesheren en de personeelsdiensten van de verschillende entiteiten. In 2011 wil de minister een strategisch plan over het welzijnsbeleid laten uitvouwen. De Gemeenschappelijke Dienst Preventie en Bescherming (GDPB) wordt formeel opgericht. Er komen nieuwe omzendbrieven met betrekking tot rookverbod, preventief alcohol- en drugbeleid, EHBO-beleid en onthaalbeleid voor nieuwe personeelsleden. Tot slot wordt het rugtrainingscentrum operationeel.

Het diversiteitsbeleid is verankerd in het doelstellingenpakket van de leidend ambtenaren. Het is hun verantwoordelijkheid dat het diversiteitsbeleid vorm krijgt en uitgevoerd wordt. De totaliteit van het aantal vrouwen binnen de Vlaamse overheid bedroeg in 2009 48,2%. Neemt men uitsluitend de ministeries, dan is het aantal vrouwen hoger dan 50%. Voor vrouwen in topfuncties geldt een streefcijfer van 33% tegen 2015. Momenteel zit men aan 24,6%. In 2006 was dat nog 16%, in 2007 17% en in 2008 21%. Voor vrouwen in het

middenkader geldt eveneens een richtcijfer van 33%. Het reële cijfer schommelt al enkele jaren rond de 25 à 26 procent, wat dus te weinig vooruitgang betekent. De minister zal het CAG op dit punt wijzen. Voor personen van allochtone afkomst geldt een streefcijfer van 4% tegen 2015. In 2006 zat men aan 1,1%, in 2007 aan 1,6%, in 2008 aan 1,8% en in 2009 aan 2%. Er is dus een gestage vooruitgang en het cijfer voor 2015 moet kunnen gehaald worden. Voor de personen met een arbeidshandicap zit men nog ver van het streefcijfer van 4,5% in 2015. In 2006 ging het om 0,6%, in 2007 om 0,8%, in 2008 om 0,9% en in 2009 op 1,1%. Er is dus lichte vooruitgang, maar te weinig. De minister zal het streefcijfer bijsturen want het huidige is niet haalbaar. Dat wordt ook door wetenschappers bevestigd. Bij de lokale besturen ligt het streefcijfer trouwens lager.

De personeelsregelgeving moet ondersteunend zijn voor een slagkrachtige overheid. De minister verwijst naar een nota met betrekking tot de verworven rechten van de federale ambtenaren die naar de Vlaamse Belastingdienst werden overgeheveld. In 2011 zullen de verschillende verlofstelsels inhoudelijk worden geëvalueerd. Het is de bedoeling de verlofstelsels meer te stroomlijnen en de cumulatiemogelijkheden te beperken. De vakbonden hebben al meegedeeld dat ze dit punt met argusogen zullen volgen. Het zal niet gemakkelijk zijn om hier een consensus te vinden. Men is er in het kader van de rechtspositieregeling van de OCMW's wel in geslaagd het aantal vakantiedagen van mensen die werken in de zorgsector, te beperken. Een gelijkschakeling met het gemeentepersoneel werd immers onbetaalbaar voor de OCMW-rusthuizen.

1.2.4. ICT en e-government

De minister verwijst nogmaals naar het meerjarenplan 'Slagkrachtige Overheid'. In 2011 wil hij de GDI- (geografische datainfrastructuur) en MAGDA-stuurgroep samenbrengen in een beleidsdomein- en bestuursgrensoverschrijdend forum. Hij wil tevens een initiatief ontwikkelen dat de status van dienstenintegrator voor elektronisch gegevensverkeer verankert binnen de Vlaamse overheid. Verder moet de werving van ICT-brugprofielen worden verzekerd en, waar dat kan, moet een wervingsreserve aangelegd worden voor projectleiders, analisten en architecten.

Het lopende ICT-contract is gedeeltelijk opengesteld voor lokale en provinciale besturen. Dat kan onder voorwaarde dat de afname van de dienst ook de doelstellingen van de Vlaamse overheid dient, bijvoorbeeld 'e-gov'. Het kan dus niet louter ter dekking van de eigen lokale noden. In 2011 wordt het gemeenschappelijk ICT-dienstverleningsaanbod uitgebreid en bijgestuurd met focus op integratie en schaalvoordelen op het niveau van de volledige Vlaamse overheid. Er komt verder een uitvoering van de overheidsopdrachten-procedure voor de gunning van nieuwe telefoniecontracten, waar naast de entiteiten ook de lokale besturen mee op kunnen inschrijven. De Vlaamse overheid treedt daarbij op als aankoopcentrale, met als bedoeling om een goedkoper aanbod te kunnen realiseren, dus ook voor de lokale besturen die dat willen.

De gemeenschappelijke infrastructuur zal verder worden uitgebouwd. Een eerste versie van een digitaal tekenplatform wordt gelanceerd. Losse gebruikers uit de Vlaamse overheid gebruiken regelmatig de e-mailoplossingen. Er lopen gesprekken met twaalf entiteiten van de Vlaamse overheid om oplossingen te integreren in hun toepassingen. Met Adobe worden onderhandelingen gevoerd voor een tweede licentie voor de lokale besturen. Voor de computerzaalactiviteiten stellen er zich in 2011 een aantal uitdagingen. Het gaat om consolidaties, het invullen van bijkomende behoeften en de vermindering van de CO₂-uitstoot. De verhuis van de Boudewijncomputerzaal wordt voorbereid en de mogelijkheden van het digitaal tekenplatform worden uitgebreid.

ICT en bedrijfsvoering worden geïntegreerd. De beste praktijken en modellen voor ICT-strategie en aligering worden ter beschikking gesteld van de leden van de strategische werkgroep BIA (business ICT alignment). In 2011 zullen de verzamelde modellen en beste

praktijken voor ICT-afstemming en -strategie worden omgezet in geïntegreerde en herbruikbare modellen. De BIA-werkgroep ‘gegevensdeling’ moet komen tot de optimalisatie van de gegevensdeling en het uitbouwen van een beleid over authentieke bronnen en moet zicht krijgen op kerninformatiestromen. Ook moet de inventaris van de gegevensbronnen vervolledigd worden. Men moet de stap kunnen zetten naar de lokale besturen en gebruik maken van authentieke databronnen. Dat levert enorme voordelen op voor de lokale besturen.

In 2010 werd een MAGDA-samenwerkingsverband opgericht. MAGDA heeft intussen flinke stappen vooruit gezet. In 2011 wil men een MAGDA 2.0 platform opzetten, waarmee verder de stap naar volwassenheid kan worden gezet.

De minister verwijst naar een aantal lopende e-governmentprojecten. Er is bijvoorbeeld een project om schoolattesten rechtstreeks aan de kinderbijslagkassen te bezorgen. Dat project loopt al sinds 2007. Hierdoor werden 250.000 papieren interacties overbodig gemaakt. Ook rond de studiebeurzen zijn projecten in volle ontwikkeling. Er zijn nog altijd problemen met het digitaal consulteren van inkomensgegevens. Men heeft nog altijd niet de toelating van de FOD Financiën om dat te doen. Moest dat wel kunnen dan zou men enorme vooruitgang kunnen boeken. In Vlaanderen zijn er bijvoorbeeld 49 inkomensgerelateerde subsidies. Als men die automatisch wil toekennen, moet men absoluut toegang hebben tot de gegevens van de FOD Financiën. CORVE bereidt alleszins de ontsluiting van authentieke bronnen met inkomensgegevens voor.

De minister streeft naar een groene ICT, bijvoorbeeld in de aankoopprocessen en het stroomverbruik van pc's. Groene ICT-elementen moeten worden meegenomen bij de planning van de herhuisvesting van het Boudewijngebouw en bijhorende serverruimte.

Men wil de ICT-dienstverlening uitbreiden naar de lokale besturen. De ondernemingsgegevens uit de kruispuntbank ondernemingen werden verrijkt met Vlaamse gegevens. De gegevens kunnen gebruikt worden door de lokale besturen. Het gebruikersbeheer voor lokale besturen is uitgerold in bijna de helft van de steden en gemeenten. Ook federale toepassingen kunnen gebruikt worden, bijvoorbeeld het aanvragen van rijbewijzen. In 2011 wil men verder inzetten op de uitwisseling van voor lokale besturen relevante gegevens die reeds binnen de Vlaamse overheid worden uitgewisseld. Het is de bedoeling om een geoplatform te lanceren, wat de lokale besturen toelaat om eenvoudig een geoloket te integreren in hun website, waarop ze bijvoorbeeld lokaal erfgoed of werken in uitvoering op een kaart kunnen weergeven.

De ICT-middelen worden kostenbewust, resultaatgericht en duurzaam beheerd. Het glasvezelnetwerk van de Vlaamse overheid wordt geoptimaliseerd op basis van de resultaten van de netwerkaudit van IAVA. IAVA stelde vast dat het netwerk onderbenut is.

1.2.5. Administratieve vereenvoudiging, kwaliteitsvolle regelgeving en proces- en informatiebeheer

De minister wil verder inzetten op administratieve vereenvoudiging. Vlaanderen werkt mee met het Europees vereenvoudigingsprogramma en is de enige overheid die ook een nulmeting heeft verricht. Op die manier heeft men een vergelijkingspunt en kan men berekenen wat er wegvalt aan administratieve lasten maar ook wat er bijkomt. Men maakt dus een scorebord dat men permanent kan raadplegen. Sinds de start in 2005 en rekening houdend met min en plus, heeft men een aanzienlijke lastenverlaging kunnen realiseren. Er is sprake van een saldocompensatie van min 51,817 miljoen euro. 2009 was een wat minder succesvol jaar met min 976.365 euro. Tijdens de eerste drie kwartalen van 2010 werd dan weer een saldocompensatiekrediet van min 11,3 miljoen euro gerealiseerd.

Voor 2011 wordt ingezet op een aantal projecten: de digitale bouwaanvraag, het project e-procurement, administratieve processen die rechten toekennen op basis van het inkomen

van burgers (hiervoor is men echter afhankelijk van de federale overheid), organisatiebrede inventaris met goede praktijken voor subsidies, juridische modelbepaling, richtlijnen met betrekking tot handhaving.

De minister stelt dat de kwaliteit en de toegankelijkheid van formulieren gestaag verbetert. 65% van de Vlaamse formulieren hebben intussen het kwaliteitslabel 'eenvoudig formulier'. In 2006 was dat nog maar 5%, in 2007 22%, in 2008 50%, in 2009 61% en op dit ogenblik dus 65%.

Voor wat de RIA betreft, verwijst de minister naar de gedachtewisseling van 26 oktober 2010 over het strategisch beleidskader voor betere regelgeving. In 2011 wil de minister samen met het Vlaams Parlement investeren in de proactieve opvolging van het Europees beleid en regelgeving. Het maken van impactfiches van ontwerpen van nieuwe Europese regelgeving zit nu nog in een proefstadium.

De minister wil de regelgevingsagenda transparanter maken en werken met zogenaamde 'roadmaps'. Er wordt eveneens werk gemaakt van een eenduidig begrippenkader voor Vlaamse regelgeving. Het netwerk van cellen wet kwaliteit wordt afgestemd op de EU-coördinatoren en op de formulierencoördinatoren.

Inzake procesbeheer moet aan kennisdeling worden gedaan. Hiervoor wordt een platform ontwikkeld en de uitwisseling van procesmodellen aangemoedigd. Het organisatiebeheer wordt geïntegreerd aangepakt. In 2011 wil men komen tot een betere afstemming tussen de verschillende instrumenten (RIA, leidraad organisatiebeheersing, richtlijn 'business continuity management').

De minister verwijst naar het project 'Interbestuurlijke Producten en Diensten Catalogus' (IPDC), dat tot doel heeft de generieke informatie van alle overheidsdiensten en producten op één platform te bundelen. In 2011 wordt de pilootfase voorbereid, terwijl de volledige uitrol in 2012 zal plaatsvinden. De minister verwijst nog naar het onderzoek dat volgend jaar zal gebeuren naar de mogelijkheid om Vlaamse rechtscolleges te laten samengaan in een overkoepelend Vlaams Bestuursrechtcollege.

Wat facilitair management betreft, moet er gestart worden met een vlottere gegevensdeling. Het Archiefdecreet wordt uitgevoerd. Hetzelfde geldt voor het actieplan 'tegen digitale alzheimer'.

1.2.6. Clustering van expertise inzake goed opdrachtgeverschap

Het top- en middenkader zal worden gesensibiliseerd voor veranderingsmanagement en het projectmanagement zal worden gestimuleerd als een volwaardige organisatievorm. De minister meent dat de Vlaamse overheid inzake cultuur nog sterke vooruitgang kan boeken.

In 2011 zal de hernieuwde open oproep worden geïmplementeerd en worden pools met ontwerpers en deskundigen beschikbaar, ook voor de lokale besturen.

In 2011 zal gestart worden met de opmaak van een tweede actieplan duurzame overheidsopdrachten 2012-2014. Er zullen duurzaamheidscriteria worden geformuleerd en een helpdesk uitgebouwd met betrekking tot duurzame overheidsopdrachten. E-tendering wil men voor de volledige Vlaamse overheid realiseren. De Vlaamse Regering heeft een rondzendbrief verstuurd met de aanbeveling aan al haar leidend ambtenaren om vanaf 1 juli 2011 alleen nog de elektronische procedure te gebruiken bij openbare aanbestedingen.

Met betrekking tot het facilitair management worden de basisgegevens van zowel voertuigen- als gebouwenpark geïnventariseerd. In 2011 wordt een nulmeting gedaan van de duurzaamheidsgraad van het voertuigen- en gebouwenpark. Er komt meer aandacht voor

duurzaamheid op het vlak van catering. Eveneens voorzien worden een raamcontract voor gecertificeerde, recycleerbare producten en een meer efficiënt en duurzaam hergebruik van roerende goederen.

1.2.7. Proactief vastgoed- en patrimoniumbeleid

De minister verwijst naar de inventarisatie van alle erfgoed binnen de portefeuille van het Agentschap voor Facilitair Management (AFM). In 2011 zal een nieuwe samenwerkingsovereenkomst worden ondertekend met de nieuwe Vlaamse Bouwmeester. Men wil een overkoepelende visie ontwikkelen over grenspostsites, een kader creëren voor een vernieuwd kunstopdrachtenbeleid en de integratie van kunst in overheidsgebouwen verder zetten. Er moet een rapportering komen over een zo groot mogelijk deel van het vastgoed van de Vlaamse overheid.

1.2.8. Facilitaire ondersteuning

Het AFM wordt gereorganiseerd zodat er een betere afstemming is van de verschillende activiteiten binnen het agentschap. De opgedane kennis in het kader van het VAC Leuven moet verder worden uitgediept in functie van komende grote verhuisprojecten.

Het facilitair management moet efficiënter en effectiever zijn. Men heeft alvast het 'investors in people' kwaliteitslabel voor effectieve en mensgerelateerde bedrijfsvoering behaald, evenals het Europees kwaliteitslabel EN 16001 voor energiemanagementsysteem en het 'smiley'-label voor voedselhygiëne.

In 2011 wil men de eerste facilitaire dienstenovereenkomsten met klanten (soort 'service level agreement') tot stand brengen. Verder wil men samenwerkingsverbanden aangaan met andere ondersteunende dienstverleners binnen de Vlaamse overheid.

Voor wat de lopende huisvestingsdossiers betreft, verwijst de minister naar de beleidsbrief. Een aantal uitdagingen zijn de handhavingscolleges in het Ellipsgebouw, de huisvesting van Vlabe (verkeersbelasting), de ingebruikname van het VAC Leuven, verhuis van diensten uit het Loodsgebouw in Antwerpen naar het IMALSO-gebouw op linkeroever, de onderhandelingen over de herhuisvesting van het Vlaams Verkeerscentrum en de verhuis uit het Boudewijngebouw.

1.2.9. Een overheidsbreed dienstenplatform

Het intranet zal verder ingeschakeld worden om de dienstverlening op een transparante manier te ontsluiten.

Er zal een sterkere organieke verankering komen van de Vlaamse Bouwmeester en van het Team van de Vlaamse Bouwmeester, dit in plaats van een decretale verankering. Er is in dit verband een pre-RIA uitgevoerd die tot de conclusie kwam dat het niet nodig is om tot een nieuw decreet te komen. Het kan geregeld worden via een besluit van de Vlaamse Regering.

1.2.10. Sterke partnerschappen voor maximale meerwaarde eindgebruiker

Voor wat het partnerschap met de lokale besturen betreft, verwijst de minister naar zijn toelichting bij de beleidsbrief Binnenlands Bestuur.

Op internationaal vlak worden de contacten en partnerschappen verder uitgebouwd en er wordt verder geïnvesteerd in prospectie en ondersteuning van internationale samenwerkingsprojecten.

Verder wil men een sterk partnerschap met de personeelsvertegenwoordiging waarborgen. Belangrijk in dit kader zijn de onderhandelingen voor een nieuw sectoraal akkoord.

Tot slot wil de minister in 2011 komen tot een samenwerkingsprotocol met de VGC op het vlak van ondersteunende diensten zoals personeels- en organisatieontwikkeling en e-government.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Tussenkomsst van de heer Marnic De Meulemeester

De heer *Marnic De Meulemeester* ondersteunt de minister in zijn voornemen om het aantal ambtenaren niet te laten aangroeien, door het personeel dat binnen vijf en vijftien jaar met pensioen gaat, niet te vervangen. Hoeveel middelen komen vrij als die doelstelling wordt gehaald? Open Vld wijst erop dat het aantal Vlaamse ambtenaren op zeven jaar tijd gestegen is van 38.000 naar 45.000. Dat is vooral te danken aan de externe agentschappen, met De Lijn en de VDAB als uitschieters, die samen goed zijn voor bijna 6000 extra ambtenaren. De Open Vld-fractie hoopt dat de minister erover zal waken dat de personeelsgroei daar niet escaleert.

Ook de lokale overheden wakkeren de groei van de publieke sector aan, door mensen in dienst te nemen voor de bijkomende taken en verplichtingen die zij opgelegd krijgen. Die discussie hangt nauw samen met het kerntakendebat en de planlasten. Als dit niet grondig wordt aangepakt, dreigt een maat voor niets.

Er zijn te weinig data om de efficiëntie van de Vlaamse overheid te vergelijken met die van andere Europese landen of regio's. De fractie van de heer De Meulemeester bepleit daarom een vergelijkend meetsysteem voor de prijs-kwaliteitverhouding van de geleverde overheidsdiensten. Zij bepleit ook het toestaan van uitzendarbeid bij de overheid, bij de vervanging van ambtenaren of tijdelijke vermeerdering van werk. Dit is bovendien sociaal gerechtvaardigd, want er zitten veel mensen uit kansengroepen tussen, die op die manier de kans krijgen om door te groeien naar een volwaardige baan.

De minister gewaagt in zijn beleidsbrief van onvolkomenheden in BBB, die tot evaluatie nopen. De richtlijnen die de dertien departementen naar de lokale besturen sturen, zijn niet altijd consistent. Welke maatregelen ter bevordering van de afstemming stelt de minister voor? Tot slot hoopt het lid op een snelle bespreking van het ontwerp van decreet over de planlastenverlaging in de commissie.

2.2. Tussenkomsst van de heer Kurt De Loor

De fractie van de heer *Kurt De Loor* is grote voorstander van het streven naar een efficiënte en effectieve overheid. In tegenstelling tot de vorige spreker vindt hij haar sociale resultaten belangrijker dan haar omvang. Het hogere aantal personeelsleden bij De Lijn, bijvoorbeeld, moet men zien in het licht van een verbeterde mobiliteit. De Scandinavische landen tonen dat efficiënte dienstverlening door de overheid een belangrijke factor is in de duurzame ontwikkeling van welvaart en welzijn.

Wat personeel en organisatie betreft, onderstreept het lid het belang van het aangekondigde strategisch plan welzijns- en aanwezigheidsbeleid. Hij waardeert de positieve benadering, want iedereen wint daarbij.

Op het vlak van werkgelegenheid moeten de overheden het voorbeeld geven. De contracten die zij aanbieden, moeten de mensen een toekomst geven. Voor de kansengroepen is een uitzendcontract geen beloning maar een straf. Zij betalen daarmee voor de tweede keer de rekening, nadat ze eerst al ondervertegenwoordigd waren bij het gewone overheidsperoneel.

De realisatie van de doelstelling voor personen met een arbeidshandicap is opgeschoven naar 2015. Het lid concludeert dat de Vlaamse overheid nog een lange weg te gaan heeft naar de evenredige arbeidsparticipatie, waarbij het personeel een afspiegeling is van de samenleving.

2.3. Tussenkomen van de heer Willy Segers

De heer *Willy Segers* is tevreden met de initiatieven van de minister die gericht zijn op de efficiëntie van besturen en organen. Zij brengen de realisatie van het belangrijke meerjarenprogramma 'Slagkrachtige Overheid' dichterbij. Binnen het personeelsbeleid waardeert hij het voorafgaande en nog steeds doorgaande studiewerk. Verder noemt hij als essentieel voor een adequaat personeelsbeleid de knelpunctfuncties, de elders verworven competenties, de onafhankelijkheid van Jobpunt Vlaanderen en de snelle homologatie van kwaliteitsvolle, buitenlandse diploma's.

Ook het streven om de beste mensen op de juiste plaatsen te krijgen zonder de diversiteit uit het oog te verliezen, verdient een pluim. De N-VA-fractie onderschrijft voorts de doelstelling over de integrale aanpak van de verdere informatisering. Een bijzonder pluspunt daarin is de aandacht voor ecologie.

Tot slot vermeldt de spreker de administratieve vereenvoudiging als permanente zorg. Kan de minister een stand van zaken geven over de nulmeting van de administratieve lasten door de verschillende ministers en over hun actieplannen met reductiedoelstellingen?

2.4. Tussenkomen van de heer Ward Kennes

De heer *Ward Kennes* informeert welke minder geslaagde punten de minister ontwaart in BBB die hij nu al wenst aan te pakken. Wat gaat hij doen met de entiteiten die volgens het Rekenhof niet passen in het BBB-stramien? Vervolgens treedt hij de minister bij dat de groeistop bij het overheidsperoneel niet mag leiden tot meer outsourcing, want dat veroorzaakt alleen een verschuiving in de begroting.

De heer Kennes vraagt naar de concretisering van het voornemen van de minister om het aandeel van managementondersteunende medewerkers en diensten met een derde te verminderen van 15,2% tot 10% tegen het einde van de regeerperiode. Hoeveel moet dat budgettair opleveren?

Hoeveel wil de minister inzetten op de expertfuncties voor de meer complexe opdrachten? Verder is het de heer Kennes niet duidelijk wat de verwijzing naar het Charter over politiek-ambtelijke samenwerking komt doen in de strijd tegen de verkokering tussen beleidsdomeinen. Het eerste beoogt immers verticale samenwerking, het tweede horizontale.

De realisatie van het meerjarenprogramma 'Slagkrachtige Overheid' verloopt volgens het lid nogal traag, als men heel 2010 nodig had om 'een eerste insteek' uit te werken. Is de minister het ermee eens dat die ambitie te laag ligt, in een tijd waarin Vlaanderen eigenlijk zit te wachten op een tabel met de concrete resultaten in euro's?

De minister zegt de interne planlast te willen verminderen, maar toch bereidt hij met het vernieuwde model van de tweede generatie beheers- en managementovereenkomsten het algemene gebruik van een ondernemingsplan voor. De heer Kennes vindt dat ironisch. Hij begrijpt de rol van die instrumenten in het kader van de responsabilisering, maar vreest dat de interne planlast veel tijd doet verloren gaan.

Vervolgens informeert hij welke entiteiten nog altijd niet in Vlimpers zitten, waarom dat zo is en over hoeveel vte's het gaat. Wat heeft het onderzoek over de snellere evaluatie van buitenlandse diploma's opgeleverd?

Wat het retentiebeleid betreft, wil het lid weten wat de minister, afgezien van de federale contacten, concreet zelf gaat doen om ambtenaren te stimuleren langer professioneel actief te blijven. De opheffing van de bestaande beperking in de valorisatie van privé-ervaring vindt de heer Kennes een goede zaak, maar heeft de minister al berekend hoeveel zij kost? Gaat het valideren van de functiematrix over het volledige honderdtal functies uit het sectoraal akkoord 2005-2007? Hoe gaat de minister omgaan met de verwachtingen van het personeel in een tijd van budgettaire schaarste? In dat verband vraagt het lid hoe de minister onderzoek wil voeren naar de verschillen in arbeidsvoorwaarden tussen statutaire en contractuele personeelsleden, en toch de kosten in de hand houden.

Vervolgens suggereert hij om bij de verhuizing van de computerzaal uit het Boudewijn-complex te kiezen voor een discrete opstelling in Vlaanderen in de plaats van Brussel, waar de ruimte duurder is. De heer Kennes blijft wel voorstander van een sterke aanwezigheid van het Vlaamse overheidsapparaat in Brussel.

Aangezien er maar dertien departementen zijn, lijkt het de spreker dat 22 cellen wetskwaliteit te veel van het goede is. Wat het archiefbeleid betreft, informeert hij of er nog overleg is met het Rijksarchief, dat in de beleidsbrief niet voorkomt. De aandacht voor het digitale archief is zeer terecht gezien de snelle verandering van besturingssystemen.

In verband met de Vastgoedbank wil de heer Kennes weten of ook de EVA's erin zitten. Heeft zij de ambitie om het hele Vlaamse overheidspatrimonium in kaart te brengen? Het lid stelt met plezier vast dat er schot komt in de huisvesting van de VAC's. Hij herinnert eraan dat hier al midden jaren 90 voor werd gekozen. Heel positief is ook de oplossing voor de preciaire situatie van het Vlaams Verkeerscentrum.

Aan de oprichting van een Vlaams bestuursrechtscollege is zeker behoefte. De heer Kennes vraagt of het de bedoeling is om tegelijk andere rechtscolleges af te schaffen.

2.5. *Tussenkomen van mevrouw Patricia De Waele*

De fractie van mevrouw *Patricia De Waele* vraagt in welke mate de minister de bestaande RIA gaat bijsturen. Welke baten zal de planlastenverlaging opleveren voor de lokale besturen? Zijn die al becijferd?

Een proactief vastgoed- en patrimoniumbeleid valt alleen maar toe te juichen. De vraag rijst waarom dat al niet veel eerder gebeurde. Worden daarbij ook de toegankelijkheid en het energieverbruik doorgelicht?

2.6. *Tussenkomen van de heer Marc Vanden Bussche*

De heer *Marc Vanden Bussche* vindt het letterwoord KNOOP fantastisch en waardeerde ook de ironische verwijzing naar de code-Lippens in het kader van deugdelijk bestuur. Voor het charter van dienstverlening heeft hij alle respect. Het lid vraagt of het kan uitgebreid worden naar de gemeenten.

De aandacht voor een preventief alcohol- en drugsbeleid is van enorm belang, onder meer voor de aanwezigheid op het werk. In dat verband rijst de vraag of ook geen aandacht moet gaan naar zelfmoordpreventie. Heel delicaat is het gehandicaptenbeleid. Het lid stelt vast dat het gevaar van toenemende beperkingen bij het ouder worden, als rem optreedt voor de bereidheid om mensen met een handicap in dienst te nemen. Het lid suggereert een vlottere overgang naar de ziekteverzekering.

De heer *Vanden Bussche* heeft woorden van lof voor het streven naar ICT-oplossingen en gegevensdeling. Dat kan de burger veel onnodige karweien besparen, bijvoorbeeld het herhaalde aanvragen en indienen van dezelfde attesten. Samenwerking tussen Vlaamse en gemeentelijke overheden op dit vlak is wenselijk.

Het lid weet uit ervaring dat uitzendarbeid een zeer dure oplossing is. Hij pleit voor sporadisch gebruik.

2.7. Tussenkomen van mevrouw Karin Brouwers

Mevrouw *Karin Brouwers* merkt op dat Bestuurszaken een belangrijke rol speelt in het aansturen van de mentaliteitsverandering bij de overheid in de richting van resultaats- en oplossingsgericht denken en ambtelijke samenwerking. Zij beseft dat het geen eenvoudige opdracht is, maar waardeert het statement in het begin van de beleidsbrief. Er moet niet alleen tussen maar ook binnen departementen meer worden samengewerkt. De CD&V-fractie ondersteunt volop initiatieven op dat vlak.

Als het totale aantal ambtenaren niet aangroeit en niet mag vervangen worden door middel van outsourcing, zullen meer taken moeten uitgevoerd worden door dezelfde mensen. Het lid dringt er daarom op aan de investeringen in ICT niet te verwaarlozen. Te veel besparen op dat vlak zal in de verdere toekomst tot problemen leiden.

Daarop vraagt zij of het gevaar niet bestaat dat diensten bij vervanging gaan kiezen voor hoger gekwalificeerde en dus duurere mensen. Bestaan op dit punt cijfers over de huidige vervangingen? Hoe wil de minister die vorm van kostenstijging in de hand houden?

Welke entiteiten halen maturiteitsniveau 3 niet? En hoe gaat de minister in 2011 het meldpunt administratieve lasten extra promoten? Het lid vermoedt dat veel klachten elders terecht komen.

2.9. Tussenkomen van mevrouw Annick De Ridder

Mevrouw *Annick De Ridder*, voorzitter, betreurt dat de heer De Loor zich neerbuigend heeft uitgelaten over uitzendarbeid. Die contracten zijn wel degelijk volwaardig. Het zijn juist voorbeelden van flexibele inschakeling, die de overheid als voorbeeld moet nemen.

Verder vraagt zij wat er juist gebeurt met de klachten die binnenkomen op het meldpunt administratieve lasten. Hoe is de verdeling van de klachten over burgers en bedrijven? Welk percentage werd verholpen? In het kader van e-government wijst mevrouw De Ridder op de administratieve verlichting die mogelijk is op het vlak van aanbestedingen. Kan de aanpak tot domeinen als ruimtelijke ordening uitgebreid worden?

3. Antwoorden van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

De eerste vraag is volgens minister *Geert Bourgeois* welke taken de democratie aan de overheid toevertrouwt. Dat debat speelt zich in elke sector af en het resultaat is uiteindelijk een politieke keuze, waarvan de waaier uiteenloopt van het Scandinavische model tot dat van de VS. Maar elke democratische keuze impliceert hoe dan ook de inzet van mensen en middelen. De efficiënte en effectieve aanwending daarvan door de overheid is waar het in Bestuurszaken om gaat, of het nu gaat om een bestel met weinig of een met veel overheidsbeslag.

Als men internationaal wil vergelijken, moet men zowel input als output bekijken, onderstreept de minister. Hij is bezig met een efficiëntieoefening om de huidige taken te vervullen met minder medewerkers. Hij wijst erop dat de samenstelling van de administratie, met zijn verdeling over vier niveaus, historisch gegroeid is. Daardoor zijn niet altijd de kwalificaties voorhanden die het internettijdperk vereist. Als de overheid met haar tijd mee wil evolueren, moet zij op dat vlak keuzes durven maken.

Er komen elke bestuursperiode ook nieuwe taken bij. Men nam daar voortdurend nieuwe mensen voor in dienst, in de plaats van – net als in de privésector – te kijken of men geen mensen van elders uit het bestaande apparaat kon verschuiven. Dat voor bepaalde, oude taken geen mensen meer nodig zijn, moet men immers ook durven zeggen. Voor andere zijn er door de informatisering minder nodig.

Het klopt niet dat mensen die uitstromen systematisch niet meer worden vervangen. De regering sprak wel generieke besparingen op de personeelskredieten af: 2,5% in 2010 en 4% in 2011. Daarbij werden ook de kredieten voor de endogene groei weggelaten. Resultaat is een gemiddelde schrapping van 6,1% van de personeelskredieten. Minder vervangingen is inderdaad een van de gevolgen, wat in sommige entiteiten tot een inlevering van 8% leidt, omdat de ambtenaren er gemiddeld ouder zijn. De minister wijst erop dat daarnaast nog bespaard wordt op de werkingskredieten. Hoeveel precies bespaard wordt op het personeel, kan men berekenen door de genoemde percentages te vermenigvuldigen met 115 miljoen euro per jaar, want zoveel beloopt 1% van de loonkosten van de Vlaamse overheid.

Vervolgens merkt hij op dat de cijfers die de federale overheid geeft over de stijging van het aantal Vlaamse ambtenaren niet zuiver zijn. Zij houden immers geen rekening met personeelstransfers tussen overheden. Zo zijn de lokale personeelsbestanden enorm gestegen ten gevolge van de federale politiehervorming. Dat zijn geen nieuwe ambtenaren, maar bestaande die naar een ander niveau gegaan zijn. Het is niet correct om ze mee te rekenen bij de federale overheid als besparing en bij de lokale als nieuwe indiensttredingen. In werkelijkheid zijn juist bij de federale overheid de personeelseffectieven serieus gestegen.

In Vlaanderen is dat in de vorige periode gebeurd bij Werk, De Lijn en Inburgering, als gevolg van nieuwe beleidsinitiatieven. Ook de huidige regering wil nieuwe dingen blijven doen en juist daarom bezuinigen op personeel. De minister bevestigt dat hij dit niet wil compenseren door outsourcing, wel door ICT. Het monitoren van dat soort contracten vergt ook sterke mensen in eigen huis. De ervaring leert dat outsourcen niet noodzakelijk goedkoper en efficiënter is.

Hij erkent dat het voor sommige entiteiten gemakkelijker is om met deze efficiëntieoefening om te gaan, dankzij de structuur van hun personeelsbestand, maar onderstreept dat ze overal en blijvend moet gebeuren. Voor de meting van de resultaten zijn inderdaad indicatoren nodig. In het kader van ViA worden alvast nulmetingen uitgevoerd op alle domeinen. Daarnaast zijn er de benchmarks van de OESO en andere internationale instanties. Er werden profielen gelanceerd om de lokale besturen te benchmarken.

Uitzendarbeid is een federale bevoegdheid. Het is dus de federale overheid die een uitvoeringsbesluit moet goedkeuren om haar bij de overheid toe te staan. Zij moet ook het zogenaamde Algemene Principes Koninklijk Besluit (APKB) wijzigen. De Vlaamse leidend ambtenaren zijn alvast vragende partij, evenwel niet om aan permanente outsourcing te doen, verzekert de minister. Het klopt dat collega's soms het werk van een tijdelijk afwezige kunnen overnemen, maar niet altijd. De procedure voor de werving van een personeelslid met een contract van bepaalde duur biedt in die gevallen geen evidente oplossing.

De BBB-operatie is gericht op depolitisering en grotere ambtelijke autonomie en responsabilisering, door middel van de scheiding tussen beleidsvoorbereiding en -ondersteuning (departementen) en beleidsuitvoering (agentschappen). Die autonomie leidt tot verkokering en tot een gebrek aan synergie tussen op zich te kleine diensten in verschillende beleidsdomeinen. Zij zouden meer moeten samenwerken. Toerisme Vlaanderen geeft het goede voorbeeld en hevelt zijn managementondersteunende dienst volledig over naar de Diensten voor Algemeen Regeringsbeleid. Op grond van een IAVA-studie wil de Vlaamse Regering op die manier tegen 2014 de 'overhead' terugbrengen tot 10%.

De veralgemening van de cultuur van de oplossingsgerichte ‘civil servant’ wordt bemoeilijkt door de verkokering. Daarom maakt de minister afspraken met het College van Ambtenaren-Generaal. Pas als dat geen resultaten oplevert, overweegt de minister andere maatregelen. Het zou te gek zijn dat de verschillende beleidsdomeinen elk hun eigen ICT ontwikkelen.

Het aanwezigheidsbeleid is gericht op het welbevinden op de werkvloer. Ook dat is een voorbeeld van het belang van een horizontale cultuur, houdt de minister zijn ambtenaren-generaal voor. De werknemers van de overheid moeten kennis delen, elkaar ontmoeten, elkaar verrijken, overleggen. De minister beseft dat die omslag niet gemakkelijk is, want veel Vlaamse ambtenaren zijn nog gevormd in de oude, federale, hiërarchische cultuur.

Voor de mensen met een arbeidshandicap bij de overheid werden veel maatregelen ontwikkeld zoals rendementsondersteuning, aanpassing van de werkplaats, stageplaatsen, en de creatie van deeltijds werk. Er is actief overleg van de dienst Emancipatiezaken met de VDAB en Jobpunt Vlaanderen. De minister wijst op een project van de dienst samen met de Gemeenschappelijke Dienst Preventie en Bescherming op het Werk en het Agentschap voor Overheidspersoneel, voor de re-integratie van mensen met gezondheidsproblemen. Er is ook een affichecampagne geweest over mensen met een handicap die volwaardig bij de overheid functioneren.

Elke entiteit kreeg specifieke streefcijfers opgelegd. Ondanks de vooruitgang, is realisme nodig, nuanceert de minister, maar er zijn ook diensten die beter dan gemiddeld scoren. Het streefcijfer van 4,5% is ondanks de inspanningen niet haalbaar tegen de vooropgestelde datum.

Innovatie is inderdaad belangrijk. Het overheidspersoneel moet aangezet worden tot creativiteit. Daarvoor dienen onder meer de Spitsprijzen die de minister invoerde.

Het meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid is een prioriteit. De Vlaamse overheid wil een voorloper zijn inzake groene ICT.

Gedetailleerde cijfers over de administratieve vereenvoudiging zijn op de website te vinden van de dienst Wetsmatiging. In 2010 bedroeg de waarde in Bestuurszaken -32.966 euro, in Onderwijs en Vorming +111.635 euro, in Welzijn, Volksgezondheid en Gezin -853.150 euro, in Cultuur, Jeugd, Sport en Media -758.672 euro, in Werk en Sociale Economie -8.882.000 euro, in Landbouw en Visserij -1.705.000 euro, in Leefmilieu, Natuur en Energie +724.000 euro, en in Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed +88.224 euro. In de niet genoemde departementen is het resultaat 0. Het totaal komt tot en met het derde kwartaal op -11.309.183 euro.

De minister merkt op dat kleine stijgingen verklaarbaar zijn door de invoering van nieuwe regelgeving. Daarom is de invoering van de compensatieregel zo belangrijk. Sinds 2005 werd voor meer dan 51 miljoen euro bespaard door administratieve lastenverlaging. De komende planlastenverlaging voor de lokale besturen is nog niet berekend. Vlaanderen is in Europa een voorbeeld met zijn nulmeting, zijn meting in min en plus, en zijn doelstellingen per beleidsdomein in het licht van de Europese actieplannen.

Voor de expertfuncties is er geen bijkomend budget. Maar er zijn nog departementen en agentschappen met disproportioneel veel ambtenaren van niveau C en D, vaak 50-plussers die als federaal ambtenaar begonnen zijn. Zij zijn niet geschikt voor beleidsvoorbereiding en voor ondersteunend werk zijn ze met te veel. De performantie zal verhogen door hen gedeeltelijk te vervangen door ambtenaren van niveau A en A2, die inderdaad duurder zijn. Die verschuiving is onvermijdelijk.

Het charter voor politiek-ambtelijke samenwerking is wel degelijk van belang in de strijd tegen de verkokering, omdat de minister die horizontaal wil aanpakken via afspraken met

het college van Ambtenaren-Generaal. Hij erkent dat de eerste voorstellen van het college te weinig beantwoordden aan de doelstelling van de regering om meer te doen met minder. Dat heeft voor vertraging gezorgd, maar anderzijds is het ook goed dat alle projecten doordacht worden. Dat betekent ook niet dat ondertussen niets is gebeurd.

Het is de bedoeling om de management- en beheersovereenkomsten te verbinden met de begrotingscyclus. Minister Muylers maakt een ontwerp van Rekendecreet op. De minister erkent dat BBB nogal wat papier oplevert, waar op termijn iets moet aan gedaan worden. Hij onderstreept wel dat dit een persoonlijk en geen regeringsstandpunt is.

Op dit moment vallen 15.000 personeelsleden onder Vlimpers. Zij werken in de ministeries, GO! en Toerisme Vlaanderen. Doel is om tegen het einde van de nieuwe beheersovereenkomst naar 20.500 te gaan, wat neerkomt op 75% van wie valt onder het sectorale akkoord van de Vlaamse overheid. Het is dus wel degelijk de bedoeling de overheidsrapportering verder te verbeteren, maar in de verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en eigen raad van bestuur kan men niet zomaar inbreken.

Toch vindt de minister dat de rapportering zodanig moet zijn dat zij toelaat om te zien of de hele overheid hetzelfde personeelsbeleid voert, efficiënt is, duurzaam werkt enzovoort. Hij noemt nog de overheidsgebouwen en hun energiegebruik, het wagenpark en het diversiteitbeleid. Hij wil daar in deze regeerperiode in het kader van BBB vooruitgang in boeken.

Er is al verschillende keren overlegd met Onderwijs over de elders verworven competenties. Vanuit hun kwalificatiestructuur werden een aantal functies binnen de Vlaamse overheid bekeken. Daar is het voorlopig bij gebleven. De minister wijst erop dat het APKB zodanig gewijzigd is dat de overheid voortaan wel een beroep kan doen op elders verworven competenties. Dit wordt thans vertaald in de Vlaamse regelgeving. De wijziging van het Vlaamse personeelsstatuut is al principieel goedgekeurd door de regering. Een omzendbrief met uitvoeringsmaatregelen wordt voorbereid, inclusief een model van portfolio en een handleiding voor de selectie. De onderhandelingen met de vakbonden over de tekst, die tot stand kwam in overleg met Onderwijs en Werk, lopen.

De federale overheid heeft de sleutel in handen van het uitstroom- en retentiebeleid. De minister is allang overtuigd dat gradueel moet gewerkt worden naar langere loopbanen, maar dat zou het gemakkelijkste gaan als de Vlaamse overheid zelf bevoegd was om geleidelijk de feitelijke minimumleeftijd voor pensionering op te trekken. Hetzelfde geldt voor de lokale besturen. Bij de stimulering van vrijwillig aanblijven heeft hij vragen. De meeste tweeverdieners grijpen de kans om op 60 met pensioen te gaan. De minister daagt de heer Kennes uit om hem suggesties aan de hand te doen.

Ook voor valorisatie van privé-ervaring wil hij gaan, al hebben de vakbonden daar vragen bij. Loopbanen zijn meer divers geworden. Zonder een degelijke regeling kan men voor knelpuntfuncties geen mensen uit de privésector aantrekken. De kostprijs daarvan valt thans niet te ramen, maar moet een onderdeel vormen van de personeelsbudgetten.

De vakbonden verleenden in de paritaire begeleidingscommissie een positief advies aan het ontwerp van functieniveaumatrix. De volgende stappen zijn verdere verfijning, de toevoeging van het middenkader en de regeling van zeer specifieke functies, die 10% uitmaken. De classificatie van de bestaande functies in de matrix leidt niet tot bijkomende kosten.

Voor de computerzaal bestaan diverse scenario's, binnen en buiten Brussel, al dan niet in een nieuw gebouw. De beslissing valt medio 2011. De voorkeur zou gaan naar een locatie buiten Brussel met het oog op 'business continuity' en risicospreiding bij rampen.

De keuze voor 22 cellen wetskwaliteit is gemaakt in 2004. De minister pleitte toen bij de regeringsvorming zelf voor het Canadese model met één centrale cel. Sommige werken zeer goed, andere minder. Sommige zijn zeer apart herkenbaar, andere hebben minder werk en zitten in de diensten. De coördinatie levert geen problemen op. De verregaande opleiding is gemeenschappelijk.

Er is inderdaad afstemming met het Rijksarchief nodig, erkent de minister. De verdere uitvoering van het Archiefdecreet wordt met de Rijksarchivaris besproken in december. Het is wel degelijk de bedoeling om ook de informatie van de EVA's op te nemen in de vastgoeddatabank.

Het samenbrengen van de bestuursrechtscolleges leidt zeker tot besparing bij onder meer de ondersteunende diensten zoals ICT en het secretariaat, en bij de vergaderruimte. Dit ligt in de lijn van een advies van de commissie Berx. De minister wil begin volgend jaar een principenota aan de Vlaamse Regering voorleggen. De operatie zal ook meer transparantie voor de burger opleveren.

Op de aanpak van de RIA gaat hij niet opnieuw in. Dat is al zeer uitvoerig besproken in de commissie. KNOOP is inderdaad een prachtig voorbeeld van de inventiviteit van de medewerkers.

Op het vlak van ICT en ontsluiting van databanken reikt de Vlaamse overheid de hand aan de lokale besturen. Ze werden alle geïnformeerd en een aantal gemeenten werkt al mee. Zij halen er winst uit. De verrijkte kruispuntbank ondernemingen in Waregem is een schitterend voorbeeld. Over de uitbreiding van de digitale tekenbank wordt, zoals gezegd, onderhandeld.

De studie van IAVA over maturiteit loopt nog. Begin 2011 gaat men daar meer zicht op krijgen. De doelstellingen zijn ingeschreven in de beleidsbrief.

De meeste klachten over administratieve vereenvoudiging lopen via het bekende federale meldpunt Kafka binnen. De minister zal een schriftelijke beschrijving van de verdere procedure aan de commissie bezorgen. Op het vlak van e-procurement is grote vooruitgang geboekt. Bedoeling is dit ook open te stellen voor de lokale besturen. De proefprojecten met e-tendering hebben goede resultaten. Vooral voor kmo's is dit een goede en minder dure manier om mee te doen met overheidsopdrachten.

4. Repliek van commissieleden en aanvullend antwoord van de minister

De heer *Marc Vanden Bussche* merkt op dat de doelstellingen van sociaal beleid niet altijd samenvallen met die van zuinige inzet van personeel. Daar moet men bij de metingen rekening mee houden. Daarbij komt dat lokale overheden door de hogere verplicht worden om mensen in dienst te nemen, zoals bijvoorbeeld cultuurcoördinatoren of archivariissen. Hij waarschuwt ook dat sommige gemeenten activiteiten onderbrengen in aparte vzw's, terwijl diezelfde elders voor rekening van de gemeente zelf komen, wat vergelijkende studies kan vertekenen.

Gemeenten worden soms jarenlang geconfronteerd met dezelfde weinig oplossingsgerichte ambtenaar. Het lid suggereert rotatie als mogelijke oplossing.

Het zou inderdaad goed zijn, mocht de Vlaamse overheid over de bevoegdheid van vaststelling van de pensioenleeftijd beschikken, want individuele motivering is een heel moeilijke opdracht.

Minister *Geert Bourgeois* is het niet eens dat mensen met een handicap altijd minder renderen, soms is het tegendeel het geval. Voor de gevallen waarin dat wel zo is, is er de genoemde regeling. Er is hier sprake van een vooroordeel, meent hij. Dat beseffen ook verschillende privébedrijven.

De heer *Marc Vanden Bussche* doelde eerder op mensen met een andere dan fysieke handicap, die lokale besturen in dienst nemen omdat men hun sociale situatie kent. Bij die mensen gelden ook andere dan efficiëntieargumenten.

Minister *Geert Bourgeois* begrijpt dat, maar ook in die gevallen is het zaak voor hun leidinggevenden het maximum uit die mensen te halen.

5. Moties van aanbeveling

Tot besluit van het debat over de beleidsbrief Bestuurszaken werden moties van aanbeveling schriftelijk aangekondigd door:

- de heren Willy Segers en Kurt De Loor, de dames Els Robeyns en Karin Brouwers en de heren Ward Kennes en Lieven Dehandschutter;
- de heren Marnic De Meulemeester en Marc Vanden Bussche en mevrouw Annick De Ridder;
- mevrouw Patricia De Waele.

6. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 (bevoegdheid Bestuurszaken van minister Bourgeois) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen tegen 1.

IV. TOERISME

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

1.1. Begrotingsmaatregelen Toerisme

Minister *Geert Bourgeois* verwijst voor de generieke besparingen naar zijn toelichting bij het beleidsdomein Inburgering en Integratie. Voor dit beleidsdomein zijn er specifieke bijkomende besparingen van 6 miljoen euro. Daarvan wordt 50.000 euro bespaard op het zendingsbudget, 445.000 euro op evenementen, en 100.000 euro op de ondersteuning van projecten voor de bevordering van het toerisme in het Zuiden. De belangrijkste kredietverminderingen zijn echter het gevolg van het wegvallen van eenmalige middelen in 2010: 57,2 miljoen euro voor de Koningin Elisabethzaal, 15 miljoen euro voor de herdenking van de Eerste Wereldoorlog, 7,4 miljoen euro voor het bedrag van de vastleggingsmachtiging van Toerisme Vlaanderen. Daarvan was 6,4 miljoen euro bestemd voor de eerste fase van de inhaaloperatie inzake jeugdverblijfinfrastructuur. Anderzijds werden er voor 11,5 miljoen euro bijkomende middelen toegevoegd voor de volgende fase van de jeugdverblijfinfrastructuur. Er waren ook 500.000 euro nieuwe investeringsmiddelen zonder specifieke bestemming.

Verder werden er 1.873.000 euro nieuwe middelen in Toerisme geïnvesteerd, deels om besparingen te compenseren en deels voor nieuwe beleidsaccenten. Concreet waren er de volgende generieke besparingen: er werd voor 50.000 euro gecompenseerd op de werkingsdotatie van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (KMDA); op het Kunststedenactieplan voor 41.000 euro, op het impulsprogramma Vlaamse Kust voor 109.000 euro. Die werden volledig gecompenseerd voor een totaal bedrag van 200.000 euro, zodat deze kredieten niet moeten inleveren ten opzichte van 2010. Hetzelfde geldt voor het programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de toeristische sector, dat bijna volledig werd gecompenseerd met 220.000 euro nieuwe middelen.

Het krediet voor de ondersteuning van evenementen met toeristisch belang en/of internationale uitstraling, werd verminderd door generieke besparingen met 70.000 euro, en specifieke besparingen met 271.000 euro, zodanig dat in totaal 341.000 euro besparingen worden doorgevoerd, en er voor 2011 een bedrag overblijft van 484.000 euro.

Minister Bourgeois zegt bewust te hebben gekozen voor besparingen op dit soort eenmalige initiatieven. Hij heeft geprobeerd de strategische toeristische plannen met effecten op lange termijn te vrijwaren. Vanuit dezelfde invalshoek vermindert het krediet voor ondersteuning van projecten voor de bevordering van het toerisme in het Zuiden met 100.000 euro, waardoor in 2011 een totaal krediet van 111.000 euro overblijft.

Tot slot wordt de werkingsdotatie van Toerisme Vlaanderen met 779.000 euro nieuwe middelen verhoogd zodat, na doorvoering van 338.000 euro generieke besparingen, de dotatie netto toch stijgt van 29.904.000 euro tot 30.345.000 euro in 2011.

1.2. *Beleidsbrief Toerisme*

Minister *Geert Bourgeois* somt ter inleiding de strategische en operationele doelstellingen op: de aantrekkingskracht en de belevingswaarde van de toeristische bestemmingen in Vlaanderen vergroten; het stimuleren van het toeristisch ondernemerschap; het realiseren van een krachtig marketingbeleid per macroproduct in functie van het verhogen van het economisch rendement; de volwaardige participatie aan toerisme voor iedere Vlaming mogelijk maken; de efficiëntie en effecten van het werk van de toeristische overheden verhogen.

De minister vraagt aandacht voor de positieve evolutie die zich in 2010 ook in de cijfers voor de eerste zeven maanden doorzet: de aankomsten zijn opnieuw gestegen met 6 procent en de overnachtingen met 4,3 procent. Vorig jaar was er een daling met respectievelijk 2,3 procent en 3,6 procent. De geleverde inspanningen lonen dus, de kentering is ingezet. Volgens de minister zijn de zware gevolgen van de crisis voorbij. Er is bovendien relatief weinig schade opgelopen omdat de binnenlandse markt het in die periode beter deed dan de vorige jaren.

1.2.1. *Strategische doelstelling 1. De aantrekkingskracht en de belevingswaarde van de toeristische bestemmingen in Vlaanderen vergroten*

- Impulsprogramma's

Het eerste impulsprogramma '100 jaar Groote Oorlog' 2014-2018 was in uitvoering in 2009-2010, met het projectsecretariaat en het kasteel van Esen. Daarbij worden drie niveaus betrokken: internationaal, Vlaanderen, provinciaal en lokaal. Er is een centrale projectgroep opgericht en voor de ondersteuning van infrastructuurprojecten is een bedrag van 15 miljoen euro vrijgemaakt. Het is de bedoeling om daarmee in 2010-2011 door te gaan. De minister wil de doelstellingen van het Wereldoorlog I-project verder uitvoeren, werken aan een open samenleving met internationale oriëntering, de internationale zichtbaarheid van Vlaanderen verhogen en het vrede-toerisme doen toenemen. Daarin zit een investeringsluik voor een bedrag van 15 miljoen euro voor het impulsprogramma Wereldoorlog I, met financiële ondersteuning via toeristisch-recreatieve projecten (TRP) en met uiteraard, zeker in de Westhoek, heel veel Wereldoorlog I-erfgoed dat daarbij is betrokken.

Er is verder een evenementieel luik. Er is een visienota evenementenbeleid in voorbereiding met een inhoudelijk referentiekader. Volgend jaar wordt ook werk gemaakt van de voorbereiding van de internationale toeristische marketing. Eerst wordt geïnvesteerd in de infrastructuur. Die vastleggingen gaan dit jaar gebeuren voor een bedrag van 15 miljoen euro en volgend jaar zullen nog meer vastleggingen volgen, maar dan in het reguliere programma TRP. Het is de bedoeling werk te maken van de vele evenementen waarvoor al op

vele plaatsen tal van ideeën zijn, niet alleen in West-Vlaanderen. Die evenementen zouden chronologisch moeten verlopen: Aarschot, Leuven, en zo tot in de Westhoek.

Wat de Vlaamse kunststeden en Brussel betreft, zijn in 2009-2010 drie nieuwe onderzoeksprojecten uitgevoerd: klantenbeheer, beheer van de toeristische data en recreatief verblijf- en dagtoerisme. Er is opnieuw, of voor het eerst, samenwerking en overleg met de Brusselse partners. Dat had onder andere betrekking op het project Tafelen in Vlaanderen, op het Kunststedenactieplan, op het strategisch beleidsplan en op het internationaal strategisch marketingplan.

Voor 2010-2011 is het de bedoeling om het impulsprogramma kunststeden te integreren binnen Toerisme Vlaanderen op basis van de evaluatie van het Kunststedenactieplan. Ook in die periode wordt er verdere samenwerking en overleg gepland met Brussel, met een herziening van de samenwerkingsovereenkomst. In Vlaanderen is er Brussel Internationaal – Toerisme en Congres (BITC). De huidige samenwerkingsovereenkomst is trouwens vervallen.

Wat de Vlaamse kust betreft, is in het voorbije jaar het impulsprogramma ontwikkeld en geënt op het strategisch beleidsplan voor de kust met een indicatieve projectenlijst en voor 2,026 miljoen euro vastleggingsmiddelen in 2010. Hetzelfde geldt voor het volgende jaar, met opnieuw 2,026 miljoen euro, toegespitst op investeringen, op ondersteuning van de sector en op evenementen en marketing.

Voor de Vlaamse regio's met toeristisch potentieel is er het voorbije jaar via TRP ondersteuning geweest van een aantal projecten, zoals de digitale infozuilen in Vlaams-Brabant, de onthaal- en bezoekerscentra in bijvoorbeeld Beersel, Lanaken, Ieper en Veurne, de toeristische ontsluiting van erfgoed, zoals bijvoorbeeld het Kasteel van Horst te Holsbeek, fiets- en wandelprojecten, met onder andere de Kempense Heide. De minister wil verder uitvoering geven aan het strategisch plan Toerisme en Recreatie Groene Gordel en Vlaamse Rand.

- Verder ontwikkelen van sterke productlijnen in Vlaanderen

In het voorbije jaar zijn vijftien nieuwe fietsvriendelijke verblijven erkend. Het fietsknooppuntennetwerk is volledig klaar. Het hele grondgebied Vlaanderen wordt nu bedekt met fietsknooppunten, met een totaal van 12.300 kilometer routes, en het kent ook steeds meer succes. Volgend jaar wordt het fiets- en wandelproduct verder ondersteund op verschillende manieren: met toeristisch-recreatieve projecten, tewerkstellingsprogramma's en impulsprogramma's.

In het voorbije jaar zijn erfgoedprojecten ontsloten met ondersteuning van Toerisme, zoals bijvoorbeeld het Paleis op de Meir te Antwerpen, C-Mine te Genk, de informatiegids voor het Kasteel van Horst in Holsbeek en de studie over het militair erfgoed op de Oosteroever in Oostende. Volgend jaar komt er een actieplan Toerisme en Erfgoed, dat mikt op de toeristische ontsluiting van het erfgoed en de toeristische vermarkting van ons erfgoed. Toerisme Vlaanderen maakt werk van dit actieplan. Er moet ook worden nagegaan of de plannen voor de Vlaamse Erfgoedtrust daarin kunnen worden ingeschakeld.

Het watertoerisme kreeg er het voorbije jaar vier recreatieve vaarlussen bij: in de Kempen, in de Westhoek, langs de Vlaamse kunststeden en een project 'varen met staande mast'. De samenwerkingsovereenkomst tussen Toerisme Vlaanderen en het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust is tot stand gekomen met als doel dat beide agentenschappen beter op elkaar worden afgestemd voor watertoerisme en -recreatie. In 2011 wil de minister een actieplan ontwikkelen ter promotie van de vaarlussen in het vaarseizoen 2011.

Het voorbije jaar is ondersteuning gegeven aan tal van onthaalinfrastucturen en bewegwijzeringsinitiatieven. De samenwerkingsovereenkomst tussen Toerisme Vlaanderen en de VDAB is tot stand gekomen met het oog op specifieke vorming en training voor toeristische medewerkers, ter ondersteuning van de diensten voor toerisme. De minister verwijst ook naar de samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en het Agentschap Wegen en Verkeer, voor het vernieuwen van de bruine borden langs de autosnelwegen. Er loopt nu, na aanbesteding, een onderhandelingsprocedure met de vijf geselecteerde kandidaten. Het Agentschap Wegen en Verkeer doet die aanbesteding.

Minister Bourgeois verwijst naar de resultaten van een tevredenheidsonderzoek over de infokantoren, waar een grote tevredenheidsgraad uit blijkt. De minister wil het komende jaar de visienota Toeristisch Onthaal bijwerken, de generieke Vlaanderenmodules implementeren, het Onthaalactieplan uitvoeren, een webcursus ‘klantgerichte communicatie’ uitvoeren voor de logiessector, een onderzoek voeren naar een onthaalbalie in het treinstation Brussel Zuid.

Het MICE-toerisme is afgelopen jaar succesvol geweest. Het Congresbureau Vlaanderen-Brussel heeft 124 aanvragen behandeld. Dat heeft in 2009 geleid tot meer dan 46.000 overnachtingen, of bijna 15 miljoen euro omzet. De vooruitzichten voor 2010 tonen een betekenisvolle groei.

Er was vorig jaar een belangrijke subsidie van 57,2 miljoen euro voor de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen. De timing is daar grosso modo de volgende: gunning begin 2012, ingebruikname van de zaal begin 2014. Er moeten nog een aantal zaken worden uitgewerkt vooraleer men tot aanbesteding kan overgaan.

Er wordt in 2010-2011 verder krachtig ingezet op het MICE-toerisme, met een MICE-actieplan. Ten gevolge van de acties die gevoerd zijn, zal in Brussel in de periode 2011-2013 de AidEx-beurs plaatsvinden, wat 15.000 overnachtingen of 5 miljoen euro zal genereren. Het Congresbureau Vlaanderen-Brussel heeft in 2009 deelgenomen aan tal van congresbeurzen en activiteiten. Er zijn in 2009 heel wat aanvragen behandeld, die geleid hebben tot veel boekingen, zowel in het Vlaamse als in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Er waren op 1 oktober 2010 al 76 dossiers bevestigd voor residentiële meetings. Er waren er 41 in behandeling. Van 25 wist men al dat ze gekozen hadden voor een andere bestemming. Die 76 positieve dossiers staan voor 60.000 overnachtingen, of een macro-economische omzet van 19.200.000 euro. Minister Bourgeois feliciteert het agentschap met dat goede resultaat.

Wat de eet- en tafelcultuur betreft, stelt de minister dat er het voorbije jaar tal van acties werden ondernomen met Tafelen in Vlaanderen. Er was een samenwerking met Toerisme Vlaanderen op het vlak van promotie, en met de Dienst Algemeen Regeringsbeleid en de Week van de Smaak. Verder was er ook de tweede editie van ‘The Flemish Primitives’. De opties voor volgend jaar zijn: verder gaan met de vzw Tafelen in Vlaanderen, met een versterkte en intensere samenwerking met Toerisme Vlaanderen en met meer aandacht voor internationale promotie van de logies, de steden, de horeca. Vlaanderen Lekker Land wil het komende jaar zestig verblijfsarrangementen promoten in Vlaanderen en gaat door met de verkiezing van de Ambassadeurs Vlaanderen Lekker Land.

- Evenementenbeleid

Het voorbije jaar zijn een aantal belangrijke evenementen met toeristisch belang en/of internationale uitstraling gesubsidieerd. Er is een thematisch Managementcomité Culturele Diplomatie opgericht door het Departement internationaal Vlaanderen, het Agentschap Toerisme Vlaanderen en het Vlaams Agentschap Internationaal Ondernemen enerzijds en het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, het Agentschap Kunsten en Erfgoed en het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen anderzijds. De

werking van het managementcomité zal worden opgevolgd en geëvalueerd. Het comité wordt ondersteund door een technische werkgroep. De bedoeling daarvan is om te zorgen voor onder meer een betere afstemming en betere promotie van het evenementenbeleid, alsook het tijdiger bezorgen van de evenementenkalender aan Toerisme Vlaanderen, zodat de marketing en de buitenlandkantoren daar tijdig op kunnen inspelen.

Volgend jaar zal ook het gevoerde beleid met betrekking tot toeristische evenementen worden geëvalueerd. Er zal een nieuw reglement worden uitgewerkt, waarbij de aanbevelingen die het Vlaams Parlement heeft geformuleerd naar aanleiding van het rapport van het Rekenhof, zullen worden opgevolgd.

1.2.2. *Strategische doelstelling 2. Stimuleren van het toeristisch ondernemerschap*

- Uitbouwen van sterke partnerschappen met publieke en private actoren

Vorig jaar waren er het internationaal strategisch marketingplan en het strategisch beleidsplan voor het toerisme in Vlaanderen. Het komende jaar zal vorm worden gegeven aan partnerschappen, op basis van dat strategisch beleidsplan en van het internationaal marketingplan. Het is de bedoeling dat dit in het voorjaar van 2011, in principe in februari 2011, af zou zijn.

- Uitvoering, evaluatie en handhaving van de toeristische decreten

Het Logiesdecreet is op 1 januari 2010 in werking getreden. Er is begonnen met het Vlaams Logies Informatie Systeem (VLIS) voor het aanvragen van de exploitatievergunning. In 2010-2011 worden de kinderziektes en schoonheidsfoutjes uit het systeem gehaald en wordt VLIS uitgebouwd en ook uitgebreid. Er komt ook overleg met Ruimtelijke Ordening, voor een oplossing voor een aantal problemen, zoals dat van de solitaire vakantie-woningen op het platteland.

Op basis van het Reisbureaudecreet werd er een vergunning verstrekt aan 299 reisbureaus en 250 bijkomende verkooppunten. Er werd een vergunning verstrekt aan 167 toeristische verhuurkantoren en 24 bijkomende verkooppunten. Volgend jaar worden het Reisbureaudecreet en de uitvoeringsbesluiten geëvalueerd.

- Sectorgerichte ondersteuning met betrekking tot professionalisering, vorming en innovatie

Vorig jaar werd de master Toerisme aan de Katholieke Universiteit Leuven ondersteund met 71.000 euro. Ook heeft Toerisme Vlaanderen off- en online opleidingen Marketingcommunicatie georganiseerd. Dat wordt steeds belangrijker: toeristen kopen immers steeds meer online. Het is de bedoeling volgend jaar samen met de VDAB een nieuwe web-cursus te lanceren over klantgerichte communicatie voor de toeristische sector.

Qua vorming werd in overleg met de VDAB een arbeidsmarktanalyse van de toeristische sector verricht. Er zijn ook vormingscursussen geweest voor gidsen en reisleiders. Volgend jaar worden die opleidingen voor gidsen en reisleiders voortgezet en wordt ook gekeken naar hun statuut.

Met betrekking tot innovatie was er het voorbije jaar veel aandacht voor de sociale media, Web 2.0 en het internet, met opleiding en vorming. De minister vindt het belangrijk te vermelden dat er in het najaar van 2011 in het kader van Vlaanderen in Actie (ViA) een rondetafelconferentie over innoverend ondernemerschap komt. Er wordt ook voort werk gemaakt van de integratie van de nieuwe media in de werking van Toerisme Vlaanderen.

Wat het dagtoerisme en de toeristische attracties betreft, is vorig jaar de Gids 365 Ontdekkingsdagen tot stand gekomen, met een financiële steun van de minister ten bedrage van

60.000 euro, en met distributie en promotie op de binnen- en buitenlandse markt. Volgend jaar zal voort worden samengewerkt met de vzw Toeristische Attracties. Ook zal er een pilootstudie over het dagtoerisme komen, met Toerisme Vlaanderen, het steunpunt en de provinciale toeristische organisaties.

Wat de horecasector betreft, is het de bedoeling volgend jaar een premiebesluit voor de hele logiessector tot stand te brengen. Het Departement internationaal Vlaanderen is volop bezig met de voorbereiding van dat besluit, dat tot nu toe alleen betrekking had op het kampeertoerisme en op de hotelsector. Het is de bedoeling om alle logiesvormen mee op te nemen in dat besluit.

Wat het kampeertoerisme, het kampeerautotoerisme en de vakantieparken betreft, houdt de herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen rekening met de resultaten van de RuiTeR-studie (Ruimte voor Toerisme en Recreatie). Dan gaat het over de behoefte aan bijkomende ruimte, dus de uitbreiding van de harde toeristisch-recreatieve elementen met 850 hectare. Het gaat echter ook over de zonevreemde toeristische functies. Dan gaat het over ongeveer 2000 hectare. De kustgemeenten werden ondersteund bij de opmaak van de ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de kampeerfunctie, in het kader van het Kustactieplan. Dat gebeurde door Westtoer.

Met betrekking tot de kampeerautoterreinen was er een doorbraak bereikt met de federale overheid, maar de val van de Federale Regering heeft verhinderd dat het koninklijk besluit voor de bewegwijzering, dat eindelijk klaar is, werd goedgekeurd. Dat is een oud zeer. De minister hoopt dat de volgende regering dat oppikt en dat de nieuwe minister van Verkeer niet vindt dat dit alles nogmaals moet worden bekeken. Voor de rest is er overleg met de sector over het aanslepende probleem dat er te weinig kampeerautoterreinen zijn en dat er klachten allerhande zijn over wildkamperen. De vraag is gesteld om nogmaals een oproep te doen aan alle publieke en private actoren, maar het is de privésector die moet investeren en het zijn de gemeenten die moeten instaan voor handhaving en controles. Die controles gebeuren nauwelijks of helemaal niet, aldus de minister.

Wat het plattelandstoerisme en de stedelijke gastenkamers betreft, heeft Toerisme Vlaanderen vorig jaar in samenwerking met Vlaanderen Vakantieland promotie gevoerd. Het is de bedoeling dit volgend jaar voor beide logiesvormen opnieuw te doen.

Wat het uitgaand toerisme betreft, is naar aanleiding van de vulkaanuitbarsting overleg met de sector gepleegd. Er is afgesproken dat voortaan jaarlijks overleg wordt gepleegd met de sector van het uitgaand toerisme.

1.2.3. Strategische doelstelling 3. Realiseren van een krachtig marketingbeleid per macroproduct in functie van het verhogen van het economisch rendement

De drie macroproducten, de kust, de kunststeden en de Vlaamse regio's, worden opnieuw centraal gesteld. Hierbij hoort een maximale integratie van de belevingsgerichte benadering. Hierdoor komen beide invalshoeken aan bod, terwijl de marketing toch per product kan gebeuren. Eind dit jaar moet het internationaal strategisch marketingplan worden afgerond. Dit plan moet in 2011 in actieplannen worden omgezet en moet in 2012 volledig operationeel worden.

Wat de uitzendkantoren betreft, meldt de minister dat het toeristisch kantoor in Kopenhagen, dat zich op de markten in Zweden en Denemarken moet richten, op 1 januari 2011 de deuren zal sluiten. Het is de bedoeling over te stappen op een online aanpak van de Zweedse en Deense markt. Dit kantoor had sowieso een minieme input en output. De beslissing is in het licht van de besparingen genomen, maar biedt tegelijkertijd interessante mogelijkheden. Het wordt nu mogelijk na te gaan wat de effecten zijn van een online aanpak op consumenten en sectoren in een markt met zeer uitgebreide internetpenetratie.

De minister merkt op dat in buurlanden als Nederland, Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk speciale consumentenacties zijn gevoerd. In het Verenigd Koninkrijk zijn die acties specifiek op het congrestoerisme toegespitst. Zo heeft het MICE-toerisme voor 45.000 overnachtingen gezorgd. In 2010 en 2011 worden die speciale acties in de vier buurlanden voortgezet.

Wat de secundaire markten betreft, zijn op de Italiaanse, Spaanse, Oostenrijkse, Deense en Zweedse markten marketingplannen uitgevoerd. Er is met luchtvaartmaatschappijen, waaronder Brussels Airlines en United Airlines, samengewerkt. De samenwerkingsmogelijkheden met een Japanse luchtvaartmaatschappij worden afgetoetst. Daarnaast is, naar aanleiding van de wereldtentoonstelling, een handelsreis naar Japan en China gemaakt. Deze aanpak wordt in 2011 voortgezet. De nieuwe marketingplannen zullen worden uitgevoerd. Er zal aandacht worden geschonken aan de kunststeden, aan Brussel en aan de topevenementen, die nog beter in het buitenland moeten worden vermarkt.

Wat de marketing in het binnenland betreft, vervult Toerisme Vlaanderen een coördinerende rol. De afgelopen jaar gevoerde campagne 'Vakantieplezier van hier' zal tot in 2012 blijven lopen. In verband met Vlaanderen Vakantieland komen er 'crossmediale' acties in het verlengde van 'Het mooiste dorp van Vlaanderen', 'Het strafste café van Vlaanderen' en 'Tournée Generale'. De formule 'Vlaanderen Vakantiecheque' zal volgend jaar blijven bestaan. Er zal echter met een private partner worden samengewerkt, die voor de volledige afhandeling zal instaan. Dit levert een besparing van 200.000 euro op. De website van Vlaanderen Vakantieland zal volledig worden vernieuwd. Daarnaast komt er een nieuwe crossmediale campagne.

1.2.4. Strategische doelstelling 4. Volwaardige participatie aan toerisme voor iedere Vlaming mogelijk maken

De minister streeft naar een betaalbaar aanbod voor mensen die in armoede leven. Wat het aantal mensen die aan Toerisme voor Allen hebben deelgenomen betreft, is afgelopen jaar een record bereikt. Meer dan 87.000 mensen hebben een beroep op de diensten van het Steunpunt Vakantieparticipatie gedaan. Dankzij de unieke pps-formule is de Vlaamse overheid erin geslaagd al die mensen te bereiken. De minister stelt dat die pps met relatief weinig middelen een enorm grote output in de armoedebestrijding genereert. De minister hoopt dit nog verder te kunnen uitwerken.

Daarnaast is aan het Calypso-programma van de Europese Commissie meegewerkt. Dit programma is bedoeld om de vakantieparticipatie van verschillende doelgroepen binnen het sociaal toerisme door middel van uitwisselingen tussen lidstaten of kandidaat-lidstaten van de EU te verhogen. Het is de bedoeling jongeren, ouderen, andersvaliden en families in armoede aan toerisme te laten participeren. Ook wil men de schoudermaanden, het toeristisch laagseizoen, proberen op te vullen en het Europees burgerschap te versterken.

In 2011 bestaat Vakantieparticipatie tien jaar en zal er werk worden gemaakt van de versterking van de werking, zodat nog meer mensen kunnen worden bereikt en een vakantie kunnen krijgen.

Er wordt verder gewerkt aan een toegankelijk aanbod voor mensen met een handicap en ouderen. Voor Polderwind in Zuienkerke is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met het Rode Kruis Vlaanderen om op het domein een zorghotel onder te brengen. Er werd al lang naar een nuttige bestemming gezocht.

Er is ook een actieplan 'Vakanties met zorg' met financiële en technische ondersteuning, met de ontwikkeling van toegankelijke infrastructuur en met toegankelijkheidsaanpassingen. Het plan wil in Vlaanderen een gedifferentieerd vakantieaanbod voor personen met zorgnood realiseren door de ontwikkeling van instrumenten en structuren. Dat betekent een aanbod voor jonge mensen, oudere mensen, individuele mensen, groepen, altijd

rekening houdend met de verschillende vormen van handicap en met de financiële mogelijkheden. Het aanbod is bestemd voor personen met een zorgnood, wat wil zeggen dat zorgondersteuning op de vakantiebestemming – medische zorg, assistentie, hulpmiddelen – eenvoudig verkrijgbaar is voor iedereen.

Volgend jaar moet het actieplan ‘Vakanties met zorg’ worden geïmplementeerd en zal het Infopunt Toegankelijk Reizen vormingssessies geven voor gidsen en reisleiders. De minister verduidelijkt dat de doorlichting en labeling van het toeristisch aanbod op vlak van toegankelijkheid wordt uitgebreid van het logiesaanbod naar infokantoren en toeristische recreatie.

Er is een ruimer aanbod voor jeugd en jongeren. In het voorbije jaar was er een financiële ondersteuning van de jeugdverblijven met subsidies van Toerisme voor Allen voor een totaalbedrag van 4.373.000 euro. Dat heeft geleid tot zeventien nieuwbouwdossiers met een stijging van de capaciteit voor jeugdverblijven met 1100 bedden.

De inhaalbeweging inzake jeugdinfrastructuur zal gebeuren met acht jeugdherbergen. In 2011 start de bouw in Kortrijk en Hasselt, in 2012 in Oostende en Brugge en later in Diest, Lier, Brussel en Brasschaat. Er is 30.992.618 euro vrijgemaakt voor de periode 2010 tot 2015. De vernieuwde jeugdherberg in Sint-Martens-Voeren is geopend en de taskforce Jeugdverblijven heeft het uitgediepte actieplan Jeugdverblijfscentra uitgewerkt.

Volgend jaar wordt werk gemaakt van de verdere uitvoering van de lopende initiatieven. De nieuwe jeugdinfrastructuur in Antwerpen zal worden geopend. De mogelijkheid om USE-IT te integreren in het gebouw van Toerisme Vlaanderen zal worden onderzocht.

In het voorbije jaar was er een heroriëntering van de animatiesubsidie ten behoeve van gezinnen met kinderen. Dat wordt operationeel vanaf 1 januari 2011 in de vakantiecentra. Het gaat over speeltuinen, kindersanimatie enzovoort. In 2011 komt er een extra analyse van het reisgedrag van gezinnen met kinderen binnen het tweejaarlijks onderzoek van het ‘Reisgedrag van de Belgen’ van het West-Vlaams Economisch Studiebureau. Er zullen maatregelen voor gezinnen met kinderen worden uitgewerkt.

In verband met het patrimoniumbeleid was er het voorbije jaar de startnota voor een actief en duurzaam patrimoniumbeleid met een algemene toekomstvisie, waarbij er werd gekeken naar de relevantie van het patrimonium voor het ‘Toerisme voor Allen’-beleid. Er werd ook nagegaan of het om een voorbeeldfunctie ging dan wel om een innoverend project. Er is er ook een nieuwe berekeningswijze tot stand gekomen van de erfpachtvergoeding van de jeugdverblijven op basis van de kostenstructuur en de verwachte minimumbezettingsgraad.

1.2.5. Strategische doelstelling 5. Efficiëntie en effecten van het werk van de toeristische overheden verhogen

- Herstructureren van het beleid op Vlaams niveau

Minister Bourgeois gaat kort in op de herstructurering van Toerisme Vlaanderen die tot doel heeft de drie kerntaken te vertalen. De eerste kerntaak is dat Toerisme Vlaanderen het toeristisch kennis- en innovatiecentrum voor Vlaanderen wordt. De tweede gaat over het doorvoeren van kennis en strategiegedreven marketing voor de bestemming Vlaanderen, waarbij de promotie en de imagovorming van Vlaanderen centraal staan. De derde gaat over het bieden van klantgerichte ondersteuning aan de toeristische sector. Volgend jaar vindt de implementatie van de herstructurering plaats en de aanpassing van de decreten.

In 2009 was er de publicatie ‘Toerisme in Cijfers’, de ontwikkeling van de toeristische satellietrekeningen door de studiedienst van de Vlaamse Regering en de meting van de economische impact van het toerisme. De minister heeft aan de Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR) gevraagd om op een objectieve manier de economische impact van het toerisme in kaart te brengen. Tot nu toe waren er daarvoor onvoldoende meetgegevens. Iedereen weet dat toerisme een belangrijke sector is en het is zaak om te meten teneinde te kunnen weten en een beleid te kunnen voeren. Dat Toerisme Vlaanderen een kennis- en innovatiecentrum wordt, slaat op het pure toeristische gegeven, het toeristisch ondernemen, de marketing en zo meer. De algemene data, de economische data, zouden bijeengebracht moeten worden door de DAR en de Studiedienst van de Vlaamse Regering. Daarover werden reeds goede afspraken gemaakt tussen Toerisme Vlaanderen en DAR.

In 2010-2011 komen er een aantal onderzoeken, onder meer naar het verblijfs- en het dagtoerisme in de kunststeden, het verblijfstoerisme in de Vlaamse regio's, de groene regio's, en de kust. Net als voor alle steunpunten komt er heel binnenkort een evaluatie van het Steunpunt Toerisme en Recreatie, waarvan de leiding zit bij de minister van Wetenschapsbeleid.

De subsidiekanalen bundelen en integreren in impulsprogramma's gebeurt onder meer in navolging van het rapport van het Rekenhof, door het Departement internationaal Vlaanderen. De minister wijst erop dat er al regelgeving ter zake bestaat en stelt dat hij al heeft opgesomd voor welke regelgeving ook een kader, een besluit wordt uitgewerkt.

Inzake duurzaam toerisme werd het voorbije jaar De Groene Sleutel uitgereikt aan 65 toeristische ondernemingen. Er is nu ook een Groene Sleutel voor attracties en er werd een studiedag georganiseerd over attracties. Volgend jaar wordt dat alles voortgezet.

- Afstemmen, overleggen en samenwerken met andere lokale besturen en partners

De minister verklaart dat de lokale besturen nauw betrokken waren bij de opmaak van het strategisch beleidsplan. Dat plan en het toerismepact vormen een aanzet tot de samenwerking met de lokale en provinciale besturen in het komende jaar.

- Strategisch beleidsplan

Het voorbije jaar werd gewerkt aan één overkoepelend plan dat alle bestaande plannen verenigt, zowel voor het inkomend, het binnenlands als het uitgaand toerisme. De startvergadering, met meer dan 150 organisaties, vond plaats op 22 april. Er waren werkgroepen en interviews van juni tot september. Er is een nieuwsbrief en een website voor suggesties. Er is de oprichting van een expertengroep voor inhoudelijke expertise uit de sector teneinde de maximale betrokkenheid van de sector te verzekeren.

Volgend voorjaar moet het strategisch plan gefinaliseerd worden. Dat moet leiden tot de opmaak van een toerismepact. Dat zal bepalend worden voor de taken en de werking van alle betrokken actoren, inclusief het agentschap Toerisme Vlaanderen en het Departement internationaal Vlaanderen.

- Flankerend beleid

Voor de herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zijn de voorbereidende besprekingen op regeringsniveau volop bezig. Minister Bourgeois heeft al gezegd wat de

besognes van het toerisme zijn. Destijds werd de RuiTeR-studie uitgevoerd om ervoor te zorgen dat ook aan de wensen van toerisme kan worden tegemoetgekomen.

Er werden samenwerkingsverbanden gesloten met vervoersmaatschappijen, onder meer met De Lijn.

Er is opvolging van en samenwerking met internationale organisaties, onder meer betreffende de Mededeling van de Europese Commissie over het nieuwe kader voor het Europees toerismebeleid.

Volgend jaar wordt een focus gelegd op duurzaam vervoer in toerisme en ook op de samenwerking tussen toerisme en cultuur enerzijds en erfgoed anderzijds.

2. Toelichting van de herstructurering van Toerisme Vlaanderen door de heer Peter De Wilde, administrateur-generaal van het agentschap

Bij zijn aantreden, ongeveer een jaar geleden, kreeg de heer De Wilde de opdracht om de herstructurering van Toerisme Vlaanderen voor te bereiden en uit te voeren. Hij heeft eerst een bevragingronde georganiseerd met mensen uit de sector. Er was veel studiemateriaal voorhanden. Allerlei audits hadden de zwakke plekken in de beheersmatige knowhow van het agentschap al blootgelegd. Uit grondige analyse bleek dat Toerisme Vlaanderen beschikt over een gerespecteerd potentieel aan vakkundige en gemotiveerde medewerkers, dat de verwachtingen van de sector ten aanzien van het agentschap heel groot blijven en dat niemand ontkent dat Toerisme Vlaanderen veel en nuttig werk levert.

Fundamenteel bleek er echter een veel te grote spanning gegroeid te zijn tussen het verwachtingspatroon van de sector en de rol die het agentschap vandaag speelt. De organisatorische versplintering bij het agentschap heeft zich ook vertaald in een strategische versplintering, zodat het eigenlijk niet meer duidelijk was wie waarmee bezig was en wat de kerntaken of de meerwaarde van het agentschap waren. Men is dan gaan graven naar de wortels en men heeft die ook gevonden.

De externe omgeving verwacht dat het agentschap aan toeristische kennisopbouw en kennisdistributie zou doen, dat het agentschap een sterke marketing en een professionele inzet van ondersteuningsinstrumenten toepast en dat alles is ingebed in een intern en extern gedragen transparante strategie. En daar komt het strategisch beleidsplan inzake het toerisme in Vlaanderen om de hoek kijken. Het vraagt een positieve en open bedrijfscultuur om die heroriëntering te schragen. Ook een intern organogram dat de relatie met de belanghebbende en de rechtspersoon verduidelijkt, is daarbij van belang.

De missie van Toerisme Vlaanderen bevat drie belangrijke pijlers: de toeristische bestemming Vlaanderen aantrekkelijker maken en actief promoten, de volwaardige participatie aan toerisme voor elke Vlaming mogelijk maken en de verdere professionalisering van de sector stimuleren. De eerste pijler draagt bij tot een duurzame ontwikkeling met het oog op meer economisch rendement. De tweede pijler heeft betrekking op een sociale doelstelling en is gericht op het verhogen van de vakantieparticipatie bij specifieke doelgroepen. De derde pijler draagt bij tot de eerste twee, namelijk de verdere professionalisering van de sector stimuleren.

Die drie pijlers zijn vertaald naar een aantal kerntaken. Ten eerste moet Toerisme Vlaanderen een toeristisch kennis- en innovatiecentrum zijn. Ten tweede moet het een kennis- en strategiegedreven gestroomlijnde marketingorganisatie zijn. De derde pijler is een klantgerichte dienstverlening.

Het is onrealistisch om vandaag nog te streven naar een volledige centralisering van alle kennistaken met betrekking tot het Vlaams toerisme. De maatschappij is grondig veranderd. We leven in een kennismaatschappij die eigenlijk een netwerkmaatschappij is gewor-

den en waar niet één bezitter van kennis aanwezig is, maar waar die kennis zich situeert in netwerken. Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse overheid moeten een rol opnemen in het voeren van de regie van die kennisgedreven innovatie in de toeristische sector, zowel bij de diverse overheidsspelers in de sector als bij de ondernemers.

De partners daarbij zijn het Steunpunt Toerisme en Recreatie, dat volgend jaar geëvalueerd zal worden. Intussen moet de stabiliteit en de kennisoverdracht worden gegarandeerd. Het agentschap doet dan ook al het mogelijke om de dataverzameling te garanderen. Dat heeft te maken met toeristische barometers, hotelbarometers enzovoort. De taken van het steunpunt inzake verspreiding van de kennis over trends en innovatie worden door Toerisme Vlaanderen in groeiende mate opgevolgd. Innovatie en trendspotting zijn heel belangrijk wanneer een regio over een paar jaren tot de top vijf wil behoren.

Er is volgens de heer De Wilde een grote kans op efficiëntiewinst en administratieve vereenvoudiging door het wegwerken van overlappende gegevensstromen in de kennisverzameling. Men moet ook de bereidheid tonen om particulier initiatief of onderzoeksprojecten te verlaten ten behoeve van gezamenlijke projecten op Vlaamse schaal. Dat betekent niet dat Toerisme Vlaanderen het warm water moet uitvinden. Er zijn ook heel wat partners op het terrein, zoals Toerisme Limburg, die heel goed werk leveren en Toerisme Vlaanderen winst kunnen opleveren.

Als tweede belangrijke pijler wil Toerisme Vlaanderen een kennis- en strategiegedreven gestroomlijnde marketingorganisatie zijn. Het promoten van Vlaanderen als bestemming en het bijdragen tot het imago van de regio staan centraal. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden die verduidelijkt moeten worden naar de belanghebbenden. De marketingprocessen moeten daarop afgestemd worden. De output van de kennisafdeling wordt de belangrijkste grondstof van het marketinggebeuren.

Er zullen twee afdelingen actief zijn: de marketingontwikkeling, en de marketing en internationale markten. De uitgangspunten zijn dat er sequentieel wordt gewerkt. Dat wil ook zeggen dat de activiteiten binnen Toerisme Vlaanderen een sequentieel verband vertonen. Als tijdens het vergaren van kennis ontdekt wordt dat de kennis lacunes vertoont en er bijgevolg investeringen nodig zijn, is promotie noodzakelijk. De acties die dan op het terrein worden gevoerd, leveren ook weer meer terreinkennis op.

De heer De Wilde wil maximaal inzetten op subsidiariteit voor de binnenlandse marketing van de Vlaamse toeristische producten. Hij zal met de partners die op de binnenlandse markt actief zijn, overleggen. Het blijft natuurlijk een kerntaak van Toerisme Vlaanderen om Vlaamse producten in het buitenland te versterken. Het moet ook meer en meer een kerntaak van de binnenlandse partners worden.

Een derde pijler is de klantgerichte dienstverlener. Er is een uitgebreid gamma aan ondersteunende instrumenten voorhanden om de ontwikkeling van kwaliteitsvolle toegankelijke en waardevolle toeristische producten actief te stimuleren. Het zou productiever zijn deze instrumenten op elkaar af te stemmen, zodat op de totale sequentie van de kennisopbouw kan worden ingezet. In de beleidsbrief staat trouwens dat een kaderdecreet voor instrumenten voor toeristische ondersteuning zal worden gerealiseerd. De overdracht van de uitvoering van de toeristische regelgeving vergt decretale aanpassingen.

Het is van belang het agentschap efficiënt te beheren en aan te sluiten bij het algemene traject van de Vlaamse overheid om ondersteunende diensten te managen. Toerisme Vlaanderen heeft als eerste de stap gezet om de ondersteunende diensten in een groter geheel te integreren, samen met de managementondersteunende diensten van de Dienst Algemeen Regeringsbeleid en het Departement internationaal Vlaanderen. Het traject is al opgezet en de hoop bestaat om tegen midden volgend jaar een concreet resultaat te realiseren.

Het is niet voldoende alleen maar de drie strategische pijlers te definiëren en het agentschap strategisch te beheren. Dat moet ook in een samenhangende strategische context gebeuren. De aansturing van het agentschap zal dus versterkt worden. Strategische planning en coördinatie rond kwaliteitszorg, performantiemeting, interne controle, budget en personeelsplanning zullen veel nauwer worden opgevolgd. De vertaling van de strategie naar de verschillende afdelingen en instrumenten wordt ook sterk bewaakt.

Dat levert een organigram op dat een zeer nauwe samenhang vertoont. Alle afdelingen en diensten zullen een bijdrage leveren voor de volledige missie. Taken die van andere entiteiten worden overgenomen, worden geïntegreerd in de werking, en de afdelingen en diensten zijn aangewezen op elkaar. Er is sequentieel een inhoudelijk verband tussen de verschillende delen van het nieuwe Toerisme Vlaanderen. Zo moeten trendwatching en analyse van de kennisafdeling de onderbouw vormen voor de marketingaanpak. En ervaringen op het terrein door de afdeling marketing en de sectorondersteuning moeten voeding bieden aan de strategische coördinatie en de kennisafdeling. Instrumenten die worden ingezet door de afdeling sectorondersteuning, moeten afgestemd zijn op algemene strategische lijnen en zo meer. Het uitvoeren van het strategisch beleidsplan Toerisme in Vlaanderen en het Toerismepact vormen samen met de beheersovereenkomst, de collectieve verantwoordelijkheid van alle afdelingen en diensten.

Los van de strategische ontwikkeling van het agentschap, verliep het interne functioneren binnen het agentschap problematisch. Verschillende interne audits hadden al gewezen op het potentieel om de werking intern te verbeteren. Het komt erop aan betere overleg- en adviesplatformen uit te werken, op het niveau van grote programma's en projecten in duidelijke en eenduidige aanspreekpunten te voorzien en op het niveau van de dienstverlening voor individuele klanten tot één loket te komen. Het agentschap moet kunnen beschikken over een overlegorgaan met de sector. Dat is niet bedoeld om top-down te werken, maar integendeel om te luisteren naar de sector. Toerisme Vlaanderen beschikt over het raadgevend comité, maar tot op heden richtte het zich alleen maar op het functionele aspect van het agentschap.

Het voorstel is om de rol van het raadgevend comité te expliciteren. Dat zal ook vertaald worden in het Herstructureringsdecreet. Het comité moet een strategische adviesrol krijgen. Uiteraard kunnen die adviezen van het raadgevend comité door het agentschap niet zonder gevolg naast zich worden neergelegd. Van zodra het in werking treedt, wordt dan ook verslag uitgebracht over de mate waarin en de wijze waarop het agentschap de adviezen implementeert in de beleidsuitvoering. Ook is het de bedoeling om na het sluiten van het toerismepact in het voorjaar 2011, een soort jaarlijkse staten-generaal van het toerisme te laten vormen, zodat er een ruimer gremium bestaat waaruit de leden van het raadgevend comité zouden kunnen worden gerekruteerd.

Naargelang het agentschap op bijna permanente of eerder tijdelijke actieterreinen actief is voor wat toerisme betreft, zal Toerisme Vlaanderen ook voorzien in de functie van aanspreekpunt via de zogenaamde macromanagers of projectmanagers. Het gaat niet om extra managers binnen het agentschap, wel om functies die aan medewerkers binnen het agentschap worden gegeven, zodat ze als gemachtigd, maar ook als eenduidig aanspreekpunt voor de sector voor bepaalde activiteiten zouden bestaan. Op termijn en in de loop van volgend jaar zal men tot een loket voor individuele dienstverlening komen. Momenteel zijn die dienstverleningspunten over individuele dossiers telkens aanwezig bij de dienst waar het dossier wordt behandeld. De directe lijn met de ambtenaar is uiteraard zeer nuttig zodra het dossier is gelanceerd. Dat betekent echter ook dat de dienstverlening zeer verkokerd is en dat de klant vaak geen zicht heeft op het totaal van de aangeboden diensten of over de stand van zijn dossier. Daar wordt iets aan gedaan via een meer gecentraliseerd eerstelijnsloket voor individuele dienstverlening.

De hele oefening inzake de bevraging van de sector en van mensen binnen het agentschap zelf enerzijds, en de strategische oefening over wat men inhoudelijk zal doen anderzijds, heeft tot een afweging geleid over de toekomstige rechtsvorm van het agentschap Toerisme Vlaanderen. Binnen de krijtlijnen van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid ziet de administrateur-generaal geen reden om van rechtsvorm te veranderen. Hij stelt voor dat het agentschap zijn rechtspersoonlijkheid behoudt. Een argument dat vaak wordt aangehaald om het agentschap een grotere verzelfstandiging te geven, is het feit dat men te weinig flexibel is in verband met het poolen van budgetten. Dat argument gaat echter niet op want op dit moment worden budgetten ook gepoold. Het feit dat daarmee in het verleden problemen waren, had te maken met de algemene vertrouwenscrisis rond het agentschap. Maar intussen is er grote vooruitgang geboekt.

De heer De Wilde besluit met de suggestie om een uitgebreidere toelichting te geven naar aanleiding van een bezoek van de commissieleden aan het agentschap zelf.

3. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

3.1. Tussenkoms van de heer Jan Verfaillie

De heer *Jan Verfaillie* vindt het jammer dat op de voorpagina van de folder een foto prijkt van een federaal gebouw. Het gaat immers over toeristische informatie over Vlaanderen.

De heer *Peter De Wilde*, administrateur-generaal Toerisme Vlaanderen, antwoordt dat het agentschap graag sterke beelden gebruikt waarmee men niet alleen de partners, maar ook de bezoekers tracht te charmeren. Het gerechtsgebouw is een groot succesnummer in de toeristische sector in Antwerpen. Het wordt in alle architectuurwandelingen en dergelijke opgenomen. Een dergelijk modernistisch gebouw koppelen aan cijfers, is volgens hem verantwoord.

De heer *Jan Verfaillie* verwijst naar de impulssubsidies voor de herdenking van de ‘Grote Oorlog’ in 2014-2018. Een aantal lokale besturen hebben in verband met hun ingediende dossier bijkomende informatie moeten verstrekken aan de diensten. De heer Verfaillie vraagt wat de stand van zaken is en wanneer de minister verwacht een beslissing te kunnen nemen.

De heer Verfaillie verwijst naar de cijfers van de evolutie van het aantal aankomsten en overnachtingen. Voor 2010 is er een stijging van zowel de aankomsten als overnachtingen. Heel wat toeristen bezoeken Vlaanderen voor het cultuurhistorisch patrimonium van wereldniveau. Hij vindt het jammer dat de minister de subsidies voor de onderhoudspremies voor openbare besturen heeft afgeschaft, wat te maken heeft met de bevoegdheid Onroerend Erfgoed van de minister. Dat betekent dat de lokale besturen in de toekomst hoogstwaarschijnlijk voor de onderhoudswerken van historische gebouwen minder inspanningen zullen doen dan in het verleden. Het alternatief is om een volledig renovatiedossier op te bouwen, maar dat betekent een veel langere tijd en minder vlot op de bal spelen bij kleinere problemen. Het zal voor de lokale besturen een kostprijsverhogende factor zijn, met als resultaat dat die minder inspanningen zullen doen om het patrimonium in goede staat te behouden. De heer Verfaillie wil de visie van de minister daaromtrent kennen.

3.2. Tussenkoms van de heer Marnic De Meulemeester

De heer *Marnic De Meulemeester* stelt voor het Kunststedenactieplan een lichte stijging vast in de begroting. Hij vindt het eigenaardig te lezen dat de Vlaamse kunststad een internationaal sterk merk kan worden. Ofwel heeft men de ambitie om van de Vlaamse kunststeden een internationaal merk te maken, ofwel niet. Het woord ‘kan’ vindt hij te weinig ambitieus.

Meermaals heeft Open Vld het gehad over de effectiviteit van de projecten en gepleit voor een evaluatie ervan. De heer De Meulemeester verwijst naar het verslag van het Rekenhof, dat onlangs onderwerp was van een actualiteitsdebat. Dat stelt net hetzelfde: er is geen duidelijke samenhang tussen de criteria die worden getoetst en de beleidsdoelstellingen. Ook de onvoldoende objectiviteit bij de beslissing welke projecten al dan niet betoelaagd worden, werd aangehaald.

Toeristische uitbouw, omkadering en promotie van de Ronde van Vlaanderen is een van de strategische projecten in het kader van Vlaanderen in Actie. De heer De Meulemeester vraagt onder welk project zich dat bevindt. De Ronde van Vlaanderen wordt verbreed naar koers en fiets, en dat moet worden geïntegreerd in componenten zoals bezoek aan attracties en musea en onderdorpelen in de Vlaamse eet- en tafelcultuur. Er is ook sprake van een gecoördineerde actie met wieregerkeke landen als Nederland, Italië en Duitsland. Voor deze nieuwe investeringsinitiatieven wordt niet in bijkomende middelen voorzien. De heer De Meulemeester vraagt vandaar enige concretisering van de nieuwe investeringsprojecten en wie deze bepaalt.

Voor het Centrum Ronde van Vlaanderen worden de kredieten licht teruggeschroefd. De heer De Meulemeester vindt het positief dat de Vlaamse overheid meewerkt aan de uitbouw van het centrum. Het is echter zo dat de attracties met een meerwaarde, zoals het Centrum Ronde van Vlaanderen, ondersteund blijven op ad-hocbasis. De spreker vindt dat dergelijke initiatieven structureel ondersteund moeten worden met het oog op meer vernieuwing en creatieve exploitatie, dit om de attractiviteit nog te verhogen. Voor een belevingsmuseum is het enorm belangrijk dat er regelmatig vernieuwingen aangebracht worden zodat dit internationaal nog meer uitstraling kan krijgen. Het voorstel is dus om deze toeristische centra decretaal te verankeren.

De heer De Meulemeester vindt het terecht dat de herdenking van de Eerste Wereldoorlog bijzondere aandacht krijgt. Voor 2011 is er in voorbereidende investeringen voorzien in toeristische infrastructuur en voorbereidende projecten. Midden 2010 werden er al vijf projecten geselecteerd. De vraag is welke er sindsdien geselecteerd zijn.

Verder vraagt de heer De Meulemeester hoeveel studenten er in de masteropleiding Toerisme, die sinds 2006 ingericht wordt door vier universiteiten en zes hogescholen, werden ingeschreven. Hoeveel behaalden er effectief een master in Toerisme? Is er onderzocht waar de afgestudeerden nadien aan de slag gaan?

Wat de beleidsbrief Toerisme betreft, merkt de heer De Meulemeester op dat het toerismebeleid een opeenstapeling is van plannen en impulsprogramma's. Er is sprake van een nieuw strategisch beleidsplan Toerisme 2020, van afzonderlijke strategische beleidsplannen, impulsprogramma's, een financieringsprogramma. Het is nog steeds niet duidelijk hoe die instrumenten op elkaar kunnen inspelen. In het voorjaar van 2011 zou het strategisch beleidsplan, een overkoepelend plan, gefinaliseerd worden. Dan kan gestart worden met het decretaal verankeren van de impulsprogramma's. Dat is trouwens ook de vraag van het Rekenhof. Het decretaal verankeren van deze impulsprogramma's komt echter niet voor in de regelgevingsagenda. Wat is de timing? De spreker is van mening dat het impulsprogramma toch al decretaal verankerd kan worden en vraagt wat de reden is waarom daarmee gewacht wordt.

Een belangrijk punt in de beleidsbrief is het verder ontwikkelen van sterke productlijnen in Vlaanderen, namelijk het fietsen, wandelen en ruiteren. Het fietstoerisme wordt steeds verder geoptimaliseerd. Zo zijn er het proefproject Limburg met oplaadpunten voor elektrische fietsen, erkenning van fietsvriendelijke bedrijven en de bewegwijzering. Het is positief dat het fietstoerisme verder ondersteund wordt. Volgens de beleidsnota 2009-2014 zou er ingezet worden op een volwaardig wandelproduct. Naar analogie met het fietsactieplan

zou Toerisme Vlaanderen de opdracht krijgen om een wandelactieplan op te stellen. Wat is de timing? Gebeurt dat pas nadat het strategisch plan voor het toerisme in Vlaanderen 2020 klaar is? Waarom wordt het opstellen van dat plan naar achteren geschoven? Naast het fietsactieplan vindt de spreker het wandelactieplan enorm belangrijk. Wandelen wint steeds maar aan belang in Vlaanderen en dat moet aangemoedigd worden.

Wat het watertoerisme betreft, stelde de beleidsnota 2009-2014 dat zowel het rivier- als het cruisetourisme volledig is afgevoerd. Dat stelt de heer De Meulemeester teleur. Nochtans kondigde de minister in 2008 actieplannen aan die in 2009 geïmplementeerd zouden worden. Dat is niet gebeurd. Volgens de spreker dient niet alleen de natuurbeleving centraal te staan. Het moet ook mogelijk zijn historische en toeristisch aantrekkelijke steden te bereiken via de waterwegen. Dat moet geactiveerd worden, zoals ook in Nederland gebeurt. De ondersteuning van het vaarnetwerk, zowel wat betreft de infrastructuur zoals onder meer de uitbouw van toeristische plezierjachthaventjes als de promotie, is primordiaal en dient te gebeuren in samenwerking bij voorkeur met de lokale overheden en eventueel in een pps-structuur. De toeristen die per motorjacht of met andere vaartuigjes Vlaanderen verkennen, hebben nood aan een watervaarplan waarop de toeristische bezienswaardigheden zijn aangeduid.

De visienota 'Toeristisch onthaal' werd door Toerisme Vlaanderen bijgesteld. Open Vld vindt dat positief. Er zijn ook resultaten merkbaar. Bovendien is het positief dat Toerisme Vlaanderen en het Agentschap Wegen en Verkeer een overeenkomst hebben gesloten om het project met betrekking tot de vernieuwing van de bruine borden langs de autosnelwegen samen te realiseren.

Het MICE-toerisme ging in 2009 met liefst 8,8 procent achteruit. Volgens het regeerakkoord zouden de marketingmiddelen voor het MICE-toerisme efficiënter worden ingezet en zou er een actieplan MICE-toerisme worden opgesteld. Open Vld vindt dat de congresfunctie uitdrukkelijk op de kaart moet worden gezet, rekening houdend met de economische crisis. Momenteel worden andere manieren van vergaderen in het leven geroepen in het kader van besparingen van de bedrijven. Hiermee moet rekening worden gehouden bij het bijsturen van het MICE-actieplan. Open Vld vraagt zich af wanneer de implementatie van het bijgestuurde MICE-actieplan zal gebeuren.

Volgens een brief van de Federatie van de Toeristische Industrie (FTI) – en de minister heeft vanmiddag het uitvoerige antwoord aan de FTI bezorgd – zou binnen het adviescomité de bespreking van de knelpunten van het Logiesdecreet aan de gang zijn. In de wandelgangen hoort men dat er heel wat knelpunten zijn met betrekking tot het besluit over de brandveiligheid. Open Vld vraagt zich af of de minister op de hoogte is van de knelpunten, of er iets aan wordt gedaan en wanneer. Hoewel er in september 2009 afspraken werden gemaakt met Toerisme Vlaanderen en de toeristische sector blijkt de communicatie over het Logiesdecreet onvoldoende. De heer De Meulemeester vraagt of er bijkomende maatregelen worden genomen.

Open Vld beaamt dat ICT een cruciale rol speelt, die het concurrentievermogen van de toeristische spelers bepaalt. De hamvraag is hoe er in de toekomst op een efficiëntere manier kan worden gecommuniceerd. Alle hoteliers, de provincies en de gemeenten hebben een website. Er is een wirwar aan communicatie. De communicatie dient meer gestroomlijnd te worden. Open Vld vraagt naar de visie van de minister om de nodige maatregelen te nemen.

De minister had in de opmaak van een nieuw binnenlands en internationaal strategisch marketingplan voorzien, dat afgerond zou zijn tegen 2010. De heer De Meulemeester vraagt naar de stand van zaken. Toerisme Vlaanderen zou dit plan implementeren en ver-

talen in actieplannen vanaf 2011. De campagnes zijn voor 2012. De heer De Meulemeester vindt dat er geen duidelijke lijn is in het marketingbeleid voor het buitenland. Kantoren worden gesloten, andere markten worden bewerkt door de inzet van virtuele promotie-instrumenten. Hij vraagt naar de algemene strategie van het marketingbeleid voor het buitenland.

Het doet de heer De Meulemeester plezier dat de administrateur-generaal toelichting heeft gegeven over de herstructurering van het toeristisch beleid op Vlaams niveau. Open Vld vindt een efficiënte organisatiestructuur voor Toerisme Vlaanderen noodzakelijk want vandaag is er te veel versnippering van bevoegdheden. Evenementenondersteuning is een bevoegdheid van de minister zelf, het Kunststedenactieplan van het Steunpunt Toerisme en Recreatie, de middelen van het Kunststedenactieplan zitten bij het departement Internationale Betrekkingen en het Impulsprogramma Vlaamse Kust zit bij een regie- en prospectiegroep. Open Vld stelt de responsabilisering voor van één agentschap voor alle taken en met duidelijke beheersopdrachten, zodat men op een efficiënte manier een toerismebeleid kan voeren. Daarom dient Toerisme Vlaanderen geresponsabiliseerd te worden voor visievorming en toeristische ontwikkeling.

De administrateur-generaal heeft gezegd dat hij bereid is een ruimer debat over de herstructurering van Toerisme Vlaanderen te voeren. De heer De Meulemeester zou het bijzonder interessant vinden om in de commissie hierover een diepgaand debat te organiseren met alle betrokkenen.

3.3. *Tussenkost van de heer Stefaan Sintobin*

De heer *Stefaan Sintobin* stelt vast dat het gevoerde beleid het afgelopen jaar wat onder vuur lag. Er was niet alleen kritiek van het Steunpunt Toerisme en Recreatie, maar ook van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV). Uiteraard was er ook het rapport van het Rekenhof, dat tijdens een actualiteitsdebat werd behandeld. Daarbovenop is er dan nog de kritiek van de FTI.

Wat het volgens de heer Sintobin moeilijk maakt om de beleidsbrief ten gronde te beoordelen, is dat tal van actieplannen worden aangekondigd, zonder dat men veel zicht heeft op implementatie. Hij bedankt de minister wel voor de gestructureerde beleidsbrief. Hij vindt het een goede methode om eerst de uitvoering van de beleidsopties 2009-2010 en daarna de beleidsopties 2010-2011 te schetsen. Dat maakt het voor de commissieleden makkelijker om de beleidsbrief te lezen.

Wat het grootschalige project '100 jaar Grote Oorlog' betreft, heeft de spreker de minister altijd gesteund. Bij het opstarten ervan had hij wel enkele vragen en opmerkingen. Maar men is op de goede weg. Hij verwijst daarbij naar het bezoek van sommige commissieleden en het Vlaams Vredesinstituut aan Verdun. Hij heeft de indruk dat de Fransen er niet wakker van liggen.

De heer Sintobin verwijst naar een schriftelijke vraag van mevrouw Poleyn aan minister Smet over de invulling in het onderwijs van het project '100 Jaar Grote Oorlog'. De spreker is van mening dat het overgieten van het project met een politiek correct sausje niet kan. Het ontstaan, het verloop en de afloop van de Eerste Wereldoorlog heeft volgens hem niets te maken met racisme, xenofobie enzovoort. Hij vindt het jammer dat er op die manier indirect getracht wordt om aan politiek te doen. De heer Sintobin herhaalt anderzijds zijn al eerder geformuleerde bemerking dat er te weinig aandacht wordt besteed aan het lot van de Vlaamse soldaat en de Vlaamse ontvoeringsstrijd.

Bij het bezoek van 23 en 24 april 2010 van de commissie aan de Westhoek kwamen een aantal knelpunten aan bod. De spreker vraagt hoe het zit met de ontsluiting van de verschillende sites, de parkeerproblemen, de mobiliteit, het aangekondigde onderzoek naar

een gezamenlijk ticketsysteem, de samenwerking met De Lijn en de NMBS, de hotelcapaciteit enzovoort.

Wat de kunststeden betreft, blijft de samenwerking met Brussel belangrijk. Dat knelpunt bestaat al langer dan vandaag. Hij bemerkt daar weinig of geen evolutie in. Soms blijft het moeilijk om inzake toerisme met mensen vanuit het Brusselse samen te werken.

Wat de Vlaamse kust betreft, is de heer Sintobin tevreden met de blijvende inspanningen. Hij vraagt wanneer de projecten geselecteerd worden.

Binnen het beleidsdomein Plattelandsontwikkeling is er een actieplan voor de paardenhouderij. Hij wil weten in hoeverre er overleg is gepleegd met dat beleidsdomein. Dat geldt trouwens ook voor de verdere ontwikkeling van het plattelands- en het hoefetoerisme.

Het onthaal op en de visibiliteit in de luchthaven van Zaventem is in het verleden al verscheidene malen aan bod gekomen. Er werd steeds gezegd dat er geen financiële mogelijkheden waren voor een bemande balie op de luchthaven van Zaventem. In de beleidsbrief leest de heer Sintobin dat er blijkbaar een samenwerking is met het Waalse Gewest inzake een gezamenlijke bemanning. Hij zou willen weten hoe dat wordt georganiseerd en gefinancierd.

Enkele jaren geleden heeft de heer Sintobin een schriftelijke vraag gesteld over het gebruik van het internet bij hotels in Vlaanderen. De minister had toen aangekondigd dat hij verscheidene initiatieven zou nemen om het gebruik van het internet te stimuleren. De heer Sintobin zou graag weten hoe het daarmee staat.

De kampeerautoproblematiek is een ander dossier dat al jaren aansleept. In een antwoord van de minister op zijn schriftelijke vraag staat dat “een volgend overleg met alle betrokkenen over de problematiek is gepland voor de tweede helft van november 2010”. Verder werd gesteld: “Op dit overleg zullen ook de studie van Toerisme Vlaanderen en de conclusies hiervan worden voorgelegd, toegelicht en besproken. Het doel van dit komende overleg is om alle betrokken partijen weer rond de tafel te brengen.”. De spreker wil weten of het overleg is afgerond en wat eventueel de resultaten waren.

In de beleidsbrief staat er maar één lijntje over het uitgaand toerisme. De heer Sintobin begrijpt dat het in eerste instantie de bedoeling moet zijn om zo veel mogelijk toeristen naar Vlaanderen te brengen. Men mag echter niet vergeten dat er heel wat mensen worden tewerkgesteld in de sector van het uitgaand toerisme.

De heer Sintobin verwijst naar de nieuwe ferryverbinding met Schotland sinds ongeveer een jaar. De minister zou inzetten op de promotie ervan. Hij vraagt of er al resultaten kunnen worden voorgelegd.

Wat de binnenlandmarketing betreft, vraagt de heer Sintobin of de gedrukte brochure van Vlaanderen Vakantieland in de toekomst blijft bestaan. Voor de herstructurering van het agentschap Toerisme Vlaanderen was Vlaams Belang net zoals iedereen vragende partij. De spreker zou graag een evaluatie hebben op geregelde tijdstippen, samen met alle actoren. Er was de laatste jaren een ernstig spanningsveld ontstaan tussen de verschillende actoren, en dat is een van de redenen waarom Toerisme Vlaanderen werd geherstructureerd. Hij vraagt of de herstructurering voor bepaalde personeelsleden concrete gevolgen heeft gehad. Is het personeelsbestand op hetzelfde niveau gebleven? Werden personeelsleden van de ene dienst naar de andere verplaatst?

3.4. *Tussenkost van de heer Lieven Dehandschutter*

De heer *Lieven Dehandschutter* verwijst naar de vermindering van het budget voor buitenlandse zendingen van 100.000 naar 50.000 euro. Daarmee geeft de minister het goede voorbeeld. Na de afslanking van de kabinetten wordt nu ook in bepaalde reizen het mes gezet.

Voor de ondersteuning van evenementen met toeristisch belang of internationale uitstraling, is er een halvering van het budget, namelijk van 825.000 euro naar 484.000 euro. Normaal gezien zou die besparing niemand mogen pijn doen omdat bij projectsubsidies de middelen niet zijn verworven. De heer Dehandschutter vindt het goed dat er nog een substantieel bedrag overblijft om innoverende projecten mogelijk te maken.

De heer Dehandschutter haalt aan dat er voor projecten voor de bevordering van toerisme in het Zuiden een vermindering is van 241.000 naar 111.000 euro. Mits een duidelijke visie en professionele aanpak kan het toerisme in ontwikkelingslanden een economische hefboom zijn die aan belang zal winnen, met op termijn positieve effecten voor werkgelegenheid, handel en economische groei. Met het budget dat wordt ingeschreven, zal de minister als vertegenwoordiger van de Vlaamse overheid projecten ondersteunen in verband met capaciteitsopbouw inzake duurzaam toerisme in het Zuiden. Daarbij wordt gedacht aan de opmaak van strategische beleidsplannen, de uitbouw van lokale toeristische diensten of jobcreatie in de toeristische sector.

Voor Toerisme Vlaanderen is er zowel een dotatieverhoging als een besparing. De dotatieverhoging met 779.000 euro heeft betrekking op onder andere het buitenlandkantoor in Tokyo, de oprichting van een Scandinavian Desk in Brussel, het honoreren van de stijgende vraag bij het Steunpunt Vakantieparticipatie en de opleiding hulpverlening binnen het kwaliteitskader gidsen en reisleiders.

Er wordt dus ook bespaard, vooral via efficiëntieoefeningen. Toch stelt de spreker vast dat Toerisme Vlaanderen een nieuwe dynamiek kan krijgen.

In verband met de beleidsbrief verwijst de heer Dehandschutter eerst naar het project ‘100 jaar Grote Oorlog’. Dat project omvat veel meer dan het toeristische aspect, er zijn ook culturele en educatieve aspecten aan verbonden. Als coördinerend minister heeft minister Bourgeois er een cruciale verantwoordelijkheid in. Het voorbije jaar werd al heel wat voorbereidend werk geleverd. Er is sprake van een driedelige projectstructuur: internationaal, Vlaams en provinciaal-lokaal. Daarmee wordt aangegeven dat het project uiteraard vooral in West-Vlaanderen is geconcentreerd, maar door alle Vlamingen mee kan worden beleefd.

Via de lokale invalshoek kunnen in alle steden en gemeenten initiatieven worden genomen aan de hand van de lokale oorlogsmonumenten. Er is mogelijkheid om organisaties zoals de Vlaamse Vredesvereniging VOS (Vlaamsbewust Open pacifistisch Sociaal bewegen) erbij te betrekken. Men kan kijken naar de namen die op die monumenten staan en in de herinneringen van oud-frontsoldaten die in dagboeken zijn bijgehouden naar hun evolutie kijken. Er kan bijvoorbeeld worden nagegaan hoeveel soldaten zich als Belgisch vrijwilliger hadden gemeld in de zomer van 1914 en als Vlaamsbewust oud-strijder zijn teruggekeerd.

De heer Dehandschutter meent dat dat project ook past in de bevoegdheid van de minister voor Onroerend Erfgoed. Het is een goede zaak voor het project dat hij die twee verantwoordelijkheden combineert.

In 2011 wil de minister een visienota over het evenementenbeleid uitwerken met een aantal parameters: de historisch-chronologische parameter, de geografische toewijzing, de the-

matische benadering en de doelgroepenwerking. De heer Dehandschutter zal de minister in die initiatieven blijven steunen.

Het verheugt de heer Dehandschutter dat de stad Brussel bereid is in te stappen in het Kunststedenactieplan. Hij geeft de minister een pluim omdat die deze mentaliteitswijziging heeft kunnen bewerkstelligen.

De spreker wijst erop dat de minister ten aanzien van de kust en de Vlaamse regio's met toeristisch potentieel, wil evolueren naar impulsprogramma's. Hij is tevreden met de keuze voor dit nieuwe instrument en hoopt dat dat zal zorgen voor nieuwe stimulansen ten aanzien van de toeristische projecten van die beleidslijn.

Sinds de lente van 2010 is heel Vlaanderen bewegwijzerd met het fietsknooppuntennetwerk. Het gaat om liefst 12.300 kilometer. Het is een enorm succes, veel groter dan de verwachtingen. De spreker hoopt dat de Vlaamse overheid de nodige inspanningen zal doen om dat netwerk te onderhouden.

Sinds 1 mei heeft Vlaanderen samen met Wallonië en Brussel een balie op de luchthaven van Zaventem, zodat voor wie Vlaanderen binnenkomt, heel zichtbaar wordt dat hij of zij niet alleen in België of de Brusselse Rand binnenkomt, maar ook in Vlaanderen. De minister overweegt een soortgelijk onthaal in het internationaal treinstation van Brussel-Zuid. Dat is een goed initiatief, omdat heel wat buitenlanders per trein aankomen.

Het Logiesdecreet zorgt ervoor dat er voortaan slechts met één overkoepelende regelgeving moet worden gewerkt voor alle vormen van toeristische verblijfsaccommodatie. De heer Dehandschutter noemt dat een goede zaak, want zo heeft men een duidelijk juridisch kader voor de hele sector.

De heer Dehandschutter wijst er in verband met de buitenlandmarketing op dat het aantal overnachtingen in Vlaanderen in 2009 met 2,3 procent is gedaald. Dat is niet te verwonderen omdat dat jaar onmiddellijk aansloot op de internationale crisis in de herfst van 2008. Daarom is het volgens hem van belang dat marketingcampagnes om Vlaanderen op de kaart te zetten, worden geïntensifieerd. Hij is blij dat Toerisme Vlaanderen het volgende jaar specifieke acties plant om daar werk van te maken.

Hij stelt vast dat het Steunpunt Vakantieparticipatie goed werk levert. In 2008 deden bijna 73.000 mensen er een beroep op, in 2009 waren het er 87.000. Het is dus verantwoord dat de middelen daarvoor toenemen.

In mei 2010 heeft de Vlaamse Regering de nota 'Inhaalbeweging jeugdverblijfsinfrastructuur' goedgekeurd waardoor er acht jeugdherbergen binnen de komende vijf jaar worden gerealiseerd, met gedifferentieerde ondersteuningsmechanismen. Ook dat juicht de spreker toe.

De herstructurering van Toerisme Vlaanderen is door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Het voorstel voor een nieuw Toerisme Vlaanderen kwam er op basis van een grondige analyse van het agentschap. De spreker verwijst naar de drie kerntaken van het agentschap: uitbouwen van een toeristisch kennis- en innovatiecentrum voor Vlaanderen, voeren van een kennis- en strategiedreven marketing voor de bestemming Vlaanderen en bieden van klantgerichte ondersteuning van de toeristische sector. De minister wil daar een aantal structurele maatregelen aan koppelen. De heer Dehandschutter is heel tevreden over de gekozen beleidsopties. Die zullen leiden tot een betere taakafpraak tussen Toerisme Vlaanderen en het departement.

3.5. *Tussenkost van mevrouw Patricia De Waele*

Mevrouw *Patricia De Waele* is enthousiast over de initiatieven die in het verleden al zijn genomen en staat open voor elk initiatief dat in de toekomst zal worden genomen. Ze wil wel graag een antwoord op een aantal merkwaardigheden. Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat er in 2010 een gestage groei van de toerismecijfers in Vlaanderen is. Mevrouw De Waele wil weten of er nagegaan is of die groei uitsluitend te wijten is aan de inspanningen op het vlak van toerisme. Als er sprake is van een gestage groei, is het mogelijk dat het niet leveren van de inspanningen maar een heel minieme impact heeft op die output. Ze denkt dat prognoses of differentiale berekeningen daarbij een hulpmiddel kunnen zijn.

De spreekster merkt ook op dat de kust er op achteruitgaat. Dat blijkt zowel uit het aantal logies als uit het aantal geboekte overnachtingen in Vlaanderen. In een periode van een tiental jaar is er over de hele lijn een achteruitgang. Hoe kan men nagaan welke investeringen er nodig zijn om het niveau van een aantal jaar geleden te evenaren? Hoe komt het dat het kusttoerisme achteruitgaat?

Mevrouw De Waele was blij te lezen dat er in de beleidsbrief ruimte is voor het verder ontwikkelen van sterke productlijnen in Vlaanderen, onder meer fietsen, wandelen en ruiteren. Ze vestigt graag de aandacht op de paardensport in Vlaanderen. Ze is er van overtuigd dat de paardensport heel wat te bieden heeft, heel wat toerisme kan aantrekken en mensen veel plezier kan bezorgen, maar ook en vooral een economische meerwaarde kan betekenen. Het enthousiasme van mevrouw De Waele over het feit dat de minister het ruiteren verder wilde ontwikkelen, werd echter snel getemperd toen ze merkte dat er in de beleidsbrief nauwelijks een zin aan werd gependend. Men wil naar het model van fietsen wandelpaden een vernieuwde richtlijn van bewegwijzering voor ruit- en mentoerisme ontwikkelen. Dat is echt onvoldoende om de paardensport op een waardig niveau te tillen. De spreekster heeft de indruk dat het Waals Gewest Vlaanderen met een heel hoge snelheid aan het voorbijsteken is. Dat kan voor de minister een aanmoediging zijn om de ogen te openen voor de belangrijke paardensport. Die sport valt onder de bevoegdheid van Landbouw en dus van minister-president Peeters. Meer overleg daarover is dus noodzakelijk.

Internationale evenementen en de horeca krijgen in de beleidsbrief de volle aandacht. Mevrouw De Waele wijst erop dat de renpaardensport in het verleden een meerwaarde heeft betekend in de horeca, in de verhuur en in de internationale aantrekkingskracht. De sport wordt aanzien als een heel belangrijk aantrekkingspunt.

De evolutie van het toeristische logiesaanbod wordt in evenwicht gehouden door een belangrijke uitschieter, namelijk de inspanningen van de stad Mechelen. Mevrouw De Waele vraagt zich af of Mechelen zelf zoveel inspanningen heeft gedaan, dan wel of Vlaanderen dat voor Mechelen heeft gedaan. De vraag is waarom er zulke uitgesproken inspanningen gebeurd zijn. Waar zou Vlaanderen staan op het vlak van het toeristische logiesaanbod, mocht Mechelen niet zo'n positieve cijfers hebben? Wat wil de minister daaraan doen?

3.6. *Tussenkost van de heer Jan Durnez*

De heer *Jan Durnez* heeft vragen over het impulsprogramma '100 jaar Grote Oorlog'. Om dat impulsprogramma uit te voeren is het essentieel een aantal stedenbouwkundige vergunningen bij elkaar te krijgen en die tijdig aan te vragen. De vraag is of de minister er samen met minister Muylers van Ruimtelijke Ordening voor kan zorgen de erfgoedlandschappen op te nemen binnen de af te bakenen agrarische en natuurgebieden. Dat kan een eerste stap zijn om de basis te leggen om de nodige moeilijke vergunningen bij elkaar te krijgen.

Een tweede vraag gaat over het aspect kwaliteitsvolle projecten en de kwaliteitsvolle uitvoering. In voorgaande Europese programma's is het belangrijk geweest een project in opbouw via een goed begeleidend overleg kwaliteit te geven en mogelijk te maken door bijvoorbeeld de kwaliteitskamer in te schakelen en/of de Vlaamse Bouwmeester tijdig te betrekken. De bekommernis van de heer Durnez is of die opties worden genomen vooraleer de architecten en andere ontwerpers aan de slag gaan. Op die manier kan men vermijden dat er weer tijd verloren gaat en dat de indieners van projecten een slecht gevoel krijgen. Hij wijst erop dat dit samenhangt met de bevoegdheid van de minister over Onroerend Erfgoed. Met een kwaliteitsmodel kan men instappen in de Europese Landschapsconventie waar men diverse invalshoeken heeft om een landschap aan te pakken. Wereldoorlog I en zijn erfgoed hebben zowel te maken met de belevingswaarde, met de locus als met de culturele waarde. Het is een schitterend voorbeeld om integraal aan te pakken.

3.7. *Tussenkoms van de heer Bart Caron*

De heer *Bart Caron* spreekt zijn algemene waardering uit voor de beleidsbrief en de intenties met betrekking tot toerisme. Eerst wil hij een aantal positieve punten benadrukken. Het gaat onder meer over de inspanningen die worden gedaan voor vakanties voor personen met een handicap en over de belangrijke inspanningen voor jeugdverblijfinfrastructuur. Er komen 1100 extra bedden. Dat is een sterke stijging die beantwoordt aan de nood en een stimulus betekent voor vakantie van jongeren in eigen land. Het is heel goed dat jeugdgroepen daarmee gesteund worden. Het programma 'Participatie en toerisme voor elke Vlaming' is voor de spreker buitengewoon belangrijk. Hij verwijst naar discussies in West-Vlaamse OCMW's over de vraag of het wel kan dat mensen in armoede met vakantie gaan. De spreker vindt vakantie en een kwaliteitsvolle vorm van toerisme voor die mensen rechtvaardig en gerechtvaardigd.

Verder wil de heer Caron een aantal bezorgdheden uiten. Een eerste bekommernis vloeit voort uit het Rekenhofrapport en heeft betrekking op de nood aan transparantie, een sterkere regelgeving en betere procedures met betrekking tot het Kustactieplan. De minister heeft tijdens de plenaire vergadering beloofd dat hij op de gepaste manier maatregelen zal nemen en de heer Caron gaat ervan uit dat hij dat zal doen.

Verder vindt hij de problematiek van de groene sleutel en duurzaamheid een heel interessante benadering. De heer Caron verwijst naar een artikel in *De Standaard* waarin stond dat toerisme nooit duurzaam kan zijn. Dat kan kloppen, maar men kan er wel voor zorgen dat het zo duurzaam mogelijk is. In die zin vindt hij het vreemd wat er in de beleidsbrief staat over de samenwerking met luchtvaartmaatschappijen. Hij vraagt daarover verduidelijking en merkt op dat men vaak doelstellingen naast elkaar zet die niet altijd niet compatibel zijn.

Over de ontwikkeling van Toerisme Vlaanderen is de heer Caron *grosso modo* positief. Hij vindt een aantal herschikkingen over controle, toezicht, regelgeving enzovoort een stap vooruit. De discussie is voor hem wel nog niet helemaal rond. De rolverdeling kan nog beter. Toerisme Vlaanderen is in vergelijking met een aantal andere agentschappen nog niet zo zuiver. De minister is ook bevoegd voor Bestuurszaken en kent de thematiek vanuit die invalshoek.

De heer Caron blijft subsidiëring door een verzelfstandigd agentschap, al dan niet met rechtspersoonlijkheid, een moeilijke kwestie vinden in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid. De positie van Toerisme Vlaanderen ten opzichte van de vele bezorgde toeristische actoren in Vlaanderen moet worden verduidelijkt. De actoren vragen inspraak in het beleid en willen graag nauwer betrokken worden. Misschien moet Toerisme Vlaanderen de motivator zijn, de motor of de brandstof van het beleid en niet de politieagent. Het gaat om de vraag hoe dergelijke rolverdelingen – steunpunt en onderzoeksfunctie – zich

tot elkaar verhouden. De heer Caron beseft dat het allemaal niet zo eenvoudig is, maar hij waardeert wat er nu gebeurt.

De heer Caron vindt de relatie met het beleidsveld Cultuur belangrijk. In het verleden was die niet altijd even eenvoudig, zeker niet op het vlak van productontwikkeling. Zo is bijvoorbeeld de Week van de Smaak volgend jaar in de wachtkamer geplaatst. In Vlaanderen denkt men nog te sectoraal, er is te weinig horizontaal beleid binnen de steden, maar ook op het Vlaams niveau. De marketingkennis van de toerismewereld is veel groter dan die van de cultuurwereld. Men kan elkaar alleen maar positief bevruchten. Een goede samenwerking heeft een ongelooflijke impact.

De heer Caron heeft vernomen dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een parallelle bevoegdheid voor toerisme zou krijgen. Hij wil weten hoe de minister hierover denkt.

3.8. *Tussenkost van mevrouw Els Robeyns*

Mevrouw *Els Robeyns* stelt vast dat de generieke besparingen zich ook in het beleidsdomein Toerisme laten voelen. De minister heeft geprobeerd om de besparingen op een aantal domeinen te compenseren via nieuwe middelen en investeringsprojecten. Hij heeft ook geprobeerd om projecten op lange termijn te sparen. Door de besparingen is de budgettaire ruimte voor het toeristisch beleid in 2011 jammer genoeg beperkt.

Het is positief dat de minister volgend jaar in een decretale verankering van de impulsprogramma's voorziet, zodat alle financiële instrumenten in één regelgevend kader worden ondergebracht. Dat verhoogt de transparantie, maar zo komt de minister ook tegemoet aan de opmerkingen van het Rekenhof.

Een van de speerpunten van het toeristisch beleid is het prestigieuze project '100 jaar Grote Oorlog'. De minister wil terecht eerst investeren in infrastructuur en daarna in marketing en evenementen. Mevrouw Robeyns is benieuwd naar de stand van zaken inzake de ingediende infrastructuurprojecten. Is de oproep al afgesloten. Naast het toeristische en economische luik mag men de vredesboodschap niet uit het oog verliezen. De diverse vredesinstellingen maar ook het onderwijs, moeten die boodschap aan jongeren overbrengen.

In de beleidsnota van de minister stond bij het stukje over de Vlaamse regio's met toeristisch potentieel: "met prioriteit voor de provincie Limburg". In de beleidsbrief komt dat niet meer terug. Dat kan te maken hebben met de beperkte budgettaire ruimte, maar mevrouw Robeyns hoopt dat het niet betekent dat Limburg geen prioritaire groene regio met toeristisch potentieel meer is. De cijfers spreken dat trouwens tegen.

De minister heeft het ook over de digitale infozuil. Mevrouw Robeyns vindt dat een ideaal instrument om bezoekers te laten kennismaken met het aanbod in de streek en hen daar te houden als ze daar eenmaal zijn. Ze vraagt zich af of er een samenwerking is met de privésector omdat die sector op die manier ook zijn aanbod kenbaar kan maken.

Het fietsoplaadpunt op het fietsroutenetwerk in Haspengouw en Voeren beoordeelt mevrouw Robeyns als positief. Er komen steeds meer elektrische fietsen op het routenetwerk. Er zou dus een oplaadpunt in heel Vlaanderen moeten zijn. De spreekster vraagt zich af of er niet in elke provincie oplaadpunten kunnen komen.

Een tijd geleden is er in de commissie een korte gedachtewisseling geweest over het fietsroutenetwerk. Mevrouw Robeyns onderstreept dat het belangrijk is om te investeren in onderhoud en kwaliteitscontrole, als men de aantrekkingswaarde en de kwaliteit wil bewaren. Er moet aandacht zijn voor innovatieve ontwikkelingen, maar ook voor eventuele conflicten met andere gebruikers.

De minister verwijst in de beleidsbrief naar een pilootproject met de provincie Antwerpen voor het onderhoud van de provinciaal toeristische infrastructuur. Mevrouw Robeyns wil weten wat het project precies inhoudt. Ze vraagt of het enkel gaat over het onderhoud van toeristische uitrusting of ook over het onderhoud van wegen en belevingselementen, en of het enkel gaat over financiële ondersteuning of ook over tewerkstelling. Zijn er al resultaten van bekend?

Mevrouw Robeyns vraagt of de minister van plan is om het fietsroutenetwerk digitaal te ontsluiten. Is het zinvol om met de provincies overeenkomsten te sluiten om de gegevens van de routes en de bijhorende data die momenteel eigendom van de provincie zijn, ter beschikking te stellen van derden voor marketingdoeleinden?

Mevrouw Robeyns wil weten wat de prioritaire toeristische wandelgebieden zijn die Vlaanderen toeristisch wil uitbreiden, en hoe men de toeristische waarde van een wandelgebied zal bepalen. Het ruitertoerisme is ook belangrijk, en het heeft zeker toeristisch potentieel. Limburg heeft als eerste een ruiterroutenetwerk ontwikkeld. Het is de enige provincie die van paardrijden een volwaardig toeristisch product heeft gemaakt. Het is belangrijk dat andere provincies volgen. Zal de minister de verdere verfijning van het ruiterroutenetwerk ondersteunen, zowel op het vlak van investeringen als op het vlak van marketing in binnen- en buitenland? Dat is noodzakelijk om het ruitertoerisme in Vlaanderen als een volwaardig toeristisch product te ontwikkelen.

Voor het toeristisch onthaal zijn digitale infozuilen heel belangrijk. Mevrouw Robeyns vraagt of het de bedoeling is om voor de toeristische onthaalkantoren een regelgevend kader te maken. De minister verwijst ook naar de regionale onthaalactieplannen die in een aantal pilootregio's werden getest. Mevrouw Robeyns vraagt of er al een evaluatie is gebeurd en of er binnen de huidige TRP-middelen prioriteit zal worden gegeven aan investeringen in de onthaalkantoren.

De minister heeft in zijn antwoord op de brief van de FTI verduidelijking gegeven over de partnerschappen. Hij heeft ook aangegeven dat er nog een aantal knelpunten in het Logiesdecreet moeten worden opgelost, zeker op het gebied van Ruimtelijke Ordening. Mevrouw Robeyns is blij dat de minister zelf verwijst naar de solitaire vakantiewoningen.

De minister heeft het voor wat het Reisbureaudecreet betreft, ook gehad over de overgangperiode en de verlenging hiervan. Daar bestond veel onduidelijkheid over. Naast een goede regelgeving is uiteraard de handhaving ook van belang. Een evaluatie van de regelgeving kan geen kwaad, maar of er een hersteldecreet moet komen, zal de evaluatie uitwijzen.

Mevrouw Robeyns vindt een betaalbaar aanbod voor mensen die in armoede leven, erg belangrijk. Men moet hierin blijven investeren zodat zoveel mogelijk mensen kunnen genieten van vakantie of een dagje vrijaf. De minister zegt terecht dat er met relatief weinig middelen een zeer grote output is van het Steunpunt Vakantieparticipatie voor personen in armoede. Het is ook belangrijk om te blijven investeren in het zorgaanbod.

De herstructurering van het agentschap is al uitgebreid aan bod gekomen. Een nieuw kader is belangrijk, maar uiteraard is de vertaling op het terrein ook belangrijk.

Mevrouw Robeyns waardeert de nadruk in de beleidsbrief op duurzaam toerisme. Met de groene sleutel is er een soort ecolabel, dat al aan 65 toeristische ondernemingen is toegekend. De sector houdt dus steeds meer rekening met het duurzaamheidsaspect, wat positief is. De minister wil reisbureaus en organisatoren van toerismeopleidingen informeren en sensibiliseren over duurzaamheid. Mevrouw Robeyns leidt daaruit af dat het momenteel nog niet gebeurt.

3.9. *Tussenkoms van de heer Marc Vanden Bussche*

De heer *Marc Vanden Bussche* meent dat de basiskritiek over het toeristisch beleid in Vlaanderen mooi verwoord is in het strategisch beleidsplan 2020. Hij citeert: “De hele sector is het erover eens dat het toerisme een belangrijke economische sector is, maar dat deze erkenning vandaag onvoldoende kan worden omgezet in een krachtdadig beleid en in een valorisatie van het belang van het toerisme bij het nemen van beleidsbeslissingen.”. Men ziet dat al bij de vaststelling van de budgetten. De minister heeft zijn uiterste best gedaan om de middelen voor het Kustactieplan veilig te stellen: 2 miljoen euro. Dat is een peulschil. De heer Vanden Bussche geeft het voorbeeld van de aanleg van het golfterrein in Koksijde, dat 15 miljoen euro kost. Als men voor dat project bij Toerisme Vlaanderen aanklopt, weet men bijna op voorhand dat men op een njet zal stuiten omdat men anders met de hele pot zou gaan lopen. Een groot pijnpunt is dat men over grote projecten niet met Toerisme Vlaanderen kan spreken. Een ander voorbeeld is het geld voor de promotie waarover Vlaanderen beschikt. Met de toeristische promotie kunnen de gemeenten op de regionale zenders aan bod komen en Vlaanderen op de Vlaamse zenders en sporadisch op de RTBF. Reclame voor België op Eurosport of CNN is al helemaal niet aan de orde. Kroatië komt echter wel met reclame op Eurosport. Dat stemt toch tot nadenken.

Met een ruimer budget zou de minister een ernstig toeristisch beleid kunnen voeren. Hij zou dan kunnen dromen van de echt grote toeristische projecten, zoals een soort Louvre of Guggenheim, die op stapel staan in Abu Dhabi.

Het economisch belang van het toerisme dringt soms niet genoeg door in andere beleidsdomeinen. De minister wil de toeristische ontsluiting van het erfgoed inpassen binnen een beter uitspelen van het rijke erfgoed van Vlaanderen. Bij de ambtenaren van Erfgoed, van Monumenten en Landschappen is die mentaliteitswijziging echter niet altijd gebeurd. Wat zal de minister doen om die omslag te bewerkstelligen?

Een ander punt dat de heer Vanden Bussche wil aanhalen, is het grote belang van de toeristische aanspraken die betrekking hebben op de ruimtelijke ordening en op stedenbouw. Gedurende lange tijd werd toerisme niet als een volwaardige partner beschouwd, en dat in tegenstelling met landbouw. Als men het belang van de sector wil onderstrepen, dan zou dat toch bespreekbaar moeten zijn.

De spreker betwijfelt of het kusttoerisme erop achteruitgaat. Wat dat betreft, is er een groot probleem met het meten. Er wordt getracht dat te verfijnen. Soms verblijven er dubbel zoveel mensen in de appartementen dan normaal mogelijk is. Men kan dat echter niet meten. Het reële aantal mensen ligt volgens hem veel hoger dan de raming.

De heer Vanden Bussche vraagt of er al geld is uitgetrokken voor Beaufort 2012 en of er al afspraken over gemaakt zijn. Hij steunt de minister in de inspanningen die hij doet in het kader van het grote evenementenbeleid van Vlaanderen voor ‘100 Jaar Grote Oorlog’. Hij wacht met ongeduld op de nieuwe plakkaten langs de autosnelweg om de toeristische en culturele bezienswaardigheden aan te kondigen. Er zouden folders liggen in de restaurants aan de autosnelweg. In Nieuwpoort, bijvoorbeeld, is dat echter niet het geval.

In de beleidsbrief wordt terecht aandacht geschonken aan de achteruitgang en het faillissement van een groot aantal horecazaken in de toeristische sector. In tegenstelling tot vroeger, is het nu niet eenvoudig om een krediet van de banken te krijgen om te starten met een tearoom. In de plaats komen er vaak winkels. De burgemeester van Knokke heeft daarom zelf al plannen gemaakt om te investeren in tearooms. Tearooms zijn zeer belangrijk om toeristen naar de kust te lokken. Naar analogie met de premies voor logies zou men een subsidie kunnen overwegen voor de intresten op de leningen voor het opstarten van tearooms.

De spreker waarschuwt tot slot voor het interpreteren van de cijfers. De kust hangt af van het mooie weer. In de statistieken wordt daar geen rekening mee gehouden. Als er een achteruitgang is, heeft dat dikwijls te maken met het weer.

3.10. Tussenkoms van de heer Johan Verstreken

Voor de heer *Johan Verstreken* geeft de beleidsbrief Toerisme een goed overzicht van de stand van zaken van het toerismebeleid in Vlaanderen, maar de link met de begroting 2011 is vrij summier, terwijl dat toch een doelstelling van de beleidsbrief is. De klemtoon ligt ook meer op de realisaties in 2009-2010 en ietsje minder op de plannen voor 2011.

De spreker is tevreden met de folder met een mooi overzicht van recente cijfergegevens. Wat meteen opvalt, is dat er qua overnachtingen een sterke achteruitgang is vanuit het Verenigd Koninkrijk. Vanuit India is er een daling met 34 procent. Wat het Verenigd Koninkrijk betreft, heeft de daling wellicht te maken met de stand van de munteenheid. Voor India komt dat misschien door het wegvallen van een luchtvaartmaatschappij. Hij zou daar graag wat meer uitleg over hebben.

Wat het strategisch beleidsplan en het internationaal marketingplan betreft, is hij zeer tevreden dat hier grondig en snel werk van wordt gemaakt. Dat is al jaren een lacune in het Vlaamse toerismebeleid. Als ze klaar zijn, kunnen deze documenten wellicht ten gronde besproken worden in de commissie.

In een internationaal marketingplan zouden, naast Zaventem, ook de regionale luchthavens die van toeristisch belang zijn, aan bod kunnen komen. De spreker is verbaasd dat hij daarover niets leest in de beleidsbrief want de afgelopen jaren werd er op gehamerd in de commissie. Hij blijft overtuigd van het belang van regionale luchthavens voor het inkomend toerisme. Ook voor de werkgelegenheid voor uitgaand toerisme is de regionale luchthaven van groot belang. De heer Verstreken vraagt de minister of er niet iemand van het departement, het kabinet of van Toerisme Vlaanderen vrijgesteld moet worden om exclusief daarmee bezig te zijn en luchtvaartbedrijven naar hier te halen en om, bijvoorbeeld, in Oostende te landen.

De heer Verstreken is van mening dat de klantvriendelijkheid van de NMBS ten aanzien van de toeristen te wensen overlaat. Er is geen info bij vertragingen of als treinen worden afgelast. Mensen moeten dan maar hun plan trekken. Hij kan een tiental concrete voorbeelden geven van mensen die daardoor zelfs hun internationale aansluiting hebben gemist. Wat volgens hem ook niet door de beugel kan, is het feit dat mensen die niet met internet kunnen werken aan het loket extra moeten betalen voor een internationaal ticket. Hij vraagt aan de minister dat te berde te brengen op overlegorganen. Meestal gaat het om mensen die het financieel al moeilijker hebben.

Wat de herstructurering van Toerisme Vlaanderen betreft, is de spreker tevreden met de uitleg van de administrateur-generaal. Hij is van mening dat de hervorming snel en accuraat wordt gerealiseerd. De administrateur-generaal heeft gezegd dat toerisme economie is, maar ook meer dan dat. De heer Verstreken is het daarmee eens.

Het project '100 jaar Grote Oorlog' is meer dan een toeristisch-recreatief programma en meer dan een evenement. Voor de partij van de heer Verstreken blijft de Verklaring van de Menenpoort en het onderdeel herinneringseducatie minstens zo relevant. De minister heeft tot nu toe geïnvesteerd in de 'hardware' voor dat project. De spreker vraagt echter dat er ook voldoende aandacht gaat naar de 'software': educatieve programma's om de vredesboodschap uit te dragen alsook een inhoudelijke toeleiding via erfgoedverenigingen, sociaal-culturele verenigingen enzovoort. Voor deze projecten kan de minister volgens hem best samenwerken met andere beleidsdomeinen, zoals Cultuur en Onderwijs. Spelers als 'In Flanders Fields' of de IJzertoren kunnen ook een inbreng hebben. De integrale

aanpak van natuurlijke landschappen en de beleavingslandschappen is wat erfgoed betreft, niet onbelangrijk.

De heer Verstreken vindt het positief dat aan Brussel een apart hoofdstuk wordt gewijd. Er is vooruitgang geboekt in de samenwerking en het overleg met de verschillende actoren in Brussel omtrent Toerisme. Zo is er bijvoorbeeld de deelname van een Brusselse vertegenwoordiger in de stuurgroep Kunststedenactieplan. Hij hoopt dat er een gezamenlijk initiatief uit voortkomt omtrent gastronomie in 2012.

Volgens de heer Verstreken is het belangrijk dat Brussel wordt betrokken in het strategisch actieplan van Toerisme Vlaanderen en het internationaal marketingplan, want Brussel blijft het visitekaartje van Vlaanderen. Via Brussel gaat men ook andere locaties in Vlaanderen bezoeken. Hoe zal de minister het samenwerkingsakkoord tussen Toerisme Vlaanderen en het BITC aanpassen? Zijn daar al onderhandelingen voor opgestart? Wat doet Toerisme Vlaanderen concreet om beurzen en organisaties te overtuigen om hun conferenties in Brussel te houden? Met welke organisaties of beurzen is Toerisme Vlaanderen bezig te onderhandelen? Hoe is de samenwerking met het BITC ter zake?

In het kader van de jeugdherberginfrastructuur zijn een aantal mooie projecten op komst. Toerisme Vlaanderen wordt gemachtigd om een onteigeningsprocedure te starten om de jeugdherberg Bruegel uit te breiden. Heeft Toerisme Vlaanderen die procedure al opgestart?

De heer Verstreken is tevreden dat er een volwaardig impulsprogramma komt voor de Vlaamse kunststeden, want dat is duidelijk de belangrijkste toeristische groeisector in Vlaanderen. Het is belangrijk om hier en daar spin-offs te hebben want er zijn heel wat andere dorpen en gemeenten die heel wat te bieden hebben op kunstvlak. Zij hebben kleinere musea met internationale uitstraling en zouden erbij kunnen worden betrokken.

De heer Verstreken begrijpt dat het secretariaat van het Kunststedenactieplan voortaan wordt gedaan door het agentschap. Hij hoopt dat de door de projectmedewerker opgedane ervaring en knowhow niet verloren zal gaan en er binnen het agentschap voldoende aandacht blijft gaan naar het Kunststedenactieplan. Hij is tevreden dat de minister de besparing op dat krediet heeft gecompenseerd, zodat er niet wordt bespaard op de uitvoering van dat plan.

Meer dan tien jaar investeert Vlaanderen middelen via het Kustactieplan, maar hier en daar is er een daling van de toeristische cijfers. Hoe is dat te verklaren? Zal de minister het Kustactieplan bijsturen of evalueren? Komen er extra impulsen om het nodige te doen voor de kustsector?

De heer Verstreken vraagt of er een timing is voor de bijstelling van de visienota toeristisch onthaal en of dat zal gebeuren in overleg met de sector.

Vervolgens raakt de heer Verstreken de eet- en tafelcultuur aan en verwijst naar het persbericht van minister Schauvliege naar aanleiding van het afsluiten van de vijfde Week van de Smaak. Hij meent dat synergie en samenwerking met het project Tafelen in Vlaanderen in 2012 wellicht wenselijk is. Hij vraagt of er daarvoor door de minister initiatieven ondernomen kunnen worden.

Verder vraagt de heer Verstreken of er sinds de start problemen zijn opgedoken in verband met het Reisbureaudecreet. Moet dat worden geëvalueerd of niet? Zijn er problemen met de handhaving?

Wat de controle en de vergunningsaflevering in het kader van het Logiesdecreet betreft, heeft de heer Verstreken vernomen dat die hier en daar moeizaam verlopen, onder meer

wegens brandweercontroles bij uitbaters van een ‘bed and breakfast’. Hij vraagt of de minister daarvoor maatregelen kan nemen. Hij wijst er bovendien op dat mensen die een initiatief willen opstarten, vragen om dat administratief zo eenvoudig mogelijk te houden.

3.11. Tussenkost van de heer Ward Kennes

De heer *Ward Kennes* verwijst naar het onlangs gehouden actualiteitsdebat over de financieringsstromen in de toerismesector, dit naar aanleiding van het verslag terzake van het Rekenhof. De minister heeft toen een aantal hervormingen in het vooruitzicht gesteld. De heer Kennes zal dat in de commissie blijven opvolgen.

4. Antwoorden van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Minister *Geert Bourgeois* bevestigt dat er een evaluatie komt van het Kunststedenactieplan. Er is geen meting van de bestaande inspanningen en evenmin een impactanalyse. In samenwerking met de studiedienst van de Vlaamse Regering zal ervoor worden gezorgd dat men kan beschikken over meer economische gegevens van het toerisme. Het is wel bijzonder moeilijk om de resultaten van de inspanningen te meten.

In toerisme spelen externe factoren een rol. Men kan inzetten op evenementen en er promotiecampagnes voor voeren, maar als er iets tussenkost, kan men daar weinig aan doen. Ter illustratie verwijst de minister naar de SARS-epidemie en de financiële crisis die, op het moment dat er een stijging was en Vlaanderen zeer goed scoorde binnen Europa, zorgde voor een grote terugval van toerisme. Het weer speelt bij uitstek een rol voor het kusttoerisme, maar ook voor andere vormen van toerisme.

De minister verwijst naar het project Brugge Centraal, dat erop gericht is om buiten het klassieke seizoen toeristen aan te trekken. Er worden marketingmatig heel veel middelen op ingezet. Achteraf kan men meten wat het resultaat in Brugge zal zijn. Het meten van het rechtstreeks verband vergt heel wat investeringen. Zo is er een meting gemaakt bij de opening van het museum M in Leuven. Daar was er een heel positief resultaat. Bij de meeste projecten wordt die oefening niet gemaakt. Men ziet dat er algemeen een toename is van het regionaal toerisme, het kunststedentoeerisme en het Wereldoorlog I-toerisme. De inspanningen die gebeuren, hebben een effect maar de rechtstreekse impact meten, is veel moeilijker.

De minister wil de stijging in de diverse producten volhouden, ook in een periode van budgettaire moeilijkheden. Hij probeert structureel in te zetten op de belangrijke strategische zaken. Hij hoopt dat het snijden in het budget kan gebeuren met zo weinig mogelijk effect, zoals in het buitenlandkantoor voor de Scandinavische markt.

De Ronde van Vlaanderen is een belangrijk project. Straks bestaat de ronde honderd jaar en daar zal op worden ingezet. Op 17 december 2010 komt een stuurgroep voor het eerst bijeen om de verjaardag voor te bereiden en een gecoördineerde actie te kunnen voeren in 2013. Nu al gebeurt er marketing voor de Ronde van Vlaanderen in het binnenland, maar ook in Duitsland en Nederland. In 2011 gaat Vlaanderen Vakantieland op Een speciale aandacht hebben voor het toerisme naar aanleiding van de Ronde van Vlaanderen. De reeds gedane inspanningen hebben er toe geleid dat er logiesvormen bij zijn gekomen en dat het toerisme in al zijn vormen aantrekt.

Minister Bourgeois deelt mee dat er 30 studenten zijn voor de master Toerisme, 31 studenten in het schakeljaar en 7 in de voorbereiding. De minister zal de volledige cijfertabel aan de leden bezorgen.

Het is de bedoeling om een kaderdecreet te maken voor de subsidieprogramma's. Dat staat in de regelgevingsagenda bij de beleidsbrief en is vorig jaar al opgenomen in de beleidsnota. Het is ook beklemtoond tijdens het plenaire debat over het rapport van het Rekenhof over de subsidiestromen in de sector.

Op het riviertoeisme is sterk ingezet. De minister herinnert aan zijn toelichting, met inbegrip van het voorlezen van de lussen die voor de kunststeden tot stand zijn gekomen. Het gaat over vier recreatieve vaarlussen: Parels van de Kempen, Onthaasten in de Westhoek, Langs Vlaamse kunststeden en Varen met staande mast. De minister zal de promotiebrochure bezorgen.

Het MICE-toerisme heeft een serieuze deuk gekregen door de financiële en economische crisis. De minister wijst erop dat het een internationaal fenomeen is. Iedereen heeft kunnen vaststellen hoe sterk de sector eronder heeft geleden en hoe sterk de hotels hun prijzen hebben verlaagd, ook in andere landen.

De minister verwijst naar een e-mail van de Federatie van de Toeristische Industrie die hem verwonderd heeft. Hij heeft er uitvoerig op geantwoord en alle commissieleden daarvan in kennis gesteld. De minister meent te kunnen zeggen dat hij een zeer goede samenwerking heeft met het ondernemend veld inzake toerisme. Hij zegt al van in het begin dat toerisme economie is. Hij heeft de banden met de sectoren aangehaald en wil dat blijven doen, omdat hij ervan overtuigd is dat er een goede samenwerking moet zijn tussen overheid en privésector. Dat was ook zo bij de totstandkoming van de grote decreten in de vorige periode: het Logiesdecreet en het Reisbureaudecreet. Ook de uitgaande sector is daar sterk bij betrokken geweest.

De sector zal expliciet betrokken worden in het Raadgevend Comité (RAKO). Ook structureel wordt gestreefd naar een goede samenwerking. Er waren opmerkingen over de samenwerking met het agentschap maar het is de bedoeling van de administrateur-generaal om de banden aan te halen. Het beleid blijft natuurlijk bij de politiek, maar er is samenwerking en dialoog. Het wordt ook structureel verankerd in de nieuwe organisatie van Toerisme Vlaanderen.

De minister is ervan overtuigd dat Toerisme Vlaanderen met de nieuwe structuur naar een grotere efficiëntie gaat en een performant agentschap zal worden. Er is een goede taakafbakening tussen departement en agentschap, waar men vroeger te veel rechter en partij was. Hij is tevreden dat een aantal commissieleden het een goede zaak vinden dat het agentschap ook de coach is, de begeleider, het kenniscentrum, de ondersteuner en partner. Het is zeer moeilijk om zich als partner te profileren en tegelijkertijd de controleur, inspecteur en bestraffer te zijn. Verder streeft men naar synergie met de DAR, waarbij de managementondersteunende dienst van Toerisme Vlaanderen naar DAR overgaat. Dat is ook in het licht van een slagkrachtige overheid belangrijk en voor het brengen van meer efficiëntie binnen BBB. Door de verschuiving is meer efficiëntie mogelijk. Het kost veel meer inspanningen om volwaardig alle mogelijke diensten te hebben binnen elk agentschap en elke entiteit, dan dat men die samenbrengt in grotere structuren die meer expertise en kennis kunnen opbouwen.

Op de vraag van de heer De Meulemeester om het debat te voeren over de herstructurering van Toerisme Vlaanderen, wijst de minister erop dat het gaat om een regeringsbeslissing. Daarover kan tekst en uitleg worden gegeven aan het parlement, maar dat kan het besluit niet bijsturen. De minister deelt mee dat de administrateur-generaal de commissie uitnodigt om in het agentschap zelf daarover een verdere toelichting te geven. Het is aan de voorzitter om te oordelen of dat een goede zaak is.

De minister wijst erop dat de algemene strategie voor het buitenland niet veranderd is. De verhouding input/output van het kantoor in Kopenhagen was heel precair. De vraag

was of men in tijden van budgettaire besparingen dat kantoor nog op een verantwoorde manier in stand kon houden. Daarnaast was er het gegeven dat Finland geen buitenlandkantoren meer heeft en de markten uitsluitend bewerkt via het internet. Vlaanderen zet een dergelijke stap niet. Het sluiten van het kantoor in Kopenhagen levert een grote besparing op, en het is een goede oefening om een sterk ontwikkelde digitale markt te betreden. De Scandinavische landen zijn daarvan toonvoorbeelden. Het sluiten van het kantoor in Kopenhagen is een goed voorbeeld om te testen wat de resultaten zijn. Er komt een verdere aanpak van die markt met een speciale desk die daarop met de nieuwe media zal inspelen. Het is een opportuniteit en de minister kijkt met belangstelling uit naar de resultaten.

De minister erkent dat er in het verleden heel wat actieplannen zijn aangekondigd, maar hij wijst erop dat die ook zijn uitgevoerd. Het is effectief de bedoeling om de bijkomende actieplannen over onder meer erfgoed, watertoerisme, MICE en 100 jaar Ronde van Vlaanderen uit te voeren. Men kan die ook een andere naam geven, maar daar gaat het niet om. Het belangrijkste is dat ze worden uitgevoerd, dat er daarvoor beleidsmiddelen vrijgemaakt worden en dat men acties onderneemt en vooral ook coördineert op het terrein.

Wereldoorlog I is bij diverse tussenkomsten aan bod gekomen. De minister geeft toe dat het verhaal van de Vlaamse soldaat totnogtoe onderbelicht is. Dat heeft niets te maken met het Vlaamse beleid, maar met wat historisch is gegroeid. Het 'commonwealth'-verhaal is veel vroeger geschreven, er zijn daar ook musea voor gemaakt. Dat is gebeurd in Ieper en Zonnebeke. In Poperinge is er het Talbot House. Het verhaal van de frontsoldaten is totnogtoe veel minder aan bod gekomen. De minister deelt mee dat er in het licht van de oproep die hij heeft gelanceerd en waar hij voorlopig niets meer over kan zeggen omdat de procedure nog niet is afgerond, projecten ingediend zijn vanaf Diksmuide tot aan de Noordzee, die betrekking hebben op de strijd achter de IJzer. Hij wijst erop dat er ook al wat publicaties over zijn verschenen. Zo is er bijvoorbeeld het verhaal van de bierbrouwerijen achter het front. Er zijn veel van die menselijke verhalen die nog moeten worden geschreven. Daar bestaat wel archief van, maar de levende getuigen zijn verdwenen zodat er altijd wel een achterstand zal blijven ten aanzien van de andere verhalen waarvoor men jaren geleden wel met levende getuigen heeft kunnen werken.

In verband met '100 jaar Grote Oorlog' is eerst in kennis geïnvesteerd. Na de 'hardware' volgt de 'software'. Grote evenementen hebben maar resultaat als ze jarenlang worden voorbereid. De minister kan over de evenementen nog niet veel zeggen, behalve dat het ene project van Limburg niet doorgaat. De andere provincies hebben allemaal projecten ingediend. '100 jaar Grote Oorlog' is dus geen exclusief West-Vlaams project, maar de stellingenoorlog heeft zich nu eenmaal daar afgespeeld. De andere delen van Vlaanderen waren er minder bij betrokken, maar de minister hoopt dat er voor die plaatsen ook mooie projecten worden ingediend.

Mevrouw Robeyns heeft gelijk wanneer ze zegt dat '100 jaar Grote Oorlog' ook een vredesproject is. Het is een educatief project waarbij ook jonge mensen moeten worden betrokken, evenals alle partijen van destijds. Er zijn een aantal lokale initiatieven die erop gericht zijn om de winnaars en de verliezers, de vechtenden van honderd jaar geleden, samen te brengen. Mitterrand en Kohl hebben elkaar al symbolisch ontmoet op de slagvelden in Frankrijk. Het moet dus ook bij ons kunnen. Het is een vredesproject dat een heel belangrijke ethische dimensie geeft aan het toerisme. De minister spreekt over 'toerisme plus': mensen die op de kerkhoven en op de herinneringsplaatsen komen, vertonen veel piëteit. Het is een aparte vorm van toerisme. Ze gaan uiteraard ook eten, shoppen en zoeken ook logies. Het is een mooie combinatie, die blijvend moet worden gepromoot.

De minister stelt dat de belangstelling in Frankrijk voor de Eerste Wereldoorlog de laatste tijd toeneemt. Rond 11 november is er een initiatief geweest met de Vlaamse vertegen-

woordiger. De betrokkenheid van Frankrijk bij de beschermingsdossiers voor de slagvelen is essentieel. In Frankrijk mikt men meer op 2018. Een en ander moet Vlaanderen niet tegenhouden om eigen projecten op te zetten. In Flanders Fields is goed bezig en krijgt veel respons binnen Europa en wereldwijd. Daarmee wordt doorgegaan, met of zonder de Franse partner.

De samenwerking met Brussel is een goede evolutie. De minister deelt mee dat er recent nog overleg is geweest tussen de administrateur-generaal en de Brusselse toeristische diensten. Er is inderdaad een doorbraak. De minister is niet van plan om terug te treden uit Brussel. Het gaat om een gemeenschapsbevoegdheid en hij blijft bevoegd in Brussel. Men blijft Brussel behandelen als een van de doelen binnen het marketingbeleid. De minister kan er niets tegen inbrengen dat Brussel zich nu begeeft op het terrein van de vergunningen. Dat is zo opgenomen in de bijzondere wet op de hervorming van de instellingen. Er zijn een aantal hotels vergund door Vlaanderen. Daar zal automatisch een einde aan komen aangezien Brussel ook beleid ontwikkelt. Maar het Vlaamse beleid blijft Brussel meenemen als stad. Positief is ook dat men in Brussel begint in te zien welke meerwaarde Vlaanderen biedt voor Brussel en het Brusselse product. Wat de vraag over het congrestoerisme betreft, stelt de minister voor om een lijst van de contacten te bezorgen aan de commissiesecretaris. Hij meldt nog dat de opdracht voor de onteigening van jeugdherberg 'Bruegel' werd verleend.

De minister constateert dat veel commissieleden het paardentoeerisme een warm hart toedragen. Zoals gezegd valt dat beleid onder de bevoegdheid van Landbouw. Toerisme is niet verantwoordelijk voor het aanleggen van ruitersporen, maar zorgt wel voor de coördinatie en de bewegwijzering, net zoals dat gebeurt voor de fiets- en wandelpaden.

De digitalisering van fiets- en wandelpaden is ver gevorderd en kan in 2011 worden uitgevoerd. Er is nog enig sleutelwerk nodig, maar het is een kwestie van maanden vooraleer de nieuwe website is uitgerold en men ook met mobiele applicaties – zoals pda's, smart phones en dergelijke – kan werken.

Wat Zaventem betreft, zegt de minister dat er een besparing is doorgevoerd doordat men met de geïntegreerde balie van de luchthaven zelf werkt. Er wordt 15.000 euro bijgedragen aan dat loket. Men hoeft daar geen bemanning te voorzien, en men profiteert mee van de inspanningen die de luchthaven zelf doet. De minister deelt verder mee dat het project over het stimuleren van het internet bij hotels volop bezig is. Het overleg over het kampeerautoerisme heeft al plaats gehad. In de inleiding is al toegelicht welke acties daar genomen worden. De minister zal nog eens een poging doen bij de gemeentebesturen en de private actoren om werk te maken van meer kampeerautoerreinen.

Wat de opmerking dat het uitgaand toerisme te weinig aandacht zou krijgen betreft, wijst de minister erop dat hij een decreet voor de reisbureaus heeft gemaakt waar de sector heel tevreden over was en is. De sector is ook betrokken bij het strategische beleidsplan en zit ook in het raadgevend comité. Het is evident – en dat is trouwens aan bod gekomen bij vroegere vragen over bijvoorbeeld de luchthaven van Oostende – dat men geen bijkomende middelen stopt in de promotie van het uitgaand toerisme. Dat is niet de taak van Toerisme Vlaanderen. Het is de logica zelf dat men niet investeert in toeristen die ergens anders met vakantie gaan.

De minister deelt ook mee dat de verbinding met Schotland al sinds enkele maanden niet meer bestaat. De brochure Vlaanderen Vakantieland blijft gedrukt. De vroegere plannen zijn teruggeschroefd. In 2012 komt er een nieuwe evaluatie van Vlaanderen Vakantieland.

Duurzaamheid is een belangrijk thema. De samenwerking die Toerisme Vlaanderen heeft met de luchtvaart, gaat over verbindingen die moeilijk kunnen worden vervangen door andere vormen van mobiliteit. Het gaat over ondersteuning aan luchtvaartverbindingen

met Canada, India en China, dus niet direct verbindingen waarvoor men de hogesnelheidstrein kan nemen. Voor de verbindingen binnen Europa gelooft de minister heel sterk in de hogesnelheidstrein als vervoersmodus van de toekomst. Men mag zich gelukkig prijzen dat Antwerpen die verbinding nu heeft. Dat andere Vlaamse steden die verbinding niet hebben, is heel jammer. Men heeft destijds historisch verkeerde keuzes gemaakt. De hogesnelheidstrein wordt voor afstanden van 500 tot 700 kilometer en meer de vervoersmodus: hij biedt kwaliteit, snelheid, comfort, minder tijdverlies enzovoort. Dat is ook een aspect van duurzaamheid.

Voor de rest benadrukt de minister dat de groene labels succes hebben en dat steeds meer uitbaters van logies op alle vlakken – niet alleen in het plattelandstoerisme en in het grote sociale toerisme, maar ook in de privésector – soms enorme inspanningen leveren op het vlak van energiebesparing en recuperatie. Hij vindt het een revelatie om die logiesvormen te bezoeken en te kijken wat er allemaal in ontwikkeling is. De hele sector is ermee bezig, niet alleen vanwege de efficiëntie maar ook omdat het een thema is waar veel toeristen om bekommerd zijn. Toeristen leven in een ander ritme, komen in contact met nieuwe technieken, zien wat er op dat vlak mogelijk is en gaan zich gemakkelijker aanpassen aan het systeem van anders omgaan met energie dan dat ze dat thuis in hun eigen jachtige leven doen.

Het evenementenbeleid zal worden opgenomen in een kaderdecreet. Ook de TRP's, de TWP's, het Kunststedenactieplan, het Kustimpulsprogramma komen in dat kaderdecreet. De eerste vergadering over de visienota met betrekking tot het evenementenbeleid zal in december plaatsvinden.

Er zijn grote investeringen gebeurd in het jeugdverblijf omdat er een groot tekort was. De minister blijft er ook in investeren.

Mevrouw De Waele had het over de 'return on investment'. De minister zegt dat er geen impactanalyses zijn.

Voor de kust is er tegelijk een achteruitgang en een vooruitgang. De omzet van het kusttoerisme stijgt, terwijl het toerisme in de enge betekenis van het woord achteruitgaat. Dat heeft te maken met de vergrijzing en met de enorme stijging van het tweeverblijfstoerisme dat in die cijfers niet wordt meegeteld. De moeilijke punten van het kusttoerisme zijn zoals bekend het achteruitgaan van de hotelfunctie. Dat fenomeen doet zich overal voor. De minister werkt eraan, samen met de gemeentebesturen. In het kader van de impulsprogramma's wordt gezorgd voor nieuwe ontwikkelingen. Het kampeertoerisme is er een voorbeeld van. De vergrijzing leidt ertoe dat de kust minder attractief is voor jonge mensen. Er moeten dus een aantal investeringen gebeuren om de kust ook voor hen attractiever te maken.

Hoewel er een achteruitgang van het verblijfstoerisme in de enge betekenis van het woord is, gaat de kust als product vooruit. Het is wel zorgwekkend dat de hotelfunctie achteruitgaat. Dat heeft te maken met de druk van projectontwikkelaars die fantastische bedragen betalen voor elk hotel dat verkocht wordt. Het heeft ook te maken met de kleinschaligheid van de campings, met het ruimtebeslag. Dat is nu aan het keren. Een aantal steden en gemeenten aan de kust maken nieuwe plannen, wat niet evident is. Ook in Knokke neemt men initiatieven om er verandering in te brengen, en ook andere steden en gemeenten zijn daarmee bezig. De Haan was een voortrekker.

Het logiesaanbod in Mechelen is zeer beperkt. Wanneer er een kleine stijging is, dan is er percentsgewijs een groot verschil. In Mechelen gaat het van 7,2 naar 19 percent: een stijging van 11,8 percent. Men moet dat dus een beetje relativeren. De hotelfunctie in de steden staat onder druk. In de regio's daarentegen is er een stijging.

De problematiek van de stedenbouwkundige vergunningen belangt in eerste instantie de commissie voor Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed aan. Er zijn een aantal kwaliteitsvolle projecten, zowel infrastructurele als het Herinneringspark. Over infrastructuurprojecten is er een advies dat wordt verleend en begeleid door een beleidsstuurgroep in West-Vlaanderen. Die beleidsstuurgroep bestaat uit vijftien leden: Toerisme Vlaanderen, het departement, de bestendige deputatie, vijf burgemeesters en de kabinetten van de ministers Lieten, Crevits en Bourgeois. De beleidsstuurgroep adviseert en begeleidt ook de studieopdracht Herinneringspark. De Vlaamse Bouwmeester is betrokken bij het Herinneringspark. Voor de rest is het een zaak van de indieners om te weten of de bouwmeester moet worden betrokken bij de projecten. De gemeenten zijn daarin autonoom. Meer en meer steden en gemeenten doen wel een beroep op de Vlaamse Bouwmeester.

De heer Caron had het over de relatie met Cultuur en over de Week van de Smaak. Minister Schauvliege en minister Bourgeois hebben de Week van de Smaak geopend in het Brouwershuis – waarvan de Nederlandstalige naam helaas verdwenen is – op de Grote Markt in Brussel. Er is dus samenwerking. De beleidsdomeinen zijn geen concurrenten, maar collega's. Er wordt ook samengewerkt op de website. Er is een connectie met CultuurNet Vlaanderen. Er is ook een managementcomité met betrekking tot de evenementen opgericht. Voor zover er problemen waren, zijn er een aantal maatregelen genomen om die in de toekomst te vermijden.

Limburg wordt niet vergeten. Na de kust wordt deze regio in het buitenland het meest gepromoot. Vorig jaar zijn er voor 900.000 euro TRP-projecten goedgekeurd. In Haspengouw en Voeren zijn onder andere de eerste fietsoplaadpunten op de fietsnetwerken gesubsidieerd. Vlaanderen subsidieert de inrijpunten en de rest is lokaal initiatief.

Het pilootproject voor het onderhoud van de toeristische infrastructuur is een tewerkstellingsproject binnen de lokale diensteneconomie. Het gaat over het onderhoud van wegen, bordjes, banken en afvalopruiming. Het is een pilootproject om na te gaan of men er lering uit kan trekken. Het project start op 1 januari 2011.

Minister Bourgeois zegt dat men inzake marketingplanning en strategische planning afspraken maakt over wie wat doet. Toerisme Vlaanderen zet in essentie in op marketing in het buitenland. De groene regio's worden in hoofdzaak gepromoot door de provinciale toeristische organisaties.

Er is geen regelgevend kader voor de onthaalkantoren. Dit past in toeristisch-recreatieve projecten en die moeten voldoen aan een aantal kwaliteitsvoorwaarden, ook inzake toegankelijkheid, interactiviteit enzovoort. De minister kondigt aan dat er een evaluatie van toeristisch onthaal zal gebeuren in het voorjaar van 2011.

Meer mensen binnen Toerisme Vlaanderen werken voor mensen in armoede. Het knelpunt is het vinden van nog meer partners die bereid zijn om hun infrastructuur zowel in de top- als in de dalmaanden tegen een verlaagd tarief ter beschikking te stellen. Het is een heel belangrijk werk, dat heel veel arbeid vergt. Toerisme Vlaanderen maakt er werk van en er zijn middelen voor vrijgemaakt. De minister heeft veel bewondering voor de vele vrijwilligers die zich hiervoor inzetten.

De minister is het met de heer Vanden Bussche eens dat er te weinig geld is. Met een beperkt budget slaagt men er volgens hem echter wel in Vlaanderen te plaatsen naast veel grotere landen die meer middelen hebben. De gemiddelde stijging voor de kunststeden bedraagt de afgelopen jaar 4 percent. Dat ligt hoger dan voor andere producten binnen Europa. Bovendien is de concurrentie na de val van Muur enorm toegenomen. Met meer geld zou nog meer kunnen gebeuren maar de marketing werkt goed. Vlaanderen heeft niet de middelen van Kroatië om ook op CNN of op Eurosport reclame te voeren. Met de eigen middelen wordt wel gedaan wat mogelijk is. De kantoren in het buitenland creëren

een toegevoegde waarde. Er wordt gewerkt met journalisten die men naar hier haalt voor evenementen. Dat levert veel publiciteit op zonder dat daarvoor betaald moet worden.

De heer *Peter De Wilde* geeft het voorbeeld van evenementen waarvoor 50.000 euro werd ingezet. De return daarvan was 5,5 miljoen euro. Hij stelt voor die vergelijking ook voor andere zaken te maken. Misschien plaatst dat alles wel in een ander perspectief.

Wat het erfgoed betreft, is er volgens de *minister* een hele mentaliteitsomslag gebeurd. Men zet voluit in op de herbestemming van erfgoed. Daarnaast is men ook niet meer bang van een moderne aanbouw aan monumenten. Hij verwijst daarbij naar de aanbouw bij het classicistische gemeentehuis van Hooglede. Natuurlijk moet er een beoordeling zijn van de kwalitatieve normen door de erfgoedambtenaren.

Het is zaak om Beaufort 2012 goed uit te werken. Dat staat op de indicatieve projectenlijst. Het is nu aan de projectindieners om een kwalitatief projectvoorstel in te dienen, met cofinanciering vanuit de gemeenten en de provincie. Uiteraard moet het beoordeeld worden in het licht van de geldende kwaliteitsnormen.

De waarborgregelingen van de Vlaamse Regering gelden ook voor de toeristische sector. Volgens de sector verloopt de kredietverlening nu weer gemakkelijker. De waarborgregeling valt onder de bevoegdheid van de minister-president.

Wat de achteruitgang van het toerisme vanuit het Verenigd Koninkrijk betreft, is er naast het effect van de crisis ook het probleem van de directe verbinding die is weggevalen. Voor de kust en Brugge is er een achteruitgang. Die tendens zet zich al een tijd door. Het is de bedoeling om het kantoor in Londen impulsen te geven om te trachten het tij te keren. De daling van het aantal Britse toeristen in Europa is echter wel algemeen.

Het bestek met betrekking tot de regionale luchthaven van Oostende zal binnenkort gelanceerd worden door de vzw Toeristische Ontsluiting West-Vlaanderen.

5. Repliek van de commissieleden en aanvullend antwoord van de minister

De heer *Marnic De Meulemeester* is verheugd dat de herstructurering van Toerisme Vlaanderen de afgelopen tien maanden in een stroomversnelling is gekomen. Hij betreurt wel dat de herstructurering is gebeurd zonder enig overleg met het parlement. Op die manier had men de misverstanden en onduidelijkheden kunnen wegnemen. Begin september is het personeel van de herstructurering op de hoogte gebracht. Hij zou willen weten welk selectieproces de nieuwe mensen doorlopen hebben en hoe de syndicale organisaties daarop hebben gereageerd.

Minister *Geert Bourgeois* is van oordeel dat de toelichting over de reorganisatie van Toerisme Vlaanderen omstandig is gebeurd. De decreten zullen in het parlement komen. De administrateur-generaal heeft aangeboden om er nog uitvoeriger op in te gaan, zelfs in het agentschap. De minister drukt erop dat alles op een heel correcte manier wordt aangepakt. Hij wil dat graag in alle openheid doen.

De heer *Peter De Wilde* deelt mee dat vorige week het finaal overleg met de vakbonden over het herstructureringsvoorstel heeft plaatsgehad. Het nieuwe personeelsplan heeft een positief advies van de vakbonden gekregen, met enkele opmerkingen. Die gingen over de verdere betrokkenheid van de vakorganisaties bij de verdere uitrol van de herstructurering. Voor de selectie van mensen op nieuwe posities in het nieuwe organogram, worden alle selectieprocedures gevolgd.

De heer *Marnic De Meulemeester* hoopt dat verkoop van de Kompas Camping van Oudenaarde zeer spoedig kan worden gerealiseerd. De bewoners zijn enorm ongerust. Hij

wil van de minister weten wat er gebeurt als bepaalde eigendommen niet verkocht kunnen worden. Dat zou immers een onmiddellijke repercussie hebben op de investeringen.

De *minister* is het er mee eens dat de verkoop van camping Kompas in Oudenaarde een preciaire verkoop is. Als dat niet lukt, is dat een tegenslag. Men is afhankelijk van het vinden van een kandidaat-koper. Men heeft nog 31 dagen om de zaak rond te krijgen.

De heer *Jan Durnez* vreest dat hij zich niet duidelijk genoeg heeft uitgedrukt over het landschapsaspect. Hij wil het belang aangeven om tijdig vergunningen te leveren voor de vele initiatieven. Hij vraagt ook dat de betrokken sites in de volgende ronde door de Vlaamse Regering mee opgenomen worden in de aanduiding binnen de afbakening van agrarische en natuurlijke gebieden. Die procedure is aan de gang. Met de medewerking van minister Muylers zou dat deel ingevoegd kunnen worden.

Zijn tweede bekommernis gaat over het kwaliteitsaspect in de fase na de selectie. Het gaat erom dat er een toetsingskader is wanneer projecten door architecten en anderen worden voorbereid. De spreker verwijst naar de bouwmeester en de kwaliteitskamer, waar men in het verleden goede ervaringen mee heeft gehad. In een eerste ronde gebeurt al de toetsing voor de inpassing in het landschap. Ook na 2018 blijft dat belangrijk.

De *minister* houdt rekening met de opmerkingen van de heer Durnez. Hij deelt mee dat er vorige week nog overleg is geweest met de landbouworganisaties, Ruimtelijke Ordening en het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed over de aanpak van het landschap. De studie Herinneringspark wordt begeleid door alle actoren: de bouwmeester, het Departement internationaal Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, Westtoer en VIOE. Er worden cases uitgewerkt als handleiding. Men zit nog in de studiefase. De eigenlijke uitwerking zal veel geld kosten en dat heeft de minister op dit ogenblik niet.

De heer *Jan Durnez* suggereert dat ook andere grote projecten kunnen worden voorgelegd als toetsing aan de bouwmeester.

De heer *Marc Vanden Bussche* wijst op het grote stedenbouwkundig probleem van de hotels aan de kust. De druk van de immobiëlenmarkt is maar één facet. Het andere is dat de hotels grotere eenheden verwachten. Vroeger waren er familie pensions waar man en vrouw zich krom werkten, maar die bestaan niet meer. Nu komen er hotels van 100, 150 of 200 kamers. Daarvoor zijn stedenbouwkundige aanvragen nodig die door vele kustgemeenten niet meer kunnen worden gegeven zonder dat er bijkomende ruimte door de overheid wordt geschapen. Hij vraagt of de minister partner van de gemeenten wil zijn bij dergelijke toeristische verzuchtingen ten aanzien van stedenbouw.

De *minister* antwoordt dat het gaat om een gedeelde verantwoordelijkheid, ook van de gemeenten zelf die als eersten zorgen voor hun eigen ruimtelijke ordening. Het is een vaststelling, geen verwijt, dat er een automatische evolutie is geweest waarbij de druk aan de kust vanuit de projectontwikkelaars voor het bouwen van appartementsgebouwen zo groot is geworden dat hotels, waarvan de hotelfunctie niet was verankerd in de ruimtelijke planning, verdreven werden. Als bij uitbaters van vijftig jaar zonder opvolgers, een projectontwikkelaar toekomt met een heel groot bod, dan verkopen ze en is het gedaan met de hotelfunctie. Het enige antwoord daarop is dat de steden en gemeenten de moed hebben om in hun ruimtelijke plannen de bestemming hotel in te kleuren.

Dat kan ook met nieuwe vormen. In Zeebrugge komt er een apart hotel met een gemengde functie: hotel en appartementen waarbij er moderne manieren zijn van het toelaten van toeristen in appartementen. Dat kan wanneer die niet gebruikt worden door de eigenaar. Op andere momenten worden ze wel gebruikt door de eigenaar als tweede verblijf. Dat zijn vormen die uit het buitenland komen. Het gaat om grote investeringen die grote

ruimte innemen. De betrokken investeerder is van plan om nog dergelijke investeringen te doen.

Dat de Vlaamse overheid in de nodige ruimte moet voorzien, is een andere zaak. De minister verwijst naar de ruimtebehoeftestudie die hij vorige periode heeft laten uitvoeren en die wordt ingebracht in de discussies over het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, zodat men tegen 2020 over de nodige ruimte daarvoor beschikt.

De heer *Stefaan Sintobin* vindt dat Vlaanderen in het project ‘100 Jaar Grote Oorlog’ veel verder staat dan Frankrijk. Dat heeft volgens hem te maken met de timing. Frankrijk heeft een compleet andere benadering van dat gebeuren. In Frankrijk is er geen nationale aanpak en geen steun en interesse uit Parijs om bepaalde streken zoals Verdun te steunen. Hij wijst erop dat Vlaams Belang van in het begin heeft gepleit voor een Vlaamse aanpak.

De *minister* stelt dat hij het plan ‘100 jaar Grote Oorlog’ van meet af aan heeft ingeschreven in het plan Vlaanderen 2020, omdat het een echt toekomstproject is dat moet doorlopen na 2018. De infrastructuur zal er trouwens zijn.

Mevrouw *Patricia De Waele* blijft op haar honger zitten in verband met haar vraag voor meer aandacht voor de paardensport in het algemeen en de renpaardensport in het bijzonder. Ze leidt uit het antwoord van de minister af dat hij nog niet echt het belang inziet van de renpaardensport als katalysator van de economie en de toeristische sector.

De *minister* herhaalt dat de paardensport niet zijn bevoegdheid is. Zijn inbreng daar is zeer bescheiden.

In verband met Tafelen in Vlaanderen en de Week van de Smaak verwijst de heer *Johan Verstreken* naar de uitspraken van de minister over verregaande samenwerking. Hij oppert dat men de krachten moet bundelen en misschien zelfs komen tot een fusie.

De fusie van Tafelen in Vlaanderen en de Week van de Smaak wil de *minister* bekijken. Wel wijst hij erop dat beide organisaties een andere doelstelling hebben. De Week van de Smaak focust op één week en Tafelen in Vlaanderen is breed, loopt het hele jaar door en spitst zich toe op streekproducten. De minister vindt het een goede zaak dat ze de handen in elkaar hebben geslagen dit jaar. Een fusie hoeft voor hem niet echt. Als de middelen voor Tafelen in Vlaanderen mee worden ingezet op het ogenblik van de Week van de Smaak, is dat geen probleem. Bij een fusie zal de klemtoon op de Week van de Smaak misschien wat worden weggemoffeld. Tafelen in Vlaanderen is een breed project met de horecasector over heel Vlaanderen, met de klemtoon op streekproducten en een sterke lokale promotie en promotie in het buitenland. De horeca-uitbaters zijn enorm tevreden als er acties gebeuren. De Week van de Smaak legt een heel aparte klemtoon.

6. Moties van aanbeveling

Tot besluit van het debat over de beleidsbrief Toerisme werden moties van aanbeveling schriftelijk aangekondigd door:

- de heren Lieven Dehandschutter en Willy Segers, de dames Els Robeyns en Karin Brouwers, en de heren Kurt De Loor, Johan Verstreken en Jan Durnez;
- de heren Stefaan Sintobin en Joris Van Hauthem;
- de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder en de heer Marc Vanden Bussche;
- mevrouw Patricia De Waele.

7. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 (bevoegdheid Toerisme van minister Bourgeois) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Annick DE RIDDER,
voorzitter

Kurt DE LOOR,
Linda VISSERS,
Marc VANDEN BUSSCHE,
Johan VERSTREKEN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ABB	Agentschap voor Binnenlands Bestuur
AFM	Agentschap voor Facilitair Management
AgO	Agentschap voor Overheidspersoneel
BBB	Beter Bestuurlijk Beleid
BITC	Brussel Internationaal – Toerisme en Congres
CAG	College van Ambtenaren-Generaal
CBE	centrum voor basiseducatie
CEEEO	Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid
CELB	Commissie Efficiëntiewinst van de Lokale Besturen
CORVE	Coördinatieceel Vlaams e-government
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DAR	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
EHBO	eerste hulp bij ongevallen
EU	Europese Unie
EVA	extern verzelfstandigd agentschap
EVC	elders verworven competenties
EVK	eerder verworven kwalificaties
FFEU	Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven
FOD	Federale Overheidsdienst
FTI	Federatie van de Toeristische Industrie
GDBP	Gemeenschappelijke Dienst Preventie en Bescherming
GOK	gelijke onderwijskansen
HIVA	Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving
HR	Human Resources
IAVA	Interne Audit van de Vlaamse Administratie
ICT	informatie- en communicatietechnologie
KB	koninklijk besluit
KBI	Kruispuntbank Inburgering
KMDA	Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen
KNOOP	Krachtige Nieuwe Oplossingen voor Oude Problemen
MAGDA	maximale gegevensdeling tussen administraties
MICE	Meetings, Incentives, Conferences & Events
NT2	Nederlands als tweede taal
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
pps	publiek-private samenwerking
RIA	reguleringsimpactanalyse
RuiTer-studie	Ruimte en Toerisme en Recreatie
SARS	severe acute respiratory syndrome
TRP	toeristisch-recreatieve projecten
TWP	toeristische tewerkstellingsprojecten
VAC	Vlaams administratief centrum
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VGE	Vlaamse Gemenschapscommissie
ViA	Vlaanderen in Actie
VIOE	Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed
VIP	Vlaamse Inschakelpremie
VLABEST	Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken
VLEMI	Vlaams expertisecentrum Migratie en Integratie
Vlimpers	Vlaams intermodulair personeelssysteem
VLIS	Vlaams Logies Informatie Systeem
VOP	Vlaamse Ondersteuningspremie VLM Vlaamse Landmaatschappij
vte	voltijds equivalent
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten